

У Віцебску з'явілася новая паслуга — хатняга выхавальніка «Мама-сэрвіс». Бацькам прапаноўваецца на пэўны час прывесці дзіця дадому да педагога і пайсці па сваіх справах.

Даслоўна ў перакладзе з лацінскай мовы «аўтызм» азначае «паглыблены ў сябе». Аўтызм — гэта парушэнні ў развіцці, якія характарызуюцца адхіленнямі ў паводзінах, зносінах і сацыяльным узаемадзеянні.

Пра такіх людзей звычайна кажуць: пацалаваны Богам. Выдатны акцёр, таленавіты рэжысёр, прыроджаны педагог. А яшчэ яго можна назваць стваральнікам тэатраў. Тройчы ён пачынаў усё з самага пачатку.

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

ФУНДАМЕНТАЛЬНАЯ ГАЛІНА ЭКАНОМІКІ

Учора Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка правёў нараду па пытанні функцыянавання і развіцця беларускай энергетыкі, перадае карэспандэнт БЕЛТА. Галоўнае патрабаванне Прэзідэнта — павышэнне тарыфаў на цэпла- і электраэнергію магчыма толькі па меры росту даходаў насельніцтва. Пры гэтым кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што яго адносіны да змянення тарыфаў для насельніцтва застаюцца нязменнымі: «Рост даходаў людзей павінен аспраджаваць рост цэн».

На нарадзе Аляксандр Лукашэнка канстатаваў непразрыстасць механізму фарміравання тарыфаў на паслугі па цэпла- і энергазабеспячэнні. Гэта, а таксама пастаяннае павышэнне тарыфаў выклікае негатывную рэакцыю як суб'ектаў гаспадарання, так і насельніцтва. «На гэтым пачынаюць актыўна спекуляваць і нашы праціўнікі. Таму мною было даручана Камітэту дзяржаўнага кантролю правесці дэталёвую праверку абгрунтаванасці фарміравання тарыфаў», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка станоўча ацаніў увядзенне лімітаў на спажыванне электраэнергіі і прыроднага газу. Аднак ён звярнуў увагу на нязграбнасць выкарыстання атрыманых за кошт гэтага сродкаў з боку Міністэрства энергетыкі. «Плату за перарасход Міністэрства забірае ў свой каплі, гэта значыць выкарыстоўвае паводле свайго меркавання, а не строга па мэтавым прызначэнні — на энергазабеспячэнне. Так справа не пойдзе», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Звяртаючыся да кіраўнікоў энергетычнага комплексу краіны, Прэзідэнт запатрабаваў даць адказы, як будучы вырашана праблема ў гэтай сферы, пры гэтым абясцясніў «без шматслоўных апраўданняў, дакладваць аб'ектыўна і па сутнасці».

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што энергетычны комплекс з'яўляецца адной з ключавых, стратэгічна важных галін эканомікі. «Я сказаў бы, што гэта фундаментальная галіна эканомікі і на яе завязаны іншыя энергетычныя працысы ў нашай краіне. Энергетыка — гэта крывяносныя сасуды нашай эканомікі. Любы збой у яе рабоце можа прывесці да вельмі негатыўных вынікаў, паколькі з'яўляецца ўсё без выключэння галіна эканомікі і сістэму жыццязабеспячэння краіны», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

СТАР 2

АДКРЫТАЕ ПАРТНЁРСТВА

Фарміраванне пояса добрасуседства з'яўляецца адным з прыярытэтаў беларускай знешняй палітыкі. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка, прымаючы ўчора даверчыя граматы ў паслоў замежных дзяржаў, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што няпростая гісторыя навучыла беларусаў высока цаніць мір і давер, сябраваць шчыра і без каменя за пазухай. На яго думку, менавіта гэта з'яўляецца надзейнай асновай для дыялогу і ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва. «Якія б рэгіёны вы ні прадстаўлялі, у самым сэрцы Еўропы ў асобе Беларусі вы знаходзіце прадказальнага і адкрытага партнёра. Мы не толькі гатовы да плённага ўзаемадзеяння, але і па-сяброўску заўсёды прыйдзем на дапамогу ў выпадку неабходнасці», — запэўніў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што Беларусь рэалізуе любыя ініцыятывы, якія дапамогуць умацаваць сувязі паміж краінамі і пашырыць гарызонты супрацоўніцтва. «Беларусь настроена на ўзаемнае ўзабагачэнне культур і паглыбленне разумення паміж народамі. У гэтым кантэксце адным з безумоўных прыярытэтаў беларускай знешняй палітыкі з'яўляецца фарміраванне пояса добрасуседства», — заявіў кіраўнік дзяржавы.

Звяртаючыся да дыпламатаў, Аляксандр Лукашэнка выказаў надзею, што адносіны Беларусі з дзяржавамі, якія яны прадстаўляюць, стануць дастойным прыкладам дружбы і ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва. «І ў гэтым можаце смела разлічвацца на маю асабістую падтрымку вашых намаганняў», — дадаў беларускі лідар.

У прыватнасці, прымаючы даверчыя граматы ў Надзвычайнага і Паўнамоцнага Пасла Літвы ў Беларусі Эвалдаса Ігнавічуса, Прэзідэнт Беларусі заявіў, што разлічвае на нармалізацыю беларуска-еўрапейскіх адносін у перыяд старшынства Літвы ў Еўрасаюзе ў другой палове 2013 года. «Разлічвае, што літоўскае старшынства ў ЕС стане перыядам актыўнай нармалізацыі беларуска-еўрапейскіх адносін», — заявіў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што Беларусь з Літвой аб'ядноўваюць агульная гісторыя, культура, каштоўнасці і традыцыі. «Нам, як кажуць, няма чаго дзяліць. У дзвюх краінах шмат сумесных інтарэсаў і галіне баспекі, гадлю, прамысловай кааперацыі. Неабходна разам выкарыстоўваць і прымажыць існуючы транспартна-лагістычны патэнцыял. Мы гатовы зрабіць нашы адносіны ўзорам сапраўднага добрасуседства», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

«Калі Літва хоча з намі супрацоўнічаць, а яна хоча, і калі Літва збавіцца ад нейкіх там нацскаў збоку, мы выбудуем такія адносіны, якія ад нас хочучы нашы народы, і не толькі народы, — палітычная эліта і ў вас, і ў нас. Мы да гэтага гатовы, будзьце ў гэтым упэўнены», — лічыць Прэзідэнт Беларусі.

«Я разумею і вас, і кіраўніцтва Літвы, я усё разумею і бачу, але, тым не менш, трэба паціху некалькіх чыяраў і акоры знешняга ўздзеяння», — падкрэсліў беларускі лідар. Пры гэтым ён нагадаў, што ў 90-я гады Літва першая не пабаялася зрабіць так, як яна лічыла патрэбнай, і стойка гэта вытрымала.

Беларусь зацікаўлена ў паспяховай рэалізацыі ўсіх сумесных праектаў з удзелам іранскага капіталу, заявіў кіраўнік беларускай дзяржавы, прымаючы даверчыя граматы ў Надзвычайнага і Паўнамоцнага Пасла Ірана ў Беларусі Махамеда Рэзы Сабурі. Аляксандр Лукашэнка выказаў упэўненасць, што ў беларуска-іранскіх адносінах магчыма істотна нарастаць узровень узаемадзеяння пры жаданні самога Ірана. «Беларуска-іранскія кантакты носяць выключна мірны характар і ні ў якім разе не накіраваны супраць нейкіх асобных краін або блокаў», — падкрэсліў беларускі кіраўнік.

СТАР 2

ДА ВЕДАМА ЧЛЕНАЎ САВЕТА РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
18 красавіка 2013 года ў 15.00 у зале пасяджэнняў Савета Рэспублікі (вул. Чырвонаяармейская, 9) адбудзецца чарговае пасяджэнне другой сесіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пятага склікання.

САЮЗ КОЛАЎ

13 красавіка ў Брэсце адкрыўся мотавеласезон. Брэсцкі абласны велаклуб «Кола-БОК» і мотаклуб «Залатое крыло» вырашылі правесці сумеснае адкрыццё сезона 2013 года. У мерапрыемстве ўзяло ўдзел звыш 200 духколавых транспартных сродкаў.

ЦЫТАТА ДНЯ

Дзмітрый КАРЗЮК, начальнік УДАІ ГУУС Мінгарвыканкама:

«Нам не хапае агульнай увагі. Чаму адбываюцца трагедыі на дарогах? Дзеці будуць заўсёды бегаць і выбягаць на дарогу, што б мы ні рабілі. Але мы — гэта ўсё дарослыя, а не толькі супрацоўнікі ДАІ. Да дзяцей трэба ставіцца больш уважліва, у тым ліку гэта датычыцца вадзіцеляў, калі яны бачыць наблізу юных пешаходаў. Акрамя гэтага, для дзіцяці вельмі асабісты прыклад дарослага».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 17.04.2013 г.

Долар ЗША	8650,00
Еўра	11310,00
Рас. руб.	275,00
Укр. грыўня	1062,39

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+ 17°
Віцебск	+ 18°
Гомель	+ 16°
Гродна	+ 16°
Магілёў	+ 15°
Мінск	+ 17°

Інтэрв'ю з міністрам

ПРАВА ВЫБАРУ

Чым раней чалавек задумаецца аб сваёй будучыні, тым больш упэўнена ён будзе адчуваць сябе на пенсіі

Адна з асноўных дэмаграфічных тэндэнцый і ў Беларусі, і ва ўсім свеце — імклівае старэнне насельніцтва. З аднаго боку, старасць — гэта дар, з другога — гэта тое, пра што марыць кожны з нас. З іншага боку, і старасць асобнага чалавека, і старэнне насельніцтва як тэндэнцыя ставяць пытанне: як забяспечыць неабходныя стандарты і якасць жыцця пажылых людзей? Аб гэтым мы размаўляем з міністрам працы і сацыяльнай абароны Беларусі Марыянай ШЧОТКІНАЙ.

— Марыяна Акіндзіна, якая зараз удзельная вага пажылых людзей у нашай краіне?

— Сёння больш за 27% насельніцтва Беларусі — пенсіянеры. Пры гэтым 22,5% з іх дасягнулі агульнаўстаноўленага пенсійнага ўзросту. Павелічэнню колькасці пенсіянераў спрыяе рост працягласці жыцця.

Калі параўноўваць статыстычныя даныя за 2005 і 2012 гады, то сярэдні перыяд жыцця жанчыны пасля дасягнення 55 гадоў павялічыўся з 23,65 да 24,88 года, а ў мужчын, якія дасягнулі 60-гадовага ўзросту, — з 13,58 да 14,69.

Паводле інфармацыі ААН насельніцтва краіны лічыцца старым, калі ў ім доля людзей ва ўзросце 65 гадоў і старэй складае 7%. У нас гэтая ўзроставая група ўжо дасягнула 14%.

— Колькі пенсіянераў сёння працуюць? І ці запатрабаваны такія работнікі?

— Сёння працягвае працаваць больш за 587 тысяч пенсіянераў. Пры гэтым доля працуючых пенсіянераў ад агульнай колькасці атрымальнікаў пенсій у органах працы, занятасці і сацыяльнай абароне практычна не змяняецца і складае 22-23%.

Вядома, адна з асноўных прычын гэтага — нізкі ўзрост выхаду на пенсію. Напрыклад, у Бельгіі, Германіі, Даніі, Нідэрландах, Іспаніі, Партугаліі і ў жанчын, і ў мужчын узрост выхаду на пенсію — 65 гадоў. У Ірландыі — 66 гадоў, Нарвегіі і Ісландыі — 67 гадоў. А ў нас — 55 і 60 гадоў. І пры гэтым мы захавалі ў рэспубліцы інстытут дадатковых пенсій. Амаль 270 тысяч чалавек сёння атрымліваюць пенсію, не дасягнуўшы 55 гадоў.

УПОР — НА ІНДЫВІДУАЛЬНАЕ БУДАЎНІЦТВА ЖЫЛЛЯ

Начальнік упраўлення жыллёвай палітыкі Міністэрства будаўніцтва і архітэктуры Беларусі Аляксандр Горваль патлумачыў асобныя моманты прынятай урадам Канцэпцыі жыллёвай палітыкі да 2016 года.

Пятая частка жылля пабудавана

Кіраўнік упраўлення паведаміў, што сёлета неабходна пабудавать 6,5 млн кв. м жылля, у тым ліку 2,5 млн кв. м будзе ўзведзена з дзяржаўнай падтрымкай. Згодна з аператыўнымі данымі, у першым квартале было пабудавана 1 млн 285 тысяч кв. м жылля, што складае 19,8 працента гадавога аб'ёму жыллёвага будаўніцтва. Пры гэтым начальнік упраўлення адзначыў, што заданне па першым квартале складае толькі 15 працэнтаў ад агульнага гадавога аб'ёму.

Разам з тым, канцэпцыя прадугледжвае сур'ёзнае павелічэнне аб'ёму індывідуальнага будаўніцтва жылля за ўласныя сродкі грамадзян. Зараз у міністэрстве падрыхтаваны праект праграмы індывідуальнага жыллёвага будаўніцтва ў індустрыяльных выкананні. Маецца на ўвазе падтрымаць у заводскіх умовах жылы дом з блокаў, які потым неабходна будзе толькі скласці на нейкім канкрэтным месцы.

За кошт падобных новаўвядзенняў плануецца павялічыць долю сектара індывіду-

альнага жыллёвага будаўніцтва ў агульным аб'ёме будаўніцтва жылля да 40 працэнтаў. За мінулы год доля гэтага прыватнага сектара складала 31 працэнт. Каб людзі сталі больш актыўна будаваць уласнае жыллё, мала толькі даваць зямельныя участкі. Неабходна стварыць сапраўды функцыянальныя жыллёвыя масівы. Таму сёлета запланавана, што дзяржава ў тры разы павялічыць фінансаванне будаўніцтва інжынерна-транспартнай інфраструктуры на тэрыторыі будучых жыллёвых комплексаў.

Плануецца «чыстка» жыллёвай чаргі

Магчыма, што ў бліжэйшы час будзе удакладняцца пазіцыя, якія датычацца ўмоў пастановы сем'яў на ўлік асоб з патрэбай у паліпашэнні жыллёвых умоў. У канцэпцыі закладзены пэўныя моманты на гэты конт. Існуе прапонава ставіць на жыллёвы ўлік толькі тых, хто, згодна з недахопам квадратных метраў, сапраўды мае на гэта права, але не атрымліваў дзяржаўную падтрымку пры паляпшэнні жыллёвых умоў. А калі чалавек такую дзяржаўную падтрымку ўжо атрымліваў, то зараз разглядаецца магчымасць выключэння паўторнай пастановы такіх катэгорыяў на жыллёвы ўлік. Тут выключэнні датычацца толькі тых сем'яў, дзе пагаршэнне жыллёвых умоў адбылося пасля нараджэння (усьмяненне) дзяцей.

СТАР 2

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ЗЕМЛЯТРУС МАГНІТУДАЙ 7,8 БАЛА СКАЛЫХНУЎ ПЕРСІДСКІ ЗАЛІЎ

Магутны зямлетрус зарэкаваны ў аўтароў Іране — яго магнітуда склала, па апошніх звестках, 7,8 бала, паведамляе Гвалтагнітнага служба ЗША. Крыніцы падземных штуршкоў размяшчаліся каля мяжы з Пакістанам на глыбінні 15,2 км. Штуршкі адчуваліся і ў іншых краінах Персідскага заліва. У сталіцы Індыі Нью-Дэлі істотліва шматпавярховыя будыні, прымушаныя людзей «высыпаць» на вуліцы. Тым часам у раёне Ірана, дзе адбыўся зямлетрус, большасць будынкаў пабудаваны з сырцовай цэглы, з-за чаго варта чакаць сур'ёзных маштабаў разбураўня. Згодна з першымі данымі, якія паступаюць з Ірана, ахвярамі зямлетруса сталі як мінімум 40 чалавек. Аб колькасці параненых і пацярпелых пакуль не паведамляецца.

РАНІШНЯЯ ПАЕЗДКІ У СІНГАПУРСКІМ МЕТРО СТАНУЦЬ БЯСПЛАТНЫМІ

Пасажыры змогуць карыстацца падземкай бясплатна ў будныя дні да 7:45 раніцы. Праўда, да надыходу гэтага часу ім трэба будзе паспець пакінуць метро. З 7:45 да 8:00 раніцы на праезд будзе дзейнічаць зніжка ў 50 сінгапурскіх цэнтаў (40 цэнтаў ЗША), ці 26%. Эксперымента пачнецца ў апошнія дні чэрвеня і працянецца год. На думку экспертаў Міністэрства транспарту Сінгапура, такі захад дазволіць разгрузіць метро ў самы час пік. Пасажыры будуць імкнуцца трапіць у падземку ў «бясплатныя» гадзіны, што вызваліць лініі метро ў пазнейшы час. Захад па разгрузцы сінгапурскага метро сталі адказам на крытыку міністэрства за зрывы руху чыгніковага метро ў кастрычніку і снежні 2011 года. Тады рух у час пік парушаўся на некалькі гадзін.

УЛАДЫ КРЫМА АДКЛАЛІ ПРЫНЯЦЦЕ НОВАГА ПАДАТКУ ДЛЯ ТУРЫСТАУ

Міністэрства курортаў і турызму Крыма адмовілася ўводзіць новы падатак для адпачывальнікаў у надыходзячым курортным сезоне. Курорты Крыма не паспяваюць афарыяна ўвесці новы збор у сезоне 2013 года, бо для гэтага трэба не менш за паўгода. Для папаўнення бюджэту аўтаномнага сёлета мяркуецца істотна павялічыць штрафы за выкінутае на вуліцы смецце.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

ПАДВОЕНЫ ВЫБУХ НА БОСТАНСКІМ МАРАФОНЕ

Два магутныя выбухі прагрмелі ў панядзелак для фінішнай рысы Бостанскага марафону, які праводзіцца ў мясцовы Дзень патрыёта, прымеркаваны да бітвы пры Лекінгтоне і Канкордзе падчас вайны за незалежнасць ЗША. Гэта найстарэйшае і адно з найбольш прэстыжных лёгкаатлетчных спаборніцтваў у свеце. У выніку выбухаў загінулі тры чалавекі, адзін з іх — васьмігадовы хлопчык. У балыну даставілі як мінімум 144 пацярпелых, у тым ліку восем дзяцей. Сярод параненых 17 чалавек у крытычным стане, яшчэ 25 — у цяжкім стане. Сама меней дзсяцярыям ампутавалі канечнасці. Маламагутныя бомбы былі чыныямі порахам, а таксама шарыкападышнікімі і іншымі элементамі, якія калечыць. Начынка выбуховых прылад у выглядзе дымлівага пораху, а не пластыкавай выбуховы, а таксама наяўнасць пашкодзальных элементаў дазваляюць зрабіць дзве высновы. Першая — прылады выраблены саматужным спосабам. І, што немалаважна, злучэнцы ці злучэнцы імкнуліся не забіць, а менавіта пакалечыць максімальную колькасць людзей. У следчых ёсць як мінімум адзін падзадараны. Хто ён — не паведамляецца. Акрамя таго, пад узмоцненую ахову быў узяты адзін з пацярпелых пры выбуху, які зараз змешчаны ў балыну — гэта нейкі мужчына, што мае арабскае паходжанне. Гэта першы буйны і «самы горшы бомбавы напад» на амерыканскай зямлі з тых часоў, які пасля тэрактаў 11 верасня 2001 года быў узмоцнены кантроль над усялякай сібе адказнасць за выбухі ў Бостане. Пры гэтым выказаліся прадстаўнікі групкі «Тэхрык Талібан-Пакістан» («Рух талібаў Пакістана»). Яны заявілі, што напады на амерыканцаў і іх саюзнікаў лічыць «справядлівай справай», але да гэтага тэракта дачынення не маюць.

БПС-СБЕРБАНК

В связи со снижением ставки финансирования Национального банка Республики Беларусь с 28,5% до 27% годовых, ОАО «БПС-Сбербанк» с 17.04.2013 устанавливает по срочным банковским депозитам физических лиц в белорусских рублях следующий размер процентов:

Наименование депозита / неснимаемый остаток	Размер процентов (годовых) по срокам привлечения				
	90-189 дней	190-369 дней	370-509 дней	501-750 дней	751-1000 дней
«Сохраняй»	21,5 (CP-5,5 п.п.)	23,75 (CP-3,25)	25,75 (CP-1,25 п.п.)	27,75 (CP+0,75 п.п.)	29,75 (CP+2,75 п.п.)
от 500 тыс. — до 5 млн.	23 (CP-4 п.п.)	24,75 (CP-2,25 п.п.)	27 (CP)	29 (CP+2 п.п.)	31 (CP+4 п.п.)
от 5 млн. — до 25 млн.	23,75 (CP-3,25 п.п.)	25,5 (CP-1,5 п.п.)	27,5 (CP+0,5 п.п.)	29,75 (CP+2,75 п.п.)	31,75 (CP+4,75 п.п.)
от 25 млн. — до 100 млн.	24 (CP-3 п.п.)	25,75 (CP-1,25 п.п.)	28 (CP+1 п.п.)	30 (CP+3 п.п.)	32 (CP+5 п.п.)
«Пополняй»	21,25 (CP-5,75 п.п.)	23,5 (CP-3,5 п.п.)	25,5 (CP-1,5 п.п.)	27,5 (CP+0,5 п.п.)	29,5 (CP+2,5 п.п.)
от 5 млн. — до 5 млн.	22,75 (CP-4,25 п.п.)	24,5 (CP-2,5 п.п.)	26,75 (CP-0,25 п.п.)	28,75 (CP+1,75 п.п.)	30,75 (CP+3,75 п.п.)
от 5 млн. — до 25 млн.	23,5 (CP-3,5 п.п.)	25,25 (CP-1,75 п.п.)	27,25 (CP+0,25 п.п.)	29,5 (CP+2,5 п.п.)	31,5 (CP+4,5 п.п.)
от 25 млн. — до 50 млн.	23,75 (CP-3,25 п.п.)	25,5 (CP-1,5 п.п.)	27,5 (CP+0,5 п.п.)	29,75 (CP+2,75 п.п.)	31,75 (CP+4,75 п.п.)
от 50 млн. — до 100 млн.	23,9 (CP-3,1 п.п.)	25,7 (CP-1,3 п.п.)	27,9 (CP+0,9 п.п.)	29,9 (CP+2,9 п.п.)	31,9 (CP+4,9 п.п.)

1. По вновь привлекаемым и автоматически продлеваемым депозитам Ставка рефинансирования Национального банка Республики Беларусь с 17.04.2013 — 27% годовых

2. По депозитам, прием которых прекращен

Наименование депозита	Срок привлечения	Размер процентов (годовых)
«Перспективный»	18 месяцев	24,5 (CP-2,5)
«К совершеннотию»	2 года	30 (CP+3)
	3 года	31 (CP+4)

Депозит и текущий (расчетный) счет с использованием банковской платежной карточки «Пенсионный» — 27 (CP)

По депозитам, привлеченным до 17.04.2013, и депозитам, прием которых прекращен, установленный размер процентов будет применен с 17.05.2013.

Дополнительную информацию можно получить в любом подразделении ОАО «БПС-Сбербанк», на сайте www.bps-sberbank.by или по единому короткому номеру 148

Проценты, выплаченные по депозитам в белорусских рублях в течение 2012 г. (млрд. руб.): январь — 25,9; февраль — 27,7; март — 29,6; апрель — 27,1; май — 26,4; июнь — 23,2; июль — 21,6; август — 20,2; сентябрь — 16,6; октябрь — 16,9; ноябрь — 17,9; декабрь — 17,7.

Лицензия Национального банка Республики Беларусь № 4 от 10.10.2011 года на осуществление банковской деятельности. УНП 10212673. ОАО «БПС-Сбербанк».

ФУНДАМЕНТАЛЬНАЯ ГАЛІНА ЭКАНОМІКІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу на шэраг проблем, якія накапіліся ў галіне. У першую чаргу ён канстатаваў няўзгодненасць праводзімай энергетычнай палітыкі, што ў сваю чаргу абвастрае супярэчнасці паміж рознымі галінамі і рэгіёнамі, павялічвае праблему перакржаванага субсідзіравання. «Глядзіце, да чаго доходзіць, прамысловыя прадпрыемствы і арганізацыі жылкамунгаса проста адмаўляюцца ад паслуг Мініэнерга, ствараючы уласныя дублюруючыя магутнасці. Пры гэтым ні тыя, ні іншыя на камірамі не ідуць. У выніку энергетычныя прадпрыемствы становяцца больш затратнымі, а пакрываць свае ўзрастаючыя выдаткі энергетыкі плануюць за кошт насельніцтва і бюджэту. Такая пазыцыя для дзяржавы контрпрадукцыйная, і так будзе, — падкрэсліў Прэзідэнт.

Паводле слоў кіраўніка дзяржавы, відэочыны таксама перакосы ў пытаннях энергазберажэння. «Што за сапслабленні робіцца для Мінэнерга ў выглядзе заданняў не такіх напружаных, як для іншых галін? У адрозненне ад іншых галін — поўная адсутнасць матэрыяльнай адказнасці за іх невыкананне», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. На думку кіраўніка дзяржавы, энергетыкі сфарміравалі ўласную дзяржаву ў дзяржаве, «нейкую сваю незалежную арганізацыю з элементамі мафіі і банды». Прэзідэнт таксама канстатаваў неэфектыўнасць экспарту электраэнергіі. «Пры існуючым лішку магутнасцяў для павелічэння іх карыснай нагрузкі нам неабходна нарошчваць экспарт. Аднак што атрымаем/пабудуем на справе? За мінулы год у два разы павялічылі экспарт электраэнергіі. Але экспертная цана не пакрывала нават затраты, якія склаліся ўнутры краіны, — казаў Аляксандр Лукашэнка. — Сітуацыя прадаўжаецца, і ў гэтым годзе. Прычым прадаём яшчэ па больш нізкіх цэнах. Гэта што за бізнес?».

На думку кіраўніка дзяржавы, рэалізацыя інвестыцыйных праектаў у энергетыцы ідзе вельмі дрэнна. У сувязі з гэтым кіраўнік дзяржавы паставіў пытанне аб мэтазгоднасці ўкладання значных сродкаў у энергетычную сферу, калі ад іх няма тоў адрдчы, на якую разлічвалі. Паводле даных кіраўніка дзяржавы, за апошнія шэсць гадоў дзякуючы актыўнай інвестыцыйнай палітыцы дзяржавы арганізацыямі Мінэнерга было асвоена капіталіных укладанняў на \$7 млрд. «З аднаго боку, гэта добра, з другога боку, зыходзячы з таго, што там адбываецца і як асвоіваліся гэтыя сродкі, не зусім добра», — казаў Прэзідэнт. «Як мне дакладваецца кантралюючыя органы, не ўсё з намеранам выконваецца, адпаведнай адданы ад укладзеных сродкаў да гэтага часу не атрымана. Сур’ёзныя недапрацоўкі ўсё па многіх напрамках. І усё гэта на фоне ўзрастаючых праблем унутры галіны», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Кіраўнік дзяржавы лічыць, што праблем тут дастаткова, таму запатрабаваў ад кіраўнікоў энергетычнага комплексу канкрэтных прапаноў па іх вырашэнні.

АДКРЫТАЕ ПАРТНЁРСТВА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Прымаючы даверчыя граматы паслоў Гватэмалы, Перу, Чылі і Мексікі, Прэзідэнт заявіў, што Беларусь гатова перанесці паспяховы вопыт работы ў Лацінскай Амерыцы на іншыя краіны рэгіёна. Паводле слоў Прэзідэнта, Беларусь надае вялікае значэнне пашырэнню супрацоўніцтва з Лацінскай Амерыкай. Гэты напрамак стаў самастойным магутным вектарам беларускай знешняй палітыкі. З год у год узаемадзеянне з лацінаамерыканскімі краінамі ахоплівае ўсё новыя сферы, напуняючыца новым зместам. У мінулым годзе агульны таваразварот з дзяржавамі рэгіёна перавысіў \$2 млрд. Паспяхова рэалізуецца шэраг маштабных праектаў у сферы нафтаздабычы, будаўніцтва, стварэння прамысловых і сельскагаспадарчых вытворчасцяў, — адзначыў кіраўнік дзяржавы. — Мы цяпер з уліўненасцю можам сказаць, што беларускія тавары, тэхналогіі і спецыялісты ў Лацінскай Амерыцы сталі сінонімам знака высокай якасці».

Беларусь плануе пашырчаць сетку сваіх загранстановаў ў Афрыцы, заявіў кіраўнік беларускай дзяржавы, прымаючы даверчыя граматы ў паслоў Анголы, Нігерыі, Кот-д’Івуара і Гвінеі-Бісау. «Наша краіна бачыць вялікія магчымасці ў развіцці адносін з краінамі Афрыканскага кантынента. З гэтай мэтай мы плануем далейшае пастапнае пашырэнне сеткі нашых загранстановаў у Афрыцы. Нам ёсць што прапанаваць нашым партнёрам.

Прэзідэнт Беларусі таксама прапануе Лаосу і Філіпінам актывізаваць узаемавыгаднае супрацоўніцтва з Беларуссцю.

Звяртаючыся да замежных дыпламатаў, Аляксандр Лукашэнка сказаў: «Вы нікому не верце, што наша краіна — іграй, які некаторыя пішучы, што гэта краіна, якая не заслужылае ўвагі, недэмакратычная краіна, і ўвогуле тут дыктатура. Думаю, будучы пасламі, вы цудоўна разберэцеся ў сітуацыі ў Беларусі».

ЖЫЦЬ ПА-ГАСПАДАРСКУ

Спартыўныя клубы краіны да 2015 года павінны самастойна зарабляць як мінімум 50 працэнтаў свайго бюджэту

Гэта прадугледжана ўказам Прэзідэнта Беларусі № 191 «Аб аказанні падтрымкі арганізацыям фізічнай культуры і спорту», які Аляксандр Лукашэнка падпісаў 15 красавіка, паведамлілі БЕЛТА ў прэс-службе беларускага лідара.

Дакумент прыняццова змянене падыходчы да пытанняў аказання падтрымкі спартыўным арганізацыям і накіраваны на яе аптымізацыю. Падтрымка будзе ў першую чаргу аказвацца клубам па гульнявых відах спорту, якія ўваходзяць у праграму Алімпійскіх гульняў. Разлічваць на атрыманне падтрымкі з усіх прадугледжаных указаў крыніц змогуць толькі клубы, чые каманды выступалі ў вышэйшых лігах (экстраліга — у хакеі з шайбай). Да сродкаў дзяржаўнай падтрымкі таксама будучь належаць сродкі, якія атрымаваюць клубы па ўказу Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 1 ліпеня 2005 года № 300 ад дзяржаўных арганізацый, у якіх 50 і больш працэнтаў акцый знаходзіцца ва ўласнасці дзяржавы.

Больш дакладна вызначана доля сродкаў, што накіроўваюцца на развіцці дзіцяча-юнацкага спорту са сродкаў атрыманай падтрымкі, — не менш за 15 працэнтаў. Гэта даць магчымасць значна ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу дзіцяча-юнацкіх спартыўных школ, павысіць матывацыю трэнерскага складу і забеспячэнне спартоўнікаў дзейнасці навучэнцаў.

Ва ўказе акреслены шэраг абавязковых умоў, якія стымуюць клубы да павелічэння даходаў ад уласнай гаспадарчай дзейнасці. У тым ліку з гэтай мэтай значна пашыраны пералік відаў прад-прымальніцкай дзейнасці, якія спартыўныя арганізацыі могуць ажыццяўляць без стварэння камерцыйных арганізацый. З улікам гэтых новаўвядзенняў плануецца дасягненне да 2015 года мінімум 50-працэнтнай акцуннасці дзейнасці клубу.

Указ уступае ў сілу з дня яго афіцыйнага апублікавання і дзейнічае да 31 снежня 2015 года.

Погляд

Указ Прэзідэнта Беларусі аб некаторых захадах па аптымізацыі сістэмы дзяржаўных органаў і іншых дзяржаўных арганізацый, а таксама колькасці іх работнікаў 12 красавіка 2013 года ў экспертнай супольнасці быў успрыняты неадназначна. Апазіцыйна настроеныя калегі, зразумела, успрынялі яго як спробу скараціць дзяржаўныя выдаткі за кошт механічнага ўзраання дзяржаўнага апарату. Іншыя ж звярталі ўвагу на тое, як указ пераразмяркоўвае паўнамоцтвы пажоб органамі і як ён у цэлым змяжа паўплываць на характар і эфектыўную работу дзяржаўнага апарату.

Поўная рацыя ёсць у абедзюво пазіцыйх. Але дзеля справядлівасці варта ўсё ж такі адзначыць, што эканамічная матывацыя для сучаснай рэформы дзяржаўных органаў наўрад ці магла быць

ПРАВА ВЫБАРУ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Што тычыцца патрэбы ў кадрах, у тым ліку пенсійнага ўзросту, то на рынку працы заўсёды патрэбны кваліфікаваныя і вопытныя работнікі. Галоўнае, каб ён быў прафесійналам і адказным чалавекам. Ё ўзрост тут значэння не мае. А вось здароўе, лічу, трэба абавязкова берагчы з маладых гадоў.

— **А інвалідаў сярод пажылых людзей шмат?**

— На ўліку ў органах па працы, занятасці і сацабароне зараз знаходзіцца больш за 2 млн чалавек старэйшых за пенсійны ўзрост. З іх інваліднасць устаноўлена каля 305 тысячам чалавек.

— **У колькі ў сярэднім сёння абыходзіцца краіне пенсіянер (сярэдня пенсія плюс выдаткі на медыцынскія і сацыяльныя паслугі)?**

— За год на выплату пенсій у рэспубліцы расходуецца 9-10% ВУП. Сярэдні памер пенсіі па ўзросце сёння складае 1 966 800 рублёў. Фонд сацыяльнай абароны насельніцтва расходуе на выплату пенсій і дапамог больш за 5 трлн рублёў штомесяц.

— **Ці будзе мяняцца ў сувязі з магчымым выклікамі айчынная пенсійная сістэма?**

— Надаўна быў прыняты шэраг мер па ўдасканаленні пенсійнай сістэмы, накіраваных на яе адаптацыю да зменлівых умоў функцыянавання. Сярод іх стымуляванне больш позняга звароту па пенсію, мэтавыя выплаты самым пажылым атрымальнікам пенсій. І ў далейшым пенсійная сістэма будзе паступова адаптавацца да сучасных умоў, каб мець магчымасць выконваць сваю асноўную задачу — падтрымліваць даходы пажылых і непрацаздольных грамадзян на прымальным узроўні. Пры гэтым звярну вашую увагу на тое, што пытанне павышэння пенсійнага ўзросту не разглядаецца.

— **Чога чакаць сённяшнім 40-гадовым? Як загадыя прадумаць сваю старасць? Ці магчыма гэта?**

— Чаму толькі 40-гадовым? Час бяжыць хутка. Чым раней чалавек пачне сур’ёзна задумвацца аб сваёй будучыні, тым больш упэўнена ён будзе адчуваць сябе на пенсіі.

Уладкоўваючыся на працу, абавязкова трэба афіцыйна афармляць працоўныя адносіны, вылучаць страхавыя ўзносы. Кожны павінен разумець, што перыяд неафіцыйнай працы не ўключаецца ў стаж, а аплата за такую працу — не ўключаецца ў заробак для налічэння пенсіі. У такой сітуацыі работнік застаецца цалкам неабароненым, без сацыяльна-эканамічных правоў і гарантый. Выкананне заканадаўства ў дачыненні да працаўладкавання — залог стабільнасці і для аймаўніка, і для работніка.

Калі казаць аб пенсійным забеспячэнні, то абавязкова дзяржаўныя пенсійныя гарантыі мэтазгодна дапаўняць выплатамі ў рамках добраахвотнага дадатковага страхавання (карпаратыўнага і/або індывідуальнага), як гэта робіцца ў многіх краінах. Цяпер чатыры страхавыя арганізацыі прапануюць праграмы страхавання дадатковай пенсіі, для ўдзелу ў якіх у 40-гадовых яшчэ ёсць час.

Магчымасць зарабіць сабе больш высокую пенсію ёсць і ў тых, хто ўжо дасягнуў пенсійнага ўзросту. Яна прадастаўлена артыкулам 231 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб пенсійным забеспячэнні». Да прыкладу, цяряг працы пасля дасягнення пенсійнага ўзросту без атрымання пенсіі на працягу пяці гадоў дазваля павялічыць памер пенсіі амаль удвая.

І ўсё ж самыя галоўныя «капітал» у старасці — гэта сям’я і дарослыя дзеці, якія будучь падтрымліваць вас у сталым узросце. Інвестыруйце ў сваіх дзяцей не толькі грошы, але і сілы, час, душэўную цеплыню. Калі вы самі клапаціцеся аб сваіх пажылых сваяках, то і вашы дзеці не пакінуць вас у старасці ў адзіноце.

— **Хацелася б задаць пытанне наконто догляду пажылых людзей: на што тут будзе рабіцца стаўка? На сацыяльнае абслугоўванне пажылых у даму?**

— Вельмі важна, каб у пажаваным уз-расце чалавек не адчуваў адзіноты, а быў акружаны ўвагай і клопатам. Акрамя таго, пажылым людзям лепш знаходзіцца ў звыклай для іх хатняй атмасферы. Менавіта таму мы, перш за ўсё, развіваем нестачыянарныя формы сацабслугоўвання — гэта аддзяленні дзённага знаходжання пажылых людзей, сацыяльнага бытавага і сацыяльнага абслугоўвання і ўзаемадапамога.

— у цэнтрах будучь стварацца ўмовы для падтрымання актыўнага ладу жыцця пажылых людзей (*праца гуртоў і клубуў па інтарсах, творчыя майстэрніў, камп’ютарныя курсы, арганізацыя розных культурна-масавых і спартыўна-аздараўленчых мерапрыемстваў*). Гэты кірунак работы дазваляе падтрымліваць здароўе і псіхалагічны стан пажылых людзей, знайсці ім заняткаў па інтарэсах, мець стасункі. Як вядома, актыўны чалавек менш хварэе, даўжэй захоўвае здольнасць абслугоўваць сябе і ў цэлым — даўжэй жыве. Пры гэтым арганізацыя і ўзаемадапамога.

Такім чынам, аказанне сацыяльных паслуг на даму, а таксама ва ўмовах аддзялення дзённага знаходжання дазваляюць максімальна падоўжыць знаходжанне непрацаздольных грамадзян у хатніх умовах, а таксама больш рацыянальна расходаваць бюджэтыя сродкі.

Мы плануем распаўсюджваць паслугі сядзелкі, укараняць суправаджаемае пражыванне, сацыяльны патранат. Таксама будзем уводзіць і іншыя формы жыццёўладкавання пажылых людзей, у тым ліку дамы сезоннага (сумеснага) пражывання, прыёмныя семлі для пажылых грамадзян і інш.

— **Марыяна Акіндзінаўна, а калі з’явіцца дамы-інтэрнаты павышанай камфортнасці для старэйшых і інвалідаў? Наволькі гэты сэрвіс будзе даступны? Ці плануецца прыцягваць у сферу сацыяльных паслуг прыватны капітал, замежныя інвестыцыі?**

— Зараз ствараюцца аддзелены павышанай камфортнасці ў дзяржаўных дамах-інтэрнатах агульнага тыпу, кошт пражывання ў якіх складае да 4 млн рублёў ў месяц. Мы зацікаўлены ў стварэнні падобных інтэрнатаў прад-прымальнікамі і адкрыты для супрацоўніцтва з бізнес-супольнасцю па гэтым кірунку, тым больш што гэтыя паслугі запатрабаваны.

— **І напрыктыч. На вашу думку, пажылыя людзі — гэта дадатковая нагрузка ці яшчэ і вялікая карысць для краіны і для ўсіх нас?**

— Рацэпту вечнай маладосці не існуе. Тут хочацца ўспомніць адзін вядомы афарызм: «Старэць сумна, але гэта адзіны спосаб жыць доўга». Лічу, што ў любым узросце галоўнае — гэта захоўваць гармонію ў душы. Любіць жыццё, людзей, нікому не рабіць зла. Добрых людзей значна больш, проста ідэальных не бывае, але ў нармальным чалавеку дабро заўсёды пераважае.

Многія людзі па дасягненні агульнаўстаноўленага пенсійнага ўзросту працягваюць працаваць, вядуць актыўнае жыццё, карыстаюцца аўтарызтатам у сваім асяроддзі. Вазьміце, напрыклад, сферу адукацыі. Неацэнны вопыт педагогаў, якія і ў пенсійным узросце застаюцца працаваць, каб перадаць моладзі свае веды. Так і ў любой іншай сферы дзейнасці: пісьменнікі, акцёры, дактары — пералічваць можна доўга.

Сёння мы жывём у цікавы час, калі перасекліся не толькі стагоддзі, але і гістарычныя эпохі. Значнасць стасункаў моладзі з ветэранамі Вялікай Айчыннай вайны складана пераацаніць. Гэта і ёсць выхаванне прыкладам патрыятызму, гонару, абавязку, адданасці Айчыне. На 1 студзеня 2013 года ў рэспубліцы пражывала 26,8 тысячы ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны, у тым ліку 6 Героўў Савецкага Саюза з 1 поўны кавалер ордэна Славы; 18,7 тысячы інвалідаў і ўдзельнікаў вайны; 6,8 тысячы ўзнагароджаных працоўнікаў тылу; 735 «блакаднікаў» Ленінграда; 420 грамадзян, якія працавалі на прыфрантавых участках чыгунка, 104 прымалі ўдзел ў складзе спецыяльных фарміраванняў у размінраванні тэрыторый і аб’ектаў пасля вызвалення ад нямецкай акупацыі ў 1943-1945 гадах. Хутка Дзень Перамогі. Пажадаем гэткаму пакаленню пераможцаў моцнага здароўя і яшчэ доўгіх гадоў жыцця.

— **Дзякуй за інтэрв’ю!**
Святлана БУСЬКО.

УПОР — НА ІНДЫВІДУАЛЬНАЕ БУДАЎНІЦТВА ЖЫЛЛЯ

яна ўжо не будзе прымацца на ўлік асоб, якія маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў.

— **Хацелася б задаць пытанне наконто догляду пажылых людзей: на што тут будзе рабіцца стаўка? На сацыяльнае абслугоўванне пажылых у даму?**

— Вельмі важна, каб у пажаваным уз-расце чалавек не адчуваў адзіноты, а быў акружаны ўвагай і клопатам. Акрамя таго, пажылым людзям лепш знаходзіцца ў звыклай для іх хатняй атмасферы. Менавіта таму мы, перш за ўсё, развіваем нестачыянарныя формы сацабслугоўвання — гэта аддзяленні дзённага знаходжання пажылых людзей, сацыяльнага бытавага і сацыяльнага абслугоўвання і ўзаемадапамога.

— у цэнтрах будучь стварацца ўмовы для падтрымання актыўнага ладу жыцця пажылых людзей (*праца гуртоў і клубуў па інтарсах, творчыя майстэрніў, камп’ютарныя курсы, арганізацыя розных культурна-масавых і спартыўна-аздараўленчых мерапрыемстваў*). Гэты кірунак работы дазваляе падтрымліваць здароўе і псіхалагічны стан пажылых людзей, знайсці ім заняткаў па інтарэсах, мець стасункі. Як вядома, актыўны чалавек менш хварэе, даўжэй захоўвае здольнасць абслугоўваць сябе і ў цэлым — даўжэй жыве. Пры гэтым арганізацыя і ўзаемадапамога.

Такім чынам, аказанне сацыяльных паслуг на даму, а таксама ва ўмовах аддзялення дзённага знаходжання дазваляюць максімальна падоўжыць знаходжанне непрацаздольных грамадзян у хатніх умовах, а таксама больш рацыянальна расходаваць бюджэтыя сродкі.

Мы плануем распаўсюджваць паслугі сядзелкі, укараняць суправаджаемае пражыванне, сацыяльны патранат. Таксама будзем уводзіць і іншыя формы жыццёўладкавання пажылых людзей, у тым ліку дамы сезоннага (сумеснага) пражывання, прыёмныя семлі для пажылых грамадзян і інш.

— **Марыяна Акіндзінаўна, а калі з’явіцца дамы-інтэрнаты павышанай камфортнасці для старэйшых і інвалідаў? Наволькі гэты сэрвіс будзе даступны? Ці плануецца прыцягваць у сферу сацыяльных паслуг прыватны капітал, замежныя інвестыцыі?**

— Зараз ствараюцца аддзелены павышанай камфортнасці ў дзяржаўных дамах-інтэрнатах агульнага тыпу, кошт пражывання ў якіх складае да 4 млн рублёў ў месяц. Мы зацікаўлены ў стварэнні падобных інтэрнатаў прад-прымальнікамі і адкрыты для супрацоўніцтва з бізнес-супольнасцю па гэтым кірунку, тым больш што гэтыя паслугі запатрабаваны.

— **І напрыктыч. На вашу думку, пажылыя людзі — гэта дадатковая нагрузка ці яшчэ і вялікая карысць для краіны і для ўсіх нас?**

— Рацэпту вечнай маладосці не існуе. Тут хочацца ўспомніць адзін вядомы афарызм: «Старэць сумна, але гэта адзіны спосаб жыць доўга». Лічу, што ў любым узросце галоўнае — гэта захоўваць гармонію ў душы. Любіць жыццё, людзей, нікому не рабіць зла. Добрых людзей значна больш, проста ідэальных не бывае, але ў нармальным чалавеку дабро заўсёды пераважае.

Многія людзі па дасягненні агульнаўстаноўленага пенсійнага ўзросту працягваюць працаваць, вядуць актыўнае жыццё, карыстаюцца аўтарызтатам у сваім асяроддзі. Вазьміце, напрыклад, сферу адукацыі. Неацэнны вопыт педагогаў, якія і ў пенсійным узросце застаюцца працаваць, каб перадаць моладзі свае веды. Так і ў любой іншай сферы дзейнасці: пісьменнікі, акцёры, дактары — пералічваць можна доўга.

Сёння мы жывём у цікавы час, калі перасекліся не толькі стагоддзі, але і гістарычныя эпохі. Значнасць стасункаў моладзі з ветэранамі Вялікай Айчыннай вайны складана пераацаніць. Гэта і ёсць выхаванне прыкладам патрыятызму, гонару, абавязку, адданасці Айчыне. На 1 студзеня 2013 года ў рэспубліцы пражывала 26,8 тысячы ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны, у тым ліку 6 Героўў Савецкага Саюза з 1 поўны кавалер ордэна Славы; 18,7 тысячы інвалідаў і ўдзельнікаў вайны; 6,8 тысячы ўзнагароджаных працоўнікаў тылу; 735 «блакаднікаў» Ленінграда; 420 грамадзян, якія працавалі на прыфрантавых участках чыгунка, 104 прымалі ўдзел ў складзе спецыяльных фарміраванняў у размінраванні тэрыторый і аб’ектаў пасля вызвалення ад нямецкай акупацыі ў 1943-1945 гадах. Хутка Дзень Перамогі. Пажадаем гэткаму пакаленню пераможцаў моцнага здароўя і яшчэ доўгіх гадоў жыцця.

— **Дзякуй за інтэрв’ю!**

Святлана БУСЬКО.

У ПАНДЗЕЛАК ЗОЛАТА ПАТАННЕЛА МАКСІМАЛЬНА ЗА АПОШНІЯ 30 ГАДОЎ ЗНІЖЭННЕ ЦАНЫ НА КАШТОЎНЫ МЕТАЛ ПРЫКЛАДНА НА 9 ПРАЦЭНТАЎ, А ЗНАЧЫЦЬ, МЕНШ ЗА 1400 ДОЛАРАЎ ЗА УНЦЫЮ (31,1 ГРАМ), ШАКРАВАЛА ФІНАНСАВУЮ СЯВЯМОСЦЬ УСЯГО СВЕТУ. НА РОЗНЫХ БІРЖАХ ЦАНА НА ЗОЛАТА ВАГАЛАСЬ АД 1320 ДА 1395 ДОЛАРАЎ ЗА УНЦЫЮ. ЗНІЖЭННЕ ПРАЦЯГВАЕЦА.

Адной з галоўных прычын яго лянчыца замазурджанне тэмпаў росту кітайскай эканомікі. З’явіўся страх, што зніжца спажыванне золата ў другой па велічыні эканоміцы свету. Звычайна інвестары выкарыстоўваюць золата ў якасці «падушкі бяспекі» падчас нестрэблівасці на валютных і фондавых рынках. Апошнія падзеі прымушаюць задумацца, ці дастаткова надзейным укладаннем з’яўляецца гэты метал. Золата з’яўляецца сродкам абароны ад інфляцыі, але ў сувязі з падзеннем тэмпаў росту глабальнай эканомікі многія інвестары больш баяцца дэфляцыі (гэта значыць, наадварот, зніжэння ўзроўню цен), а таму інвестыцыі ў золата становяцца непатрэбнымі.

Дакладна сказаць, што будзе з золатам далей, пакуль ніхто не можа. Некаторыя эксперты сцвярджаюць, што ў краткатэрміновай перспектыве падзенне цаны на золата будзе працягвацца, а птым кошт яшчэ падміецца. Ёсць і такое меркаванне: высокія цэны на золата даўно не падтрымліваліся фундаментальнымі фактарамі, больша частка попыту прыпадала на спекулянтаў і тых, хто імкнуўся выкарыстоўваць гэты метал як страхожу, калі падалі ў цане іншыя актывы. А значыць, золата можа зніжца да свайго рэальнага кошту і толькі пасля верне сабе рэпутацыю надзейнага ўкладання. Шмат і тых, хто прагназуе новы рост цэны золата ўжо ў маі.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

СУБОТНІК: РАБОТЫ ХОПІЦЬ УСІМ

Больш за 500 тысяч жыхароў Міншчыны прымуць ўдзел у рэспубліканскім суботніку 20 красавіка. Па папярэдніх падліках, яны заробяць 5 млрд рублёў. Палова сродкаў Мінаблвыканкам накіруе на падрыхтоўку дзіцячых аздараўленчых лагераў да летняга сезона. У тым ліку на ўмацаванне іх матэрыяльна-тэхнічнай базы, а таксама на рэалізацыю запланаваных у Год беражлівасці рэспубліканскіх і рэгіянальных мерапрыемстваў.

У цэнтральным рэгіёне краіны ўжо заканчваецца падрыхтоўка да суботніка. Паводле рашэння Мінаблвыканкама, створана рабочая група, якая вызначыла аб’екты і аб’ёмы работ. У прыкладна, кіраўніцтва Мінаблвыканкама, работнікі абласных арганізацый і службаў будуць працаваць на добраўпарадкаванні тэрыторый аб’ектаў, якія будуць будавацца. Напрыклад, стадыёны ў Барысаве, Дома культуры ў горадзе Узда, фізкультурна-аздараўленчых комплексах у Берасіне, Валожыне, Чорэні, Стоўбцах, а таксама — Уздзенскай цэнтральнай раўнай балніцы, горада Заслаўя. Калектывы прадпрыемстваў вобласці прывядуць у належны стан насельныя пункты, мемарыяльныя комплексы, месцы баявой і воінскай славы, пахаванняў воінаў і партызан Вялікай Айчыннай вайны, масавыя гібелі мірнага насельніцтва. Работнікі жыллёва-камунальнай гаспадаркі, выканкамаў сельскіх і пасялковых саветаў дэпутатаў прыбяруць могілкі, смецце з прылеглая да палігоны тэрыторыі.

Таццяна ГЕОРГІЕВА.

«МАМА-СЭРВІС»

У Віцебску з’явілася новая паслуга — хатняя выхавальніца «Мама-сэрвіс». Бацькам прапаноўвацца на пэўны час прывесці дзіця да педагога і пайсці па сваіх справах. «Мама-сэрвіс» — такая своеасабіва «першая ластушка» ў абласным цэнтры на шляху да стварэння прыватных дзіцячых садкоў.

Вы

■ Соцыум

СВАЕ СЯРОД ЛЮДЗЕЙ

У Веснаўскага дома-інтэрната для дзяцей-інвалідаў з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця, што ў Глускім раёне, цяпер ёсць сваё жыллё ў райцэнтры.

Яго дапамога набывае ірландская дабрачынная арганізацыя «Праект дапамогі дзецям Чарнобыля». Дырэктар дома-інтэрната Вячаслаў Клімовіч паведаваў, што дом патрэбен для пражывання выхаванцаў, якія вырасталі і гатовы жыць у сацыюме самастойна.

— Двухпавярховы катэдж з усімі выгодамі ў цэнтры Глуска прадстаўнікі дабрачыннай арганізацыі набылі ў прыватнага гаспадары, — расказаў дырэктар. — Там пасля невялікай перапланіроўкі будзе жыць 6 маладых людзей, якім ужо споўнілася 18 гадоў. На першым паверсе мы мяркуюем зрабіць краву, дзе будзе прадавацца рэчы, якія вырабляюцца ў нашых майстэрнях. А таксама патрабуецца месца для невялікай падсобнай гаспадаркі — трасулі ў куры. Да канца года мяркуюем справіцца навааселле.

Гэта новы праект Веснаўскага дома-інтэрната. На яго тэрыторыі ўжо ёсць два жылля будынкі, дзе асобна жывуць і адаптуюцца да будучага самастойнага жыцця па 12 хлопцаў і дзяўчат. Менавіта хлопцы за мінулыя гады паказалі настолькі добрыя вынікі прыжывання ў новых умовах, што ім вырашылі даць шанц пачаць новы этап.

— Яны ўсе могуць зарабляць сабе на жыллё, — падкрэсліў Вячаслаў Клімовіч. — У нашых майстэрнях яны робяць крэслы і табурэткі — увогуле гаспадарчыя рэчы з дрэва, якія добра рэалізуюцца. Таксама мы вырабляем розныя сувеніры з гліны і вышыванкі, якія будуць прадавацца ў глускай краме.

Цяпер распрацавана праграма падрыхтоўкі маладых людзей да цалкам самастойнага жыцця. Яны пад наглядам выязджаюць у райцэнтр і вучацца ўсюму, што павінен ведаць кожны: робяць пакупкі ў крамах, наведваюць кінатэатр, царкву, іншыя ўстановы.

Дарэчы, будаўніцтва дома для вольнага пражывання для дзяўчат у інтэрнаце ў свой час фінансавала Дар'я Жукава, жонка вядомага бізнесмена Рамана Абрамовіча. Дар'я гэтымі днямі стала маці ў другі раз: яна нарадзіла дачку. Вячаслаў Клімовіч расказаў, што пасля візиту два гады таму Дар'я пакуль не прыязджала ў Глускі раён, але праз ірландскіх дабрачыннікаў мае поўную інфармацыю пра тое, як рэалізуецца беларускі праект дапамогі маладым людзям з абмежаванымі магчымасцямі.

Ілона ІВАНОВА

■ Лёсы людскія

ГАЮЧЫЯ ФАРБЫ РОДНАГА КРАЮ

Спачатку быў ліст: «У сталічным кінатэатры «Перамога», — пісаў Валерый Русаў з Мінска, — нядаўна прайшла арганізаваная дабрачынным фондам «Памяць Афгана» выстава мастацкіх работ Юрыя Стасюка. Гэтая была яго першая падобная выстава. За 12 дзён — на такі час выстаўляліся карціны — мастак атрымаў больш за паўтары сотні водгукаў.

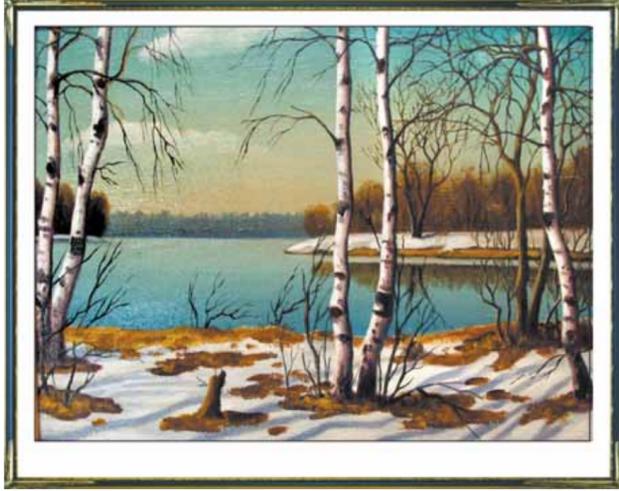
Юрый — у мінулым вайсковец, на афганскай вайне быў камандзірам гранатамётнага ўзвода. З Афганістана вярнуўся з баявымі ўзнагародамі і цяжка параненым. Акрыжаны, узяўся за справу, якой захапіўся яшчэ ў дзяцінстве, — пачаў маляваць. Не маючы спецыяльнай адукацыі, адну за адной ствараў карціны, напоўненыя святлом і цяплом. І, вядома, расказваў пра вайну, на якой быў сам. Але і гэтыя палотны ў яго асаблівія: яны без жорсткасці, без крыві».

Рэдакцыю зацікавіла гэтая інфармацыя. І карэспандэнт «Звязды» накіраваўся ў госці да Юрыя Стасюка, каб бліжэй пазнаёміцца з гэтым незвычайным, таленавітым, і, безумоўна, вельмі моцным духам чалавекам.

Колькі цікавых знаёмстваў, нечаканых сустрэч адбываецца часам у звычайных на першы погляд сітуацыях! Восі на гэты раз: калі я атрымаў заданне зрабіць фотаздымкі Юрыя Стасюка, то не ўяўляў, што неўзабаве будзе чым падзяліцца з чытачамі «Звязды». Пра героя будучага фотарэпартажу я ведаў толькі, што ён мастак-аматар і адчувае сабе не лепшым чынам.

Я патэлефанаваў Юрыю і прадстаўіўся. На прапанову сфатаграфавачца ён згадзіўся, хаця і без прыкметнай ахвоты. У тэлефоннай трубы прагучалі кароткае: «Калі трэба — то трэба. Прыязджайце.» У прызначаны час я дабраўся да мінскай ускары, дзе новыя шматпавярховыя гуртам наступаюць на неабжытыя пустаці.

— Восі тут мы і жывём, — сказаў з парoga Юрый і запрасіў прайсці ў дом.

— Ведаецца, я ж нідзе не вучыўся маляваць, — расказаў Юрый. Як абыходзіцца з фарбамі, падбіраць іх, змешваць — усё спасцігаў метадам спробы. Увогуле, маляваць упадабаў яшчэ з дзяцінства, але ў тыя часы на ўсе мае задумкі ў хаце быў адзін аловак...

Сёння яго пейзажы ўражаюць багаццем яркіх колераў, празрыстасцю паўценняў, дымкаю далёкіх абрысаў. Некаторыя «жывапісныя праблемы» Юрый вырашае з найўнасцю аматара-пачаткоўца і ज्याмушанай арыгінальнасцю сталага мастака. Напрыклад, калі ён працаваў над складаным нацюрмортам, то сутыкнуўся з пераадавольнай цяжкасцю: не халала майстэрства перадаць на карціне фізічныя куфаль, «аздоблены» лёгкім ценем.

— Я тады знайшоў жартоўнае выйсце, — успамінае Юрый, — выразаў нажніцамі гэты куфаль з надрукаванага ў часопісе малюнка і наклеў на свой нацюрморт. Арыгінальна атрымаўся!

Такое вольнае валоданне матэрыялам звычайна прыходзіць да мастака разам з вялікім прафесійным вопытам. Але ў нашага героя выпадак іншы: у яго сваё прыроднае бачанне, не з падручнікаў засвоенае пачуццё колераў і формы. Прыгадаю напісаны ім абраз Збавіцеля. Юрый намаляваў гэты абраз для сваёй маці. Кананічны малюнак замкнуты ў незвычайную драўляную раму, якая плаўна паўтарае форму німба над галавой Хрыста, уражае знешняй незвычайнасцю і шчырасцю зместу.

— Нічога асаблівага я не задумваў, — тлумачыць Юрый. Былі пад рукамі звычайныя мэблевыя дзверцы — іх і выкарыстаў для малюнка. За драўлянымі карункамі мне ўбачылася фігура чалавека — вось і вырашыў намаляваць так, каб створанае пэндзлем і разам злілося ў адну выяву. Гадоўнае, што мой Збавіцель не копія з вядомых малюнкаў, а такі, як я яго ўяўляю.

За час, пакуль Юрый знаёміў са сваімі пейзажамі, ў пакоі з'явіліся госці. Завіталі добрыя знаёмыя — суседзі Уладзімір Булаш і Аляксандр Сешчанка. Мужчыны таксама некалі вавалі ў Афганістане. Зведвалі на сабе блізкасць смерці. Таксама страцілі здароўе. Фронтвое братэрства трымае іх разам. Да Юрыя яны заходзяць часта, каб правердаць, параз-

маўляць пра навіны, паглядзець новыя малюнкi. Я слухаў, як яны абмяркоўвалі радасныя, зняючыя вясёлка пейзажы, і заўважу, што ў галасах прыбувалася добрых нотак, у позірках праступала цеплыня...

Мне падалося, што нябачная, гаючая аўра агортвала кожны малюнак, зроблены былім салдатам. Шмат гадоў таму ён звыкла сіскаў у руках гранатамёт, цэліў, страляў і не надта разважваў аб тым, якога колера была тады знішчаная полым трава. Прышоў час, і гэты паранены вайной чалавек перамог у сабе чорна-белыя ўспаміны баёў, навучыўся валодаць пэндзлем, складаць фарбы. Навучыўся аднаўляць на карцінах вечна прыгожыя, жыццядайныя вобразы прыроды.

У той дзень я зрабіў усё патрэбныя фотаздымкі. У кадр патрапіў Юрый за сваім мальбертам, яго вясновы пейзаж, узнагароды былога воіна-афганца побач з фотопартрэта сына. Была таксама магчымасць паказаць Юрыя разам з яго сябрамі воінамі-інтэрнацыяналістамі на Востраве слёз недалёка ад мемарыяльнага каменя з надпісам Кандагар. Менавіта там, пад далёкім Кандагарам, пазнаў ён калісьці фарбы смерці і жыцця.

Яўген ПЯСЕЦКІ

■ Бліжэй да кліента

Вучыцца выгадна! І ніколі не позна!

..Яно здараецца — і хацеў бы заплаціць за камунальныя паслугі, аформіць падпіску ці «пакласці» грошы на мабільны, але... Чарга на пошце. І стаўляю ў ёй — ну ніяк не выпадае. Сыходзіш...

Хоць паслугу атрымаць мог, нават лёгка, як той казаў, бо ў большасці гарадскіх адрэяленнай сувязі ўстаноўлены плацежны даведачныя тэрміналы.

Каб карыстацца імі — шмат розуму не трэба. Да таго ж на экране для зручнасці кліентаў размяшчана паправавая інструкцыя па ўнясенні плацежы. Але ж з другога боку — так званы псіхалагічны бар'ер: «Не ўмею. А гэта грошы. Раптам што не атрымаецца?» Ды і прывычка, кажучы, страшная сіла: ногі самі нясуць да аkenцы, за якімі жывыя людзі — знаёмыя твары аператараў... Нават калі там чарга.

Для таго, каб пазбавіцца ад гэтых самых чаргаў, зберагчы, эканоміць час сваіх кліентаў, каб зняць частку нагрукі з аддзяленняў паштовай сувязі (асабліва — у лік камунальных плацежы), Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Белпошта» з 15 па 25 чысло кожнага месяца плануе (і праводзіць) акцыю «Бліжэй да кліента». Гэта значыць, што яму, кліенту пошты, на працягу дэкады спецыялісты ахвотна дапамогуць атрымаць цэлы шэраг паслуг самастойна, аператыўна, без ніякай чаргі і ў рэжыме

анлайн. У прыватнасці — пры дапамозе плацежна-даведачных тэрміналаў.

З іх дапамогай можна, прынамсі, апаціць (банкаўскімі пластыкавымі карткамі, а недзе і наяўнымі грашовымі сродкамі — камісія з апераций не спаганяецца);

камунальныя паслугі любога населенага пункта РБ, паслуг аператараў мабільнай і стацыянарнай сувязі, а таксама інтэрнэт-правайдараў;

аформіць падпіску на перыядычныя выданні;

ажыццявіць разнастайныя плацежы (камунальныя і па банкаўскіх крэдытах);

— прасачыць за кантраляванымі паштовымі адрпраўленнямі;

— прагледзець баланс картрахунка па банкаўскіх пластыкавых картках, эмітаваных адкрытымі акцыянернымі таварыствамі «Пріорбанк» і «Белгазспрамбанк»;

— атрымаць даведачную інфармацыю Дзяржаўнага мытнага камітэта і Міністэрства па падатках і зборах, а таксама па ўсіх паслугах, якія аказвае РП «Белпошта».

Як паказала практыка, правядзенне акцыі «Бліжэй да кліента» дае свай пльн: у пачатку года колькасць праведзеных апераций з дапамогай плацежна-даведачных тэрміналаў павялічылася ў сярэднім на два разы.

Валенціна ДОУНАР

ПРЫЁМ ШКЛОТАРЫ ПА-НОВАМУ

У сталіцы распрацаваны праект сістэмы дэпазітнага збору (СДЗ) спажывецкай тары са шкла, пластыку і металу для яе шматразовага выкарыстання або перапрацоўкі.

Як расказаў старшыня асацыяцыі нарыхтоўшчыкаў і перапрацоўшчыкаў адходаў пры Рэспубліканскай канфедэрацыі прадпрыемальнасці Міхаіл Шчасны, сутнасць СДЗ у тым, што тавары ў спажывецкай упакоўцы будуць прадавацца са спанягненнем абавязковага грашовага збору (дэпазіту). Пасля продажу прадукцыі гандлёвыя пункты вернуць суму дэпазіту прадпрыемству. Пусты посуд спажывец здаць у нарыхтоўчую кантору і таксама пакрые свае затраты. А грошы на выплаты дэпазіту ў прыёмныя пункты праступаць з банка, куды іх заходзяць пералічыць вытворца прадукцыі. Тара з прыёмных пунктаў вернецца на прадпрыемства. Такі ланцужок даць магчымасць шматразова выкарыстоўваць бляны і выкарыстанні бутэлек і слоікі. Эканамічны эфект ад рэалізацыі праекта ў краіне можа скасаваць да некалькіх мільярдў долараў у год. СДЗ ужо даказала сваю перавагу ў многіх краінах, вяртаючы ў паўторны абарот да 95% выкарыстанай тары.

«Мінск—Навіны».

ЛЁС ДАГНАЎ...

У Баранавіцкім раёне знайшлі цела 39-гадовага мужчыны, які прапаў чатыры месяцы таму. Менавіта столькі яго праляжала пад снегам каля пятага аднаго з дамоў у вёсцы Дамашэвічы. Як расказалі гаспадары, мужчына выпіваў у іх кампаніі, потым узяў грошы, пайшоў на дабыўку, а назад не вярнуўся. На целе яго не знойдзена прыкмет насілля. Як мяркуюць спецыялісты, мужчыну стала дрэнна, ён паваліўся пад лот. А ў той дзень была мяцельца, няшчаснага замяло снегам. Так ён і праляжаў чатыры месяцы, пакуль снег не растаў.

Самае цікавае, што гэты чалавек — ахвяра трагедыі 2010 года. Тады 22-гадовы хлопец расстрэляў з палёўнай вінтоўкі траіх чалавек у Дамашэвічах. Выхрыў тады з трох адзін. Яго цела і знайшлі цяпер у чужым двары.

Яна СВЕТАВА.

ЦАНА ЖЫЦЦЯ — 16 ТЫСЯЧ ДОЛАРАЎ

У Лепельскім раёне за 16 000 долараў забілі састарэлыю жанчыну. Высветлілася, што гэта зрабіла 34-гадовая жанчына. Забойца потым прыйшла ў міліцыю з пакаяннем.

— У Лепельскім раёне аддзел унутраных спраў з пакаяннем прыйшла непорушная мясцова жыхарка. Яна паведаміла, што ў вёсцы Вялікае Жэжліна забіла пенсіянерку 1928 года нараджэння, з якой пражывала сумесна, — паведаміла ва ўпраўленні Следчага камітэта па Віцебскай вобласці. — У доме з чарпага-магавой траўмай знойдзены труп састарэлай. Лепельскім раённым аддзелам Следчага камітэта Рэспублікі Беларусь заведзена крымінальная справа.

У якасці асноўнага матыву здзяйснення злачынства разглядаецца пахвота. Пасля забойства бабুলі жанчына выкрала з месца здарэння каля 16 тысяч долараў. Частку гэтых грошай патрапіла: на набывццё спіртнога і падарункаў для сваякоў, а таксама прадметаў ужитку.

ЗАБОЙСТВА РАСКРЫЛІ ПРАЗ 17 ГАДОЎ

Віцебскія следчыя раскрылі забойства, здзейсненае 17 гадоў таму.

— 24 ліпеня 1996 года ў зале гульнявых аўтаматаў, размешчанай у віцебскім кінатэатры «Беларусь», было знойдзена цела 27-гадовай жанчыны-касіра з 3 нажавымі раненнямі ў вобласці спіны. У загінулай былі скрадзены жаночая сумка і грошы. Па паказаннях сведка, злаячынца ўцёк з месца здарэння на аўтамабілі, упадальнік якога займаўся прыватным падвозам, — расказавае Іна Гарбачова, афіцыйны прадстаўнік упраўлення Следчага камітэта па Віцебскай вобласці. — Па паказаннях сведкаў быў складзены фотарабат, які апублікавалі ў СМІ і размясцілі на стэндах прававой інфармацыі ў Віцебску...

Раскрыццё забойства ўдалося пасля прыняцця Закона Рэспублікі Беларусь «Аб дзяржаўнай дацкаўскай рэгістрацыі» і стварэння адпаведнай інфармацыйна-пошукавай сістэмы.

Цяпер следства працягвае працаваць з доказнай базай. Крымінальная справа перакваліфікавана ў адпаведнасці з дзейным заканадаўствам. Грамадзяніну прад'яўлена абвінавачванне па частцы 2 артыкула 139 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь. Пытанне аб прымяненні тэрмінаў даўнасці да асобы, якія ўчыніла такое злачынства, дазваляецца судом. Калі суд не знойдзе магчымых вывадаў азначаную асобу ад крымінальнай адказнасці ў сувязі з заканчэннем тэрмінаў даўнасці, паціццёвае зняволенне або смяротнае пакаранне не могуць быць прыменены, а прызначаецца пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ПРАВИЛА РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ

«Будь вместе с нами и выигрывай море призов и поездку в Египет»

УТВЕРЖДАЮ
Директор ООО «РЛК ИНВЕСТ»
Рощенко А.В.
«01» апреля 2013 г.

1. Организатор: Организатором Рекламной игры является Общество с ограниченной ответственностью «РЛК Инвест», зарегистрированное в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за №191444326, свидетельство о регистрации юридических лиц выдано Минским горисполкомом 10 марта 2011 г., юридический адрес: Республика Беларусь, 220092, г. Минск, ул. Дунина-Марцинкевича, 2, корпус 1, помещение 7, УНП 191444326 (далее – «Организатор»).

2. Участники: К участию в Рекламной игре приглашаются граждане Республики Беларусь, а также иностранные граждане и лица без гражданства, постоянно проживающие в Республике Беларусь и имеющие вид на жительство на территории Республики Беларусь, а также иностранные граждане и лица без гражданства, которым предоставлен статус беженца в Республике Беларусь, имеющие удостоверение беженца. В Рекламной игре не могут принимать участие работники Организатора и члены их семей, члены комиссии по проведению Рекламной игры.

3. Название Рекламной игры: «Будь вместе с нами и выигрывай море призов и поездку в Египет».

4. Территория проведения Рекламной игры: город Минск.

5. Срок начала Рекламной игры: 17 апреля 2013 г.

6. Срок окончания Рекламной игры: 31 августа 2013 г.

7. Наименование товаров, в целях стимулирования реализации которых приводится Рекламная игра: Фильтры для воды обратного осмоса RO-7 - NL; Сменные картриджи предфильтры; Сменные картриджи пост-фильтры.

8. Призы: Призовой фонд Рекламной игры формируется до ее начала за счет имущества Организатора и состоит из:

№	Наименование приза	Количество, шт.	Стоимость, бел.руб.	Сумма, бел.руб. (с НДС)
1	Фильтр для воды обратного осмоса RO-7 - NL	10	4 980 000	49 800 000
2	Фильтр д/душа AWF с засыпкой нанокластеры	10	600 000	6 000 000
3	Фильтр для стиральной машины	10	600 000	6 000 000
4	Путевка в Египет на 2-х человек *	1	13 319 700	13 319 700

19.08.2013-26.08.2013 г., отель Sunrise Mamlouk Palace Resort 5 (Хургада) двухместный номер с удобствами. Питание все включено. Перелет Москва – Хургада – Москва. До Москвы и из Москвы трансфер (переезд) не включен.

Общая стоимость призового фонда Рекламной игры составляет 75 119 700 (Семьдесят пять миллионов сто девятнадцать тысяч семьсот) белорусских рублей с учетом НДС.

9. Порядок участия в Рекламной игре и получения призов:

9.1. Условия участия в Рекламной игре: Для участия в Рекламной игре необходимо в период с 17 апреля 2013 г. по 14 августа 2013 г.:

- 1) Приобрести в г. Минске у представителя организатора Фильтр для воды обратного осмоса RO-7 - NL.
- 2) Получить и заполнить купон участника Рекламной игры. Купон выдается представителем организатора в момент приобретения товара при заключении договора. Купон состоит из основной и отрывной части. Покупателю необходимо заполнить купон, указав Ф.И.О., дату продажи, № договора, подписать купон. Одна часть купона остается у покупателя, вторая (отрывная) – у представителя организатора. Купоны, заполненные неразборчиво, либо не заполненные полностью, к участию в рекламной игре не допускаются.
- 3) Произвести полную оплату его стоимости.

9.2. Проведение розыгрыша – 16 августа 2013 г., в 17.00, по адресу: г. Минск, ул. Дунина-Марцинкевича, 2/1, офис 7.

9.3. Порядок розыгрыша и получения призов Рекламной игры:

- Призовой фонд разыгрывается в последовательности, указанной в пункте 8 настоящих Правил рекламной игры. Участник может выиграть не более одного приза.
- Призы Рекламной игры будут разыгрываться при помощи лототрона. Отрывная часть купона помещается членом комиссии в лототрон. Методом случайного выбора член комиссии вынимает с лототрона отрывные части купонов победителей.
- До 18 августа 2013 г. Организатор уведомляет Победителя о выигрыше заказным письмом.
- Призы получают Победители игры по адресу: Минск, ул. Дунина-Марцинкевича, 2/1, офис 7. С 9.00 по 18.00 в рабочие дни с понедельника по пятницу.
- Для получения приза Победитель должен предъявить купон, паспорт, вид на жительство на территории Республики Беларусь либо удостоверение беженца, подтверждающее статус беженца в Республике Беларусь.
- В случае, если Победитель не может лично получить приз, Приз может получить его доверенное лицо по предъявлении купона, своего паспорта (вида на жительство, удостоверения беженца) и доверенности от Победителя, заверенной нотариально.
- Целостность и функциональная пригодность призов должна проверяться Победителем непосредственно при его получении. Организаторы не несут ответственности за любые повреждения призов, возникшие после передачи последнего Победителю.

10. Регламент работы комиссии: Для контроля над соблюдением правил Рекламной игры, утверждения результатов, проведения итогов по результатам про-

Свидетельство № 2155 от 15.04.2013 г. о государственной регистрации Рекламной игры, выданное Министерством торговли Республики Беларусь.

ФАКТЫ

НАВИНЫ

ПАДЗЕЙ

Открытое акционерное общество «Хоум Кредит Банк»
 Республика Беларусь,
 220018, г. Минск, ул. Одоевского, 129.
 Тел.: (8017) 229 89 91, www.homecredit.by

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2013 г. (в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	2012 год	2011 год
1	2	3	4	5
1 АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101	35 595,0	19 641,7
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	-	-
4	Средства в Национальном банке	1103	347 524,3	176 592,5
5	Средства в банках	1104	155 081,4	188 841,0
6	Ценные бумаги	1105	-	-
7	Кредиты клиентам	1106	801 126,2	420 488,0
8	Производные финансовые инструменты	1107	356,3	100 148,6
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	-	-
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	19 875,7	14 327,5
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110	-	-
12	Прочие активы	1111	41 004,9	24 080,4
13	ИТОГО активы	11	1 400 563,8	944 119,7
14 ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
15	Средства Национального банка	1201	66 848,3	65 234,0
16	Средства банков	1202	316 399,1	384 968,9
17	Средства клиентов	1203	786 435,9	267 436,9
18	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	-	-
19	Производные финансовые обязательства	1205	389,9	835,3
20	Прочие обязательства	1206	7 090,0	6 156,4
21	ВСЕГО обязательства	120	1 177 163,2	724 631,5
22 КАПИТАЛ				
23	Уставный фонд	1211	144 787,0	144 787,0
24	Эмиссионный доход	1212	-	-
25	Резервный фонд	1213	7 239,3	7 239,3
26	Фонд переоценки статей баланса	1214	5 102,3	3 777,8
27	Накопленная прибыль	1215	66 272,0	63 684,1
28	ВСЕГО капитал	121	223 400,6	219 488,2
29	ИТОГО обязательства и капитал	12	1 400 563,8	944 119,7

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ за 2012 год (в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	2012 год	2011 год
1	2	3	4	5
1	Процентные доходы	2011	86 763,8	41 729,8
2	Процентные расходы	2012	233 586,5	51 235,6
3	Чистые процентные доходы	201	(146 822,7)	(9 505,8)
4	Комиссионные доходы	2021	314 768,4	133 746,9
5	Комиссионные расходы	2022	10 971,2	5 690,7
6	Чистые комиссионные доходы	202	303 797,2	128 056,2
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	-	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	-	-
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	4 891,6	(113 185,6)
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	(30 239,2)	131 023,4
11	Чистые отчисления в резервы	207	232,0	24 236,0
12	Прочие доходы	208	20 476,5	12 818,5
13	Операционные расходы	209	114 209,7	81 831,4
14	Прочие расходы	210	33 383,7	18 534,6
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	4 278,0	24 604,7
16	Налог на прибыль	212	1 690,2	4 913,4
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	2 587,8	19 691,3
18	Сведения о прибыли на одну акцию в белорусских рублях			
19	Базовая прибыль на простую акцию	22	4 289,57	68 331,22
20	Разводненная прибыль на простую акцию	23	-	-

ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИИ КАПИТАЛА за 2012 год (в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование показателя	Символ	Наименование статей капитала					всего капитал
			уставный фонд	эмиссионный доход	резервный фонд	накопленная прибыль (убыток)	фонды переоценки статей баланса	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Раздел I. За год, предшествующий отчетному								
1	Остаток на 1 января 2011 г.	3011	62 287,0	-	3 114,3	48 117,9	1 056,9	114 576,1
1.1	В том числе: результат от изменения учетной политики (или) исправления существующих ошибок	30111	-	-	-	-	-	-
2	Изменения статей капитала	3012	82 500,0	-	4 125,0	15 566,2	2 720,9	104 912,1
2.1	В том числе: совокупный доход	30121	x	x	x	19 691,3	2 720,9	22 412,2
2.2	направление прибыли на пополнение фондов	30122	-	x	4 125,0	(4 125,0)	x	-
2.3	операции с учредителями (участниками): внесение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	30123	82 500,0	-	x	-	x	82 500,0
2.4	выплата дивидендов акционерам	301232	x	x	x	-	-	x
2.5	операции с собственными выкупленными акциями	301233	-	x	x	x	x	-
2.7	перераспределение между статьями капитала	30125	-	-	-	-	-	-
2.8	Остаток на 1 января 2012 г.	30126	-	-	-	(0,1)	-	(0,1)
3	Остаток на конец года	3013	144 787,0	-	7 239,3	63 684,1	3 777,8	219 488,2

№ п/п	Наименование показателя	Символ	Наименование статей капитала					всего капитал
			уставный фонд	эмиссионный доход	резервный фонд	накопленная прибыль (убыток)	фонды переоценки статей баланса	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Раздел II. За отчетный год								
4	Остаток на 1 января 2012 г.	3011	144 787,0	-	7 239,3	63 684,1	3 777,8	219 488,2
5	Изменения статей капитала	3012	-	-	2 587,9	1 324,5	3 912,4	-
5.1	В том числе: совокупный доход	30121	x	x	x	2 587,8	1 324,5	3 912,3
5.2	направление прибыли на пополнение фондов	30122	-	x	-	-	x	-
5.3	операции с учредителями (участниками): внесение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	30123	-	-	x	-	x	-
5.4	выплата дивидендов акционерам	301232	x	x	x	-	-	x
5.5	операции с собственными выкупленными акциями	301233	-	x	x	x	x	-
5.7	перераспределение между статьями капитала	30125	-	-	-	-	-	-
5.8	прочие изменения	30126	-	-	-	0,1	-	0,1
6	Остаток на 1 января 2013 г.	3013	144 787,0	-	7 239,3	66 272,0	5 102,3	223 400,6

СВЕДЕНИЯ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ за 2012 год (в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	2012 год	2011 год
1	2	3	4	5
1	Прибыль (убыток)	301211	2 587,8	19 691,3
2	Прочие компоненты совокупного дохода	301212	1 324,5	2 720,9
2.1	В том числе: переоценка основных средств	3012121	1 324,5	2 720,9
2.2	незавершенного строительства и неустановленного оборудования	3012122	-	-
2.3	переоценка ценных бумаг	3012123	-	-
2.4	переоценка инструментов хеджирования	3012124	-	-
2.5	переоценка прочих статей баланса	3012125	-	-
3	ИТОГО совокупный доход		3 912,3	22 412,2

ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ за 2012 год (в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	2012 г.	2011 г.
1	2	3	4	5
1 ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ОПЕРАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ				
2	Полученные процентные доходы	70100	82 911,3	39 522,8
3	Уплаченные процентные расходы	70101	(217 332,3)	(50 059,2)
4	Полученные комиссионные доходы	70102	299 849,2	128 674,8
5	Уплаченные комиссионные расходы	70103	(10 644,2)	(5 609,5)
6	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	70104	-	-
7	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	70105	-	-
8	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	70106	11 034,6	868,3
9	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	70107	69 107,6	37 966,5
10	Прочие полученные доходы	70108	19 720,1	11 710,4
11	Прочие уплаченные расходы	70109	(144 445,1)	(90 908,2)
12	Уплаченный налог на прибыль	70110	2 062,0	(10 161,3)
13	Денежная прибыль (убыток) до изменения в операционных активах и операционных обязательствах, итого	701	112 263,2	62 004,6
14	Чистое снижение (прирост) денежных средств в Национальном банке	70200	(651,8)	(256,8)
15	Чистое снижение (прирост) денежных средств в банках	70201	159 360,6	(92 216,0)
16	Чистое снижение (прирост) денежных средств в ценных бумагах (кроме ценных бумаг, удерживаемых до погашения)	70202	-	-
17	Чистое снижение (прирост) денежных средств в форме кредитов, выданных клиентам	70203	(389 126,1)	(193 433,7)
18	Чистое снижение (прирост) денежных средств от производных финансовых инструментов	70204	-	-
19	Чистое снижение (прирост) денежных средств в прочих операционных активах	70205	(4 746,3)	(1 157,2)
20	Потоки денежных средств от изменения операционных активов, итого	702	(235 163,6)	(287 063,7)
21	Чистый прирост (снижение) денежных средств Национального банка	70300	-	-
22	Чистый прирост (снижение) денежных средств банков	70301	(66 175,0)	57 645,2
23	Чистый прирост (снижение) денежных средств клиентов	70302	492 297,3	109 506,3
24	Чистый прирост (снижение) денежных средств от ценных бумаг, выкупленных банком	70303	-	-
25	Чистый прирост (снижение) денежных средств от производных финансовых обязательств	70304	-	-
26	Чистый прирост (снижение) денежных средств в прочих операционных обязательствах	70305	(7 679,7)	6 061,9
27	Потоки денежных средств от изменения операционных обязательств, итого	703	418 442,6	173 213,4
28	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от операционной деятельности	70	295 542,2	(51 845,7)
29 ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ				
30	Приобретение основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	71100	(8 930,3)	(6 743,9)
31	Продажа основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	71101	80,3	188,0
32	Приобретение долгосрочных финансовых вложений в уставные фонды других юридических лиц	71102	-	-
33	Продажа долгосрочных финансовых вложений в уставные фонды других юридических лиц	71103	-	-
34	Приобретение ценных бумаг, удерживаемых до погашения	71104	-	-
35	Погашение (реализация) ценных бумаг, удерживаемых до погашения	71105	-	-
36	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от инвестиционной деятельности	71	(8 850,0)	(6 555,9)

ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

№ п/п	Наименование статьи	Символ	2012 год	2011 год
1	2	3	4	5
38	Эмиссия акций	72100	-	82 500,0
39	Выкуп собственных акций	72101	-	-
40	Продажа ранее выкупленных собственных акций	72102	-	-
41	Выплата дивидендов	72103	-	-
42	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от финансовой деятельности	72	-	82 500,0
43	Влияние изменений валютного курса на денежные средства и их эквиваленты	73	2 827,0	9 652,1
44	Чистый прирост (снижение) денежных средств и их эквивалентов	74	289 519,2	33 750,5
45	Денежные средства и их эквиваленты на начало отчетного периода	740	x	36 963,7
46	Денежные средства и их эквиваленты на конец отчетного периода	741	326 482,9	x

Заместитель Председатель Правления **С.В. Сергеев**

Главный бухгалтер **Г.Л. Лапте́нок**

Дата подписания «21» марта 2013 года.

Лицензия НБ РБ на осуществление банковской деятельности № 18 от 29.11.2007 г. УНП 807000056.

Заключение независимой аудиторской организации ООО «КПМГ» по сокращенной годовой финансовой отчетности Открытого акционерного общества «Хоум Кредит Банк» за 2012 год

Исх. номер 2203-03

Заинтересованным пользователям

Прилагаемая сокращенная годовая финансовая отчетность, которая включает в себя бухгалтерский баланс по состоянию на 31 декабря 2012 г., отчеты о прибыли и убытках, изменении капитала и движении денежных средств за год, закончившийся этой датой, составлена на основании аудированной годовой финансовой отчетности Открытого акционерного общества «Хоум Кредит Банк» («Банк») за год, закончившийся 31 декабря 2012 г., подготовленной в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь. В нашем аудиторском заключении от 22 марта 2013 г. мы выразили безусловно положительное аудиторское мнение по годовой финансовой отчетности Банка.

Сокращенная годовая финансовая отчетность не включает всех раскрытий, требуемых законодательством Республики Беларусь. Таким образом, изучение сокращенной годовой финансовой отчетности не заменяет изучения аудированной годовой финансовой отчетности Банка.

Ответственность руководства за подготовку сокращенной годовой финансовой отчетности

Руководство Банка несет ответственность за подготовку сокращенной финансовой отчетности на основе годовой финансовой отчетности за цели публикации, в соответствии с требованиями Инструкции о раскрытии информации о деятельности банка, небанковской кредитно-финансовой организации, банковской группы и банковского холдинга, утвержденной постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 11 января 2013 г. № 19.

Ответственность аудиторов

Наша обязанность состоит в выражении мнения о данной сокращенной финансовой отчетности на основании процедур, проведенных нами в соответствии с Правилами аудиторской деятельности «Аудиторское заключение по специальному аудиторскому заданию», утвержденными постановлением Министерства финансов Республики Беларусь от 23 января 2002 г. № 8 с последующими изменениями и дополнениями и Международным стандартом аудита (МСА) 810 «Задания по выражению мнения в отношении сокращенной финансовой отчетности».

Аудиторское мнение

По нашему мнению, сокращенная годовая финансовая отчетность, составленная на основании аудированной годовой финансовой отчетности Открытого акционерного общества «Хоум Кредит Банк» за год, закончившийся 31 декабря 2012 г., соответствует во всех существенных отношениях указанной годовой финансовой отчетности и подготовлена в соответствии с Инструкцией о раскрытии информации о деятельности банка, небанковской кредитно-финансовой организации, банковской группы и банковского холдинга, утвержденной постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 11 января 2013 г. № 19 для целей публикации.

Верещагина Ирина Владимировна
 Директор

Абояшева Анна Михайловна
 Руководитель аудиторской группы

22 марта 2013 года

г. Минск, Республика Беларусь

Общество с ограниченной ответственностью «КПМГ»

Свидетельство о государственной регистрации выдано Минским горисполкомом на основании решения от 10.02.2011, УНП 191434140

КПМГ, общество с ограниченной ответственностью и фирма-член сети независимых фирм КПМГ, входящих в состав КПМГ Интернационал Кооператив («КПМГ Интернационал»), ассоциация, созданной по законодательству Швейцарии.

Конкурс

БЛАКАДНАЕ ДЗЯЦІНСТВА

Мне заўсёды было цікава ведаць, якія мары і жаданні былі ў дзяцей, якіх вайна пазбавіла ўсяго, нават дзяцінства. Цяжка быць не па гадах дарослым. Цяпер часяком сярод нашай моладзі лічыцца дарослым той, хто раней пачаў піць, курыць... А тады ўсё было не так, тады мера сталення вымяралася бясстрашнасцю і гатоўнасцю змагацца з ворагам. Тады, каб «пасталець», не бралі ў рукі бутэльку піва, тады бралі ў рукі аўтаматы...

Мой дзядуля, Іван Драбузскі, нарадзіўся 24 ліпеня 1933 г. у вёсцы Шапатовічы Чачэрскага раёна Гомельскай вобласці ў сям'і вайскоўца і сялянкі. У сям'і было трое дзяцей: ён, старэйшы брат Віктар і сястра Алена. Калі дзеду было тры гады, уся яго сям'я пераехала туды, куды па службе быў накіраваны мой прадзед Аляксей, — у Ленінград. Калі пачалася вайна дзядуля ішоў васьмью год. Прадзед пайшоў на фронт. Дзедзі ж засталася разам з мамой у горадзе, а ўжо праз некалькі тыдняў, 8 верасня 1941 г., пачалася блакада Ленінграда.

Са слоў дзёда пра першыя дні блакады: «Наша мама, як і многія ленінградцы, яшчэ не уяўляла, што чакае горад, які ў першыя месяцы лета яшчэ не падвяргаўся масіраваным бомбардзіроўкам. Насельніцтва не ведала, дзе знаходзіцца варажыя войскі, не ведала становішча спраў па харчаванні. Марудная эвакуацыя і пакінутыя ў горадзе жанчыны, вялікая колькасць дзяцей, старых і хворых у далейшым стварыла цяжкае становішча ў абкружэнні Ленінградзе».

Дзядулява мама кожны дзень хадзіла на саўгаснае поле, працавала там з раніцы і да ночы, вельмі старалася, выбіваючыся з сіп. Як казаў дзед, толькі яна адна фактычна іх і выраптвала тады: то адрывала ад сябе порцыю абеду, каб прынесці дзецям, то хлеба кавалачак, а сама трывала голад. Кожны яе дзень не абыходзіўся без слёз і суму па мужу, які быў дзесьці на фронце.

З кожным днём голад становіўся ўсё больш адчувальным. З лістапада па снежань усё зніжалася норма выдачы хлеба, а іншыя прадукты па картках ужо амаль не атаварваліся, часам замест належных 25 г мяса на дзень выдавалі рэчны парашок ці смярдзючы халадзец з барановых кішак або мяздру маладых цялят.

У лістападзе 1941 г. была вызначана мінімальнае норма выдачы хлеба: тым, хто працуе, — 250 г, утрыманцам і дзецям — 125 г. Хлеб пяклі з харчовай цэлюлозы, баваўнянай макухі (да вайны выкарыстоўвалася ў топках параходаў), абойнага пылу, вытраскі з машоў, кукурузнай і жытняй мукі. На смак той хлеб быў гаркава-травяністы.

Сям'я дзядулі, як і ўсе ленінградцы, аказалася заціснутай у цёмным халодным каменным мяшку блакаднага горада. Есці не было чаго. Пачаўся голад. Да яго далася беды: мороз, які даходзіў да 40°C, адсутнасць вады, цяпла і святла. Сталі транспарт, заводы, фабрыкі — электрычнасць не падавалася.

Праз некаторы час праезд нечакана прыехаў з фронту, але, на жаль, ненадоўга, дні на два-тры (па словах дзядулі, гэта былі самыя шчаслівыя імгненні ў тым жудаснага гады вайны). За той час, пакуль ён быў у «ваенным водпуску», за сто метраў ад дома выкапаў невялікае памышча з прыступкамі ўніз і двама аддзяленнямі, якое ў далейшым служыла сям'і і жылцам двума дома бомбасховішчам. Потым дзядулю бацька зноў пайшоў на фронт. Як успамінаў дзед, мама не хацела яго адпуская, яна адчувала штосьці недобрае, ды і мы, дзеці, не хацелі, каб тата зноў кудысьці сыходзіў, хоць і разумелі, што гэта вайна, гэта яго абавязак.

Пасля пачатку блакады, як казаў дзядуля, ён пачаў новае слова — «смерць», якое ў далейшым стала штодзённым і часта згадвалася. Але хлопчык і думачы не мог, што яно закрэне і яго сям'ю. І вось у канцы студзеня 1942 года на імя маці прыйшоў чорны трохкутны канверт — тая самая «пахаванка», у якой павадзілася пра смерць бацькі. «Гэта было жудасна, мы, дзеці, былі шакіраваны, не ведалі што рабіць, мама была прыгнечаная, плакала, але з апошніх сіл імкнулася захаваць самавалоданне, бо былі дзеці, дзеля якіх трэба было жыць...».

Сабраўшы ўсе свае сілы ў кулак, прабабуля зноў адрывалася на працу, каб карміць сям'ю. Але, як той казаў, «бядна не прыходзіць адна»: праз некалькі дзён, 1 лютага 1942 г., вяртаючыся дадому, яна загінула пры чарговай бомбёжцы. 5 лютага загінуў і старэйшы брат дзёда — Віктар (расстрэліны з варажэга самалёта). 13 лютага 1942 г. памерла ад тифу сястра Алена.

Месяці пахавання маці, сястры, брата засталі невядомымі: паводле слоў дзядулі, іх пахавалі зусім незнаёмыя яму людзі, а ён сам быў пад апекай маладой салдаткі Марыі Гаўрылавай, якая таксама страціла ўсю сваю сям'ю. Як казаў дзед: «Я да канца сваіх дзён буду ўдзячны гэтай жанчыне, якая выратавала і не дала загінуць мне ў тым рававым дні».

«...Я апынуўся на «савецкім баку», там мяне вайсковы абатрэлі, апранулі, далі крыху падсілкавацца (есці шмат нельга было: пасля доўгага голаду можна было памерці) і адправілі ў ваенны шпіталь, каб я направіў сваё здароўе».

«Цяжка было выжываць: холадна, галодна, пастаянныя бомбёжкі, абстрэлы, даходзіла да таго, што мы харчаваліся жывёламі: коньмі, катамі, сабакамі, пацукамі, — таксама на маіх вагах хвосціцы спрабаваў есці і чалавечыя астакі, было жудасна...», — распавядаў дзед.

«Гаўрылава працавала на разборцы завалаў, брала мяне ўсюды з сабой. І вось пры разборцы завалу, які быў недалёка ад Ладажскага возера, праз якое ў зімовы час па лёдзе перапаралілі машыны з харчам, у Гаўрылавай узнік план уцякаць у блакаднага Ленінграда. Заклачаўся ён у тым, каб падчас праверкі машыны, а дакладней, пасля яе, пракрасіцца ў кудз, схавачца за вялікімі сталёвымі бочкамі і пераправіцца на другі бераг. Марыя цудоўна разумела, што дарослы чалавек гэтага не можа зрабіць: вялікая рызыка, што заўважыць і пакараюць ці нават расстрэляюць. Магчыма таму яна, як цудоўнай душы чалавек, вырашыла пераправіць менавіта мяне... І ў гэтым удаўся. 27 лютага 1942 г. я апынуўся на «савецкім баку», там мяне вайсковы абатрэлі, апранулі, далі крыху падсілкавацца (есці шмат нельга было: пасля доўгага голаду можна было памерці) і адправілі ў ваенны шпіталь, каб я направіў сваё здароўе. У сваю чаргу я, па просьбе камандзіра атрада, распавяў пра тое, што адбываецца ў блакадным Ленінградзе...». Вось так дзед і выжыў.

Мінула ўжо больш як 65 гадоў з той страшнай вайны, але людзі і сёння не забываюць пра той цяжкі час. Для мяне, як і для кожнага чалавека, здаецца цалкам натуральнай агіда да любога гвалту, вайны і рознага роду тэрарыстычных актаў. А больш за ўсё, калі мішэнню зла становяцца дзеці, самыя чыстыя істоты на зямлі.

Я нікому не зычу таго, што давалося ў дзяцінстве зведаць маміну дзядулю і яго сям'ю.

Наталія ДРАБІШЭЎСКАЯ, вучаніца 11«А» класа ДУА «Сярэдняй школы №1 г. Жыткавічы імя Тураўца»

Сумесны праект рэдакцыі газеты «Звязда» і Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь

Выпуск № 14 (22)

Тонкасці прафесіі

ПРЫЙШЛА ВЯСНА, САПЁРАМ НЕ ДА СНУ

Нават праз амаль 70 гадоў пасля заканчэння Вялікай Айчыннай вайны беларуская зямля яшчэ не вызвалілася ад выбухованебяспечных прадметаў франтовага часу. Год за годам яна выштурхвае на паверхню бомбы, снарады, міны, якія не разарваліся. Пражывешы і часта змяніўшыся да непазнавальнасці, яны дагэтуль працягваюць пагражаць мірным людзям. «Хуткая дапамога» сапёраў — спецыяльны грузавік з ланкачным надпісам «размініраванне» — заўсёды спяшаецца туды, дзе прыталіліся небяспечна знаходка. Аператыўнае ўмяшанне людзей, якія прафесійна выконваюць сваю справу, дазваляе свесчова абясшкодзіць прытоены «ржавую смерць» і тым самым зберагчы чалавечы жыцці.

данасці працы, калібро і колькасці знішчаных знаходак. Больш за тое, афіцэрам і прапаршчыкам, якія ўзначальваюць групы размініравання, належыць дадатковы водпуск. Словам, небяспечная праца заслужана заахвочваецца.

Нядаўна на базе 7-га інжынернага палка быў праведзены дзесяцідзёны збор з асабовым складам рухомых груп размініравання. Галоўная задача штогадовага планавага мерапрыемства — падрыхтаваць вайну-сапёраў, якія

спецытамабілі. Сапёры забяспечаны адпаведнай экіпіроўкай і сучаснымі сродкамі абароны і разведкі. Прымяняюцца і замежныя тэхнікі. Напрыклад, групы размініравання выкарыстоўваюць мінашукальнік «Нівелайн» аўстралійскай вытворчасці. Як сцвярджаюць спецыялісты, замежны мінашукальнік па некаторых паказчыках пераўзыходзіць айчыныя ўзоры: ён важыць менш, а «бачыць» глыбей. Праўда, ёсць у імпартаўтвораў і недахопы. Такі мінашукальнік добры

ніравання. Але вельмі ганарыцца сваёй прафесіяй — такой мужнай і прэстыжнай. І ён таксама ўжо мае пэўны вопыт працы з выбухованебяспечнымі прадметамі.

Практычная палыва вучоба для падрыхтоўкі пачынаецца з азоў: з вырабу вучэбнай (а затым і баявой) запальнай трубка. Кожны крок сапёраў-пачаткоўцаў кантраляваўся афіцэрамі — кіраўнікамі на вучэбных месцах. Толькі на чацвёртым этапе заняткаў вайнам далі «дабро» сваімі рукамі закласці зарыды з трылявых шашак, падпаліць вогнеправодны шнур і знішчыць муляжы выбухованебяспечных прадметаў.

Прафесійны ўрок падчас вучобы па агнявым і электрычным спосабе падрыхтоўкі пачаткоўцаў браў у вопытных сапёраў. У інжынерным палку прызначаны майстрам гэтай справы з'яўляецца старшы лейтэнант Сяргей Пятрэнка. За чатыры гады службы ў якасці камандзіра групы размініравання афіцэр ужо сотні разоў абясшкоджуваў боепрыпасы. Памятны для Сяргея трывожны выезд па завуцкі ў населены пункт Баравуха-1 Віцебскай вобласці. Там за тры сутак сапёры дасталі з зямлі больш як дзве тысячы ржавых 152-міліметровых снарадаў (і ўзрывальнікаў) часу вайны. А яшчэ афіцэру запомніўся выезд пад Маладзечна, дзе ўпершыню прыйшлося сутыкнуцца з 75-міліметровым хімічным снарадам Другой сусветнай. Для абясшкоджвання боепрыпаса тады спатрэбілася не толькі час і спрытнасць, але і прафесійная кансультацыя спецыяліста-хімікаў.

Сёння вопытным сапёраў, на асабістым рахунку якога ўжо больш за тысячу абясшкоджаных мін і снарадаў, дзяржаць самыя складаныя і небяспечныя заўкі. За мужнасць і высокі прафесіяналізм старшы лейтэнант Сяргей Пятрэнка ўзнагароджаны знакам «За размініраванне» II і ступені.

Пасля адрароўкі ўсіх практычных навываў у палывых умовах сапёры здалі залікі на права самастойнага выдзянення работ па размініраванні. Камандзіры груп атрымалі на рукі пасведчаны, якія без намяжкі можна назваць сэртыфікатам мужнасці асаблівага, беларускага ўзору. Цяпер іх наперадзе чакае практычная праца. Вельмі патрэбная праца.

Мікалай МАКАРЭВІЧ, г. Барысаў.

«ЛЮБОЎ, РАДАСЦЬ, БЕЛАРУСЬ!»

Прэзентацыя тэлевізійнага музычнага праекта ваенна-патрыятычнай песні «Айчыне служым!» адбылася ў Мінску. У акцыі, што ладзілася Міністэрствам абароны Беларусі, Мінскім гарадскім выканаўчым камітэтам і Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніяй Беларусі прынялі ўдзел лаўрэаты XVI тэлевізійнага фестывалю армейскай песні «Звязда» і музычныя калектывы і выканаўцы краіны.

Уладальніца Гран-пры Ірына САЛЕВІЧ.

У той жа дзень прайшоў ўзнагароджанне лаўрэатаў XVI тэлевізійнага фестывалю армейскай песні «Звязда». Пераможцы фестывалю вызначыліся ў 4 традыцыйных намінацыях: «Вакальныя групы і ансамблі», «Выканаўцы ваенна-патрыятычнай песні», «Аўтары-выканаўцы», «Выканаўцы армейскай песні». Усяго ў адборачных турах брала ўдзел больш за тысячу чалавек — гэта ваенаслужачыя і члены іх сем'яў, сяржанты і салдаты тэрміновай службы, курсанты ваенных навучальных устаноў, суворайцы, грамадзянская моладзь.

Сёлетня песня «Любоў, радасць, Беларусь!» скарыла прафесійнае журы, і таму Гран-пры фестывалю атрымала яфрэйтар Ірына Салевіч — старшы радыётэлефаніст мо-

статральковай роты 11-й асобнай гвардзейскай механізаванай брыгады Заходняга аператыўнага камандвання.

Дана Зінорава прыехала на праект разам са сваім кіраўніком Нінай Бяздзенежных з вёскі Бароўка Лепельскага раёна. За песню «Хачу служыць у арміі» дзяўчынка была адзначана спецыяльнай прэміяй.

Тэлевізійную версію музычнага праекта гледачы змогуць пабачыць 9 мая на тэлеканале «Беларусь-1».

Марына БЕГУНОВА, фота аўтара.

3 першых вуснаў

Рафаіл ЦЮЦІН:

Што мы ведаем пра ДТСААФ, акрамя таго, што за гэтай абрэвіятурай — установа, дзе можна навучыцца кіраваць аўтамабілем і атрымаць правы? А, між іншым, сфера дзейнасці гэтай арганізацыі не абмяжоўваецца толькі аўтамабільнымі справамі. Тут вядзецца ваенна-патрыятычнае выхаванне моладзі, юнакі і дзяўчаты займаюцца шматлікімі відамі спорту, аматары палётаў заваўваюць паветраную прастор, сюды прыходзяць, каб атрымаць ваенна-ўліковую спецыяльнасць... Тым больш што арганізацыя і стваралася якраз у гэтых мэтах. Адсюль і назва — «Добраахвотнае таварыства садзейнічанню арміі, авіяцыі і флоту».

Супрацоўніцтва ДТСААФ з сілавымі структурамі нашай краіны працявае набіраць абароты. Наколькі сёння спецыялісты, падрыхтаваныя таварыствам, запатрабаваны ў беларускай арміі, і якая наогул роля ДТСААФ, мы распыталі вядучага супрацоўніка цэнтральнага апарату ДТСААФ Беларусі, палкоўніка запаса Рафаіла ЦЮЦІНА.

Дзя знаёмства. Рафаіл Цюцін скончыў Чэлябінскае вышэйшае ваеннае аўтамабільнае каманднае вучылішча, потым — Ваенную акадэмію тылу і транспарту ў Ленінградзе. Ва Узброеных Сілах прайшоў шлях ад курсанта да палкоўніка. Больш за 6 гадоў быў камандзірам вучэбнай аўтамабільнай брыгады ў Пleshчанска, што на Міншчыне. Служыў у аўтамабільным упраўленні Міністэрства абароны. Пасля звальнення ў запас прыйшоў працаваць у цэнтральны апарат ДТСААФ, дзе займаецца падрыхтоўкай, перападрыхтоўкай розных ваенна-ўліковых спецыялістаў для Узброеных Сіл і іншых сілавых ведамстваў краіны.

«Падрыхтаваны спецыяліст у вайсковых часцях — на вагу золата!»

Калі гэта не ваенная тайна, то для якіх яшчэ сілавых структур рыхтуецца спецыялістаў?

Ніякай тайны тут няма. Як і ад Узброеных Сіл, на падрыхтоўку пэўных спецыялістаў мы атрымліваем заказ ад органаў пагранічнай службы, ад унутраных войск Міністэрства ўнутраных спраў і ад Камітэта дзяржаўнай бяспекі. Для органаў пагранічнай службы кожны паўгода выпускаецца каля 200 вадзіцеляў катэгорыі «В» і «С». Ва ўнутраныя войскі раз у паўгоддзе ідзе 140 вадзіцеляў, у Камітэт дзяржаўнай бяспекі — каля 40 спецыялістаў.

Атрымліваецца, што ўсе навучэнцы ДТСААФ — патэнцыяльныя прызыўнікі?

Безумоўна! Гэта маладыя людзі прызыўнага ўзросту, якія яшчэ не праходзілі ваенную службу і не маюць адтэрмінавак у бліжэйшым паўгодзе. Навучэнцы аб'яўляюцца на дагаворнай аснове. Юнакі добраахвотна згаджаюцца на прапанову Узброеных Сіл ці іншых войскаў фарміраванняў атрымаць ваенна-ўліковую спецыяльнасць за дзяржаўныя сродкі катэгорыі «Д» (85 чалавек у паўгоддзе) і катэгорыі «СЕ» (120 чалавек). Гэта не проста статыстыка. Гэтыя лічбы — колькасць вакансій, у якіх мае патрэбу беларуская армія і іншыя сілавыя ведамствы праходзяць дадатковы адбор афіцэраў гэтых структур.

А хто яны, добраахвотні армейскай службы? Ці не сапраўдныя патрыёты?

Можна і так сказаць. Усё-такі служба ва Узброеных Сілах з'яўляецца абавязкам кожнага грамадзяніна Беларусі. Звычайна гэта ўчарашні выпускнік школы, навучэнцы, якія атрымліваюць адукацыю ў прафесійных вучылішчах і ліцэях, каледжах. Прыходзіць да нас і працоўная моладзь. Сярод ахвотных атрымаць ваенна-ўліковую спецыяльнасць ёсць і беспрацоўныя.

Магчыма, студэнты і працоўная моладзь з-за адсутнасці волнага часу не могуць наведаць заняткі ў ДТСААФ?

Памяляецца! Каб пазбегнуць такіх сітуацый, мы прадугледзелі дзённую і вярочную формы навучання. Па аб'ектыўных прычынах найбольшай папулярнасцю сярод навучэнцаў карыстаецца апошняя.

Ці толькі ў вадзіцельскіх машынах патрэбу айчыныя сілавыя структуры?

У прыватным вучэбным цэнтры, што ў Мінску, мы рыхтуем і радыётэлеграфістаў. Штогод — да 60 чалавек. А ў асіповіцкім філіяле цэнтра навучаюцца майстры па рамонце сродкаў сувязі: каля 14 спецыялістаў на год. Падрыхтоўка падобных спецыялістаў ажыццяўляецца на зайцкіх пачатках штаба Узброеных Сіл. У другім паўгоддзі 2013 года дадаткова плануецца ажыццяўляць навучанне радыётэлеграфістаў у Барысаве, Гродне і ў Віцебску. Акрамя таго, па накіраванні цэнтра знятаасці рыхтуюць радыётэлеграфістаў і ў Брэсце. У ДТСААФ можна атрымаць і падвойную прафесію, як, напрыклад, вадзіцель-электрык. У цэлым, у падрыхтоўцы ўсіх спецыялістаў задзейнічаны 24 вучэбныя арганізацыі.

А ў чым зацікаўленасць Узброеных Сіл выдаткоўваць сродкі на падрыхтоўку вадзіцеляў? Зараз жа большасць прызыўнікоў мае правы на кіраванне транспартным сродкам, якія атрымалі ў індывідуальным парадку.

Яно так. Толькі тая большасць з'яўляецца вадзіцелямі катэгорыі «В», і мала хто мае права кіраваць грузавым транспартам. Ужо не кажу пра катэгорыі «С», «Д» і «СЕ», якія можна атрымаць практычна толькі ў ДТСААФ. А дзе, як не ў нас, моладзь навучыцца кіраваць ваеннай тэхнікай? Хлопцы з задавальненнем асвойваюць машыны Зіл-131, Урал-4320, Камаз-4310. Якраз у такіх

А ці моцны выкладчы ДТСААФ замінюць вопыт і баявы дух армейскіх настаўнікаў?

Выкладчыцкі састаў, у асноўным, і ёсць былыя ваенаслужачыя, з багатым вопытам і такім баявым духам, што часам пазайздросціць можна! Есць сярод выкладчыў і прадстаўнікі грамадзянскага персаналу. Толькі і яны ў свой час служылі ў арміі.

З кожным годам становіцца ўсё менш тых, хто жадае добраахвотна ісці ў армію... А колькі прычынаў вашай працы якраз і прадугледжвае беспрымуўсую падрыхтоўку спецыялістаў, ці не адбываецца гэтая тэндэнцыя на вашай дзейнасці?

На шчасце, пакуль мы яшчэ гэтага не адчулі. Нават наадварот, не ўсе ахвотныя трапляюць да нас на навучанне. Усё ж такі спытаны атрымаць спецыяльнасць, адслужыць у арміі і пасля стаць запатрабаваным спецыялістам у народнай гаспадарцы — лепш і не прыдумаш! Асабліва для тых, каму не па душы сумныя лекцыі і не па кішэні вышэйшая адукацыя. А такая катэгорыя грамадзян заўсёды была, ёсць і будзе. Значыць, і праца наша яшчэ доўга будзе запатрабаваная.

Гутарыла Вераніка КАНЮТА

У СНД АНАЛАГА НЯМА

— Паважаны Алег Валянцінавіч, наш чытач доволі ўважліва сочыць за працоўнымі рытэмамі «Гомсельмаша», за распрацоўкамі ГСКБ. Што новага, адметнага адбылося за апошнія гады?

— Намаганні калектыву ГСКБ былі сканцэнтраваны на вырашэнні задач, якія стаяць перад вытворчым аб'яднаннем «Гомсельмаш». Пераважалі работы, якія забяспечвалі перш за ўсё павелічэнне продажаў тэхнікі — у тым ліку на знешнім рынку, у першую чаргу на расійскім.

Прыклад канкрэтны прыклад. За гэтыя гады добра прапрацавалі на Амурскай вобласці. Стварылі машыну на гусенічным ходзе для ўборкі соевых і іншых культур ва ўмовах павышанай вільготнасці і нават забалоцанасці глеб, характэрных менавіта для гэтай зоны. Прадпрыемства «Крансפעўр-маш» вырабляе гусенічныя цягачы і ўстанаўлівае на іх машынакмплекты самаходных малатарняў, якія пастаўляюцца з Гомеля.

Добра прапрацавалі над кормаўборачнай тэхнікай. За гэтыя гады створана базавая мадэль кормаўборачнага комплексу КВК 8060 «Палессе FS8060». Гэта якраз адзін з тых прыкладаў, калі мы за нашы беларускія грошы хочам зрабіць (і зрабілі) уласны JOHN DEERE ці CLAAS. Машына аснашчана па апошнім слове тэхнікі — электронікай, устаноўлена бартвая інфармацыйна-кіруючая сістэма на базе камп'ютара. Рухавік з электронным кіраваннем магутнасцю 600 конскіх сіл дазваляе машыне забяспечваць адпаведную прадукцыйнасць. За ўборачны сезон яна здольна нарыхтоўваць 30-40 і больш тысяч тон сенажу і сіласу. Дэзённая напрацоўка дасягае 1200 тон. На прасторах СНД аналага такой машыны не выпускаецца, гэта машына прарыву, будзем так гаварыць. На ёй прыменена вельмі многа новых тэхнічных рашэнняў, у тым ліку тых, якія дапамагаюць работнікам аграпрамысловага комплексу абслугоўваць вузлы і аргаргаты. Тут цэнтрыялізаваная сістэма змазкі, ёсць сістэма аўтаматычнага адлючэння галоўнага прывода пры ўзнікненні аварыйнай сітуацыі ў здрабняльным апаратае. Выканалі арыгінальны доступ да нажоў і бруса здрабняльнага барабана — а гэта заўсёды было праблемай. Адкідаваецца сілкавальны апарат, і адкрываецца поўны доступ. Калі ў нас быў прадстаўнік адной лацінаамерыканскай краіны, з якой мы шчыльна працуем над прасоўваннем кормаўборачнай тэхнікі на яе рынак, і калі ўбачыў, як адкідаецца сілкавальны апарат, то адразу сказаў: «О, гэта тое, што трэба».

З іншых работ па кормаўборачнай тэхніцы: зараз займаемся машынай, якая павінна замяніць на больш высокім тэхнічным узроўні наш добра вядомы ў РФ КСК-600 «Палессе FS600», які ідзе на рынкі з 2006 года. У асноўным расійскія, і ў той жа час мы стараемся прадаваць яго і ў Лацінскую Амерыку. Некалькі дзясяткаў гэтых машын працуюць у Іране (каля 30), зацікавіўся ё і Кітай.

КСК-600 машына ўдалая, у яе добрыя судасносныя цэны і якасці. Стваралася на базе мадыфікацыі камбайна КСК-100А, які выпускаўся раней, змаглі максімальна дабціць ўніфікацыі, каб зрабіць канструкцыю больш таннай, пры гэтым захававць станючыя якасці. Новая мадыфікацыя — КВК-6025 — узяла ўсе тыя выгіршыны рашэнняў, якія мы прымяняем на больш позніх энерганасных машынах тыпу «Палессе 8060» — таксама камп'ютарызаваная, магутнасць рухавіка павышана да 250 конскіх сіл, забяспечана яго адпаведнасць Еўра-2 па экалагічных нормах. Кабіна герметызаваная, яна больш камфортная, шырэйшая. Спрашана схема прывода: абшліся без канічных рэдуктараў і карданных перадач, што дазволіла выключыць шэраг недахопаў, характэрных для папярэдніх мадэляў.

Што датычыць збожжаўборачнай тэхнікі (я ўжо казаў пра гусенічную машыну), то за гэты час мы таксама

Камбайн кормаўборачны самаходны КВК-6025 «Палессе FS6025».

Камбайн кормаўборачны самаходны КВК-6025 «Палессе FS6025».

правялі каласальны аб'ём работ па стварэнні машын прадукцыйнасцю 20 і больш тон у гадзіну. Гэта перш за ўсё камбайн КЗС-1624. Мы выпрабавалі яго ў варыянце, нязвыклым з пункту погляду канструкцыйнай схемы, — з ніжнім размяшчэннем бункера. Акрамя таго, там шмат іншых змяненняў — прыменены ротарны саломасепаратар з двума ротарамі, якія апрацоўваюць салому. Плюс двухбаранная схема для вымалату (яна ёсць і ў нашай машыне 1218). Акрамя гэтага, павялічана шырыня малатарні да 1700-1800 мм. Машына паказвае высокую прадукцыйнасць на палях з ураджайнасцю збожжавых 100 цэнтнераў з гектара і вышэй.

За апошні год мы адпрацавалі ёй тэхналагічную схему і атрымалі вынікі, якія планавалі атрымаць. Але сама схема з ніжнім бункерам, як мы лічым, мае пэўныя амежаванні ў далейшым сваім развіцці. Там бункер з'яўляецца часткай самой нясучай сістэмы, на якой замацаваны масты, такое месцазнаходжанне «дыктуе» складаную канфігурацыю і тым самым стварае істотныя цяжкасці для эфектыўнага выкарыстання яго аб'ёму. Хаця, падкрэслім яшчэ раз, па прадукцыйнасці на палях з высокай ураджайнасцю гэты камбайн можна смела параўноўваць з імпартнымі машынамі. Толькі за кошт прымянення ротарнага саломатраза на машыне 1624 зможам павялічыць прадукцыйнасць да 24 і вышэй тон у гадзіну. Па нашай агульнай са спецыялістамі Мінсельгасхарчу думцы, права на жыццё мае і класічная яго зборка — з верхнім бункерам. Па выніках выпрабаванняў гэтага года сумесна з ГУ «БелМІС» вызначымся, якая з гэтых схем найбольш рацыянальная для нашых палёў. Тады і запустым машыну ў серыйную вытворчасць.

Акрамя таго, ёсць іншыя напрацоўкі. Сёлетня будзем вырабляць машыну, якую ўмоўна пакуль называлі КЗС-1420. (Першыя дзве лічбы — прарпуская здольнасць, дзве другія — прадукцыйнасць, колькасць тон у гадзіну.) Тут ёсць перадгісторыя. У свой час па даручэнні ўрада мы распрацавалі машыну КЗ-14 — гэта значыць, з прарпускію здольнасцю 14 кілаграмаў у секунду. Для свайго часу яна таксама была «знакавай», бо вельмі насычаная электроннымі прыстасаваннямі — кантрольнымі, дыягнастычнымі і іншымі. Але аказалася «непад'ёмнай» для сельгасвытворцаў па цане, бо выкарыстоўваецца дарагія імпартныя камплектуючыя. А вось гэтая машына — КЗС-1420 — на працэнтаў 80 выпускаецца з нашых, айчынных камплектуючых.

Яна ў значнай ступені ўніфікавана з камбайнам КЗС-1624. Адрозніваецца хіба што наяўнасцю класічнага клавишнага саломатраза. Высокая прарпуская здольнасць захавана, і прадукцыйнасць не менш за 20 тон у гадзіну яна забяспечыць.

Паралельна стваралі іншыя машыны, вузлы і механізмы, у тым ліку для нашых калег — па заданні Мінпрама РБ распрацавалі адаптар для «Лідааграпрамаша». Атрымалася, мы лічым, удала, соевая жняўрака пайшла на «ўра».

Нядаўна ў чарговы раз была дэлегацыя Амурскай вобласці. Яны задавалі нам шмат пытанняў па кормаўборачным камбайнам, і вось пасля іх ад'езду з'явілася новая заяўка. І гэта дадаткова да тых планаў, якія ўжо ёсць і ўакоўнены і пад якія выдзяляюцца сродкі. І будзем весці работы па гэтай заяўцы, скажам так, дадаткова да розных нашых уласных магчымасцяў. Так што ў гэтым годзе ў нас будзе цяжка прадыхнуць. Пасля красавіка-мая, калі завершым адпрацоўку мадэрнізацыі серыйнай тэхнікі, пойдуць перспектывы работы. Але пра іх давайце пагаворым пасля таго, як паставім на паток.

Вось, калі коратка, тое, чым мы займаліся ў апошні час.

БЕЛАРУСЫ ЎНОСЯЦЬ УКЛАД

Карэспандэнт «Звязды» гутарыць з дырэктарам РКУП «ГСКБ па збожжаўборачнай і кормаўборачнай тэхніцы» Алегам Валянцінавічам РАХЛІЦКІМ

ПРАДСТАЎЛЯЕМ КАЛЕКТЫЎ

РКУП «ГСКБ па збожжаўборачнай і кормаўборачнай тэхніцы» вытворчага аб'яднання «Гомсельмаш» — адна з самых буйных на постсавецкай прасторы праектных арганізацый у сельгасгаспадарчым машынабудаванні. Створана ў 1947 годзе.

Спецыялісты бюро распрацавалі канструкцыю многіх шырока вядомых марак машын, якія дзясцігоддзямі працавалі на палетках Беларусі і влівайкі краіны: сіласаўборачнага камбайна СК-2,6 (было выпушчана амаль 257 тысяч адзінак), прычальнага сіласаўборачнага камбайна КС-1,8 «Віхор» (выпушчана больш за 265 тысяч штук). А ў 1976 годзе ўпершыню ў СССР пачаты выпуск айчыннага самаходнага кормаўборачнага камбайна КСК-100 з гідрапрыводам вядучых калёс. (Выпушчана больш за 130 тысяч машын.)

У 1989 годзе на «Гомсельмашы» асвоена вытворчасць кормаўборачнага комплексу «Палессе» на базе ўніверсальнага энергетычнага сродку УЭС-250. Пазней магутнасць павялічана да 290 к.с.

У 1996 — 2002 гадах з самым непасрэдным удзелам калектыву ГСКБ У Рэспубліцы Беларусь створана новая галіна машынабудавання — камбайнабудаванне для ўборкі збожжавых культур. За гэты час распрацаваны і пастаўлены на вытворчасць самаходныя КЗР-10, КЗС-7, КЗС-10К,

КЗС-1218, КЗС-812, КЗ-14 і іншыя.

Былі зроблены новыя крокі і ў распрацоўцы і выпуску тэхнікі для ўборкі кармоў. У 2004 годзе асвоена серыйная вытворчасць комплексу КВК-800 «Палессе FS80» магутнасцю 360 к.с. Пазней пачалі выпускацца больш магутныя мадэлі, а наступным этапам у гэтым кірунку стала стварэнне і выпуск КВК-8060 «Палессе FS8060» з рухавіком магутнасцю 600 к.с.

МЭТА Ў ВЫСОКІМ РАЗУМЕННІ

— Калі мы гаворым пра мэту цягла калектыву (у высокім ёе разуменні), то, відаць, размова ідзе аб вашым сумесным з «Гомсельмаш» пошуку такіх рашэнняў, якія дазваляць сумясціць высокую прадукцыйнасць і надзейнасць амерыканскіх і еўрапейскіх машын вядомых марак з разумнай, будзем казаць, цаной, айчынных. Ці ёсць на гэтым шляху новыя прыкметныя поспехі?

ПРАДСТАЎЛЯЕМ СУРАЗМОЎЦУ

Алег Валянцінавіч РАХЛІЦКІ родам з Жыткавічнаў Гомельскай вобласці. Выпускнік Мінскага БПІ, пасля заканчэння якога з 1981 года працуе ў ГСКБ. Прайшоў шлях ад інжынера-канструктара да галоўнага канструктара па кормаўборачнай тэхніцы і ўніфікаваных сістэмах самаходных машын — загадчыка канструктарскага аддзела кормаўборачнай тэхнікі. На пасаду дырэктара прызначаны летам 2012-га.

За час працы ўдзельнічаў у распрацоўцы канструктарскай дакументацыі, выпрабаваннях, пастаноўцы на вытворчасць і ўдасканаленні канструкцыі ўсіх машын, што распрацоўваліся ў бюро, пры гэтым з'яўляўся кіруючым шэрагу праектаў.

Аўтар 70 вынаходніцтваў, 12 карысных мадэляў і 12 мастацка-канструктарскіх рашэнняў (прамысловых узорав), абароненых аўтарскімі пасведчаннямі СССР, патэнтамі Рэспублікі Беларусь, Расійскай Федэрацыі. Мае падаздзення заяўкі на вынаходніцтвы.

Узнагароджаны медалём «За працоўныя заслугі», граматамі і дыпломамі.

Мае дарослых дзяцей — дачку і сына, дапамагае гадаваць унучка. Любіць збіраць грыбы і рыбалку — гэта калі ўдаецца выкраіць час.

Беларусі. Так што пастаўшыкі падцягваюцца да сучаснага ўзроўню, і такім чынам агульны ўзровень якасці машын павышаецца пастаянна. Гэта работа не аднаго дня, не кампанія, а пастаянны клопат канструктараў, уладальнікаў якасці, дэпартаменту забяспячэння вытворчасці, за якім замацавана функцыя набыцця якасных камплектуючых, іншых адпаведных службаў. Іх дзейнасць каардынуе намеснік генеральнага дырэктара па якасці Аляксандр Аляксандравіч Ноўікаў. Праблема пастаянна разглядаецца на аперацыйных планёрках і нарадах у генеральнага дырэктара Аляксандра Іванавіча Камко.

Комплекс кормаўборачны высокапрадукцыйны КВК-8060 «Палессе FS8060».

— Што датычыць тэхналагічных магчымасцяў нашых машын, то мы даўно знаходзімся на ўзроўні аналагічных імпартных узорав. Як былі гаючы канструктар па кормаўборачнай тэхніцы, магу сказаць, што яшчэ ў пачатку 2000-х, падчас стварэння камбайна «Палессе-800» (КВК-800) і выпрабаванняў у параўнанні з Клаасам, у той час 840-м (я першую машыну мы рабілі магутнасцю 360 конскіх сіл, і талі супала, што ў Ягуара-840 — таксама 360 к.с.), то мы на выпрабаваннях ішлі практычна ноздра ў ноздру. Прадукцыйнасць нашых машын цалкам супадала.

А што датычыць надзейнасці, то тут ёсць пытанне. Яно складвалася, калі хочаце, гістарычна, бо размова ідзе пра якасць матэрыялаў і камплектуючых, якія прымяняюцца. «Гомсельмаш» — вытворца канечнай прадукцыі, яна складаецца з большай ступені з якасці той прадукцыі, якая пастаўляецца сюды для зборкі. Так што гэта праблема не аднаго «Гомсельмаша», не адной Беларусі, а ўсёй пастсавецкай прасторы.

Аб'яднанне шчыльна працуе з пастаўшчыкамі. А яны знаходзяцца на тым жа рынку і чужоюна разуумеюць: ад якасці іх прадукцыі залежыць шанец застацца ў шэрагу пастаўшчыкоў «Гомсельмаша» і іншых вытворчых гігантаў і даць сваім вырабам доўгае жыццё, атрымаць сродкі для далейшага развіцця і гэтак далей. Тым больш, што па большасці пазіцый існуе шырокі выбар, у тым ліку ў Заходняй Еўропе, а зараз і ў

выпрабаванняў і даводкі машын, а таксама акрэдытаванага ў Мыйтмэн союзе выпрабавальнага цэнтры. З выкарыстаннем сучаснага абсталявання праводзяцца тэхнічныя экспертыза, ацэнка бяспечнасці і эрганамічнасці канструкцыі, даецца ацэнка надзейнасці, эксплуатацыйна-тэхналагічная ацэнка і гэтак далей.

Такім чынам, што датычыць якасці і надзейнасці выканання машын, у гэтай справе мы пастаянна рухаемся наперад. Напрацоўкі на адмовы па машынах, калі браць тую ж самую 800-ку, практычна ў два разы пераўзыходзяць устаноўленыя нарматыўныя значэнні. Калі па СТБ 1616 напрацоўка на адмову даецца 100 гадзін, то мы ўжо выходзім на ўзровень вышэй за 200. А машыны, якія зараз праходзяць выпрабаванні, даюць і 250 гадзін, а ў Расіі — усе 300. Практычна ў два разы сезонна знаходзілася ў суседзтва на выпрабаваннях наша машына і бездаказна працавала там 300 з лішкам гадзін асноўнага часу.

Так што ў гэтым сэнсе мы знаходзімся на дастаткова высокім узроўні. Праўда, патрэбна мець на ўвазе, што ёсць такое паняцце, як эканамічная мэтазгоднасць далейшага павышэння надзейнасці. І зараз час гаварыць пра гэта. Сэрвіснае служба «Гомсельмаша» ўхіляе адмовы нашай тэхнікі на тэрыторыі Беларусі на працягу аднаго дня, а часта — і хутчэй. Дзякуючы наяўнасці адпаведных дылерскіх цэнтраў, якія набліжаны да гаспадарак-спажыўцоў, ухіленне адмовы ажыццяўляецца за лічаныя гадзіны. І патрэбна падаумаць, ці варта даводзіць напрацоўку на адну адмову да 400-500 гадзін, бо гэта каштуе немалых грошай, і пытанне цаны адразу выходзіць на прыродны план.

Існуюць нейкія разумныя межы. Для імпартных машын, магчыма, ёсць сэнс павялічваць гэтую лічбу, бо вытворца — за мяжой, дылерскіх цэнтраў менш, і калі машына зламалася, яна можа прастаяць у гарачую пару дзён, два, а тэ тыдзень, пакуль самалётнай прывязуць патрэбную запчастку. (Хаця, як

Калі абагуляюць, то толькі за апошнія 20 гадоў створаны прыкладна 100 найменш машын, адаптараў і іншых профільных вырабаў, каля 70 працэнтаў якіх асвоена ў вытворчасці.

Сельгасгаспадарчыя машыны з маркай «Гомсельмаш» былі ўдасцеены медалёў і дыпломаў шматлікіх міжнародных, рэгіянальных і рэспубліканскіх выстаў, у тым ліку міжнародных выстаў у Бруселі і Празе, а таксама ВДНГ СССР. Спецыялісты — званую лаўрэатаў прэміі ўрадаў СССР, Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі, ордэнаў і медалёў СССР і Рэспублікі Беларусь.

Параўнальна нядаўна, у 2009 годзе, групе прадстаўнікоў калектываў, што стварылі сямейства збожжаўборачных камбайнаў «Палессе» (у лік якіх уваходзіць і калектыв ГСКБ), была прысуджана Дзяржаўная прэмія РБ. А летась за дасягненні ў галіне якасці ў 2011 годзе канструктарскаму бюро прысуджана прэмія Урада РБ.

Іоўсю зусім нядаўня ўзнагарода — за стварэнне канструкцыі і арганізацыю вытворчасці комплексу КВК-8060 аўтарскаму калектыву супрацоўнікаў ГСКБ, РУП «Гомсельмаш», ГП «ЗЛІН» прысуджана прэмія Міністэрства прамысловасці РБ у галіне навуцы і тэхнікі.

ГСКБ прайшоў акрэдытацыю ў Дзяржаўным камітэце па навуцы і тэхналогіях РБ і Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі і атрымала статус навуковай арганізацыі.

Даклад першаму намесніку прэм'ер-міністра Уладзіміру СІЯМАШКУ.

правіла, на гэтыя машыны ўстанаўліваюцца якасныя пакупныя вузлы і камплектуючыя, але ж самі машыны каштуюць такіх грошай, якіх у нашых аграрнікаў часцей за ўсё няма.)

ДЗЕЙНІЧАЕ «ЗАКОН ЦІШЫНІ»

— Няхай нашы суседзі прабачаць за трохі не «палікарэктнае» пытанне, але ж рынак ёсць рынак, і здаровую канкурэнцыю ніхто не адмяняў. Ці праўда, што ўжо на момант прысуджэння Дзяржаўнай прэміі стваральнікам збожжаўборачных камбайнаў серыі «Палессе» (а гэта 2009 год) надзейнасць беларускіх камбайнаў, па ацэнках спецыялістаў, была вышэй, чым у калег-расіянаў?

— Можна, відаць, адказаць так. Я зараз называю лічбы па напрацоўцы на адмову. У нас нарматыў — 100 гадзін на адну адмову, практычна на ўсе збожжаўборачныя і кормаўборачныя машыны. Мы гэты рубікон перайшлі ў пачатку 2000-х гадоў. Але патрэбна разумець: існуе некалькі розніца паміж машынай, якая прайшла прыёмныя выпрабаванні, і машынай, што выпускаецца серыйна. Практыка паказвае: у першы год-два адбываецца некалькі паніжэнне надзейнасці ў сувязі з асваеннем у вытворчасці. Потым, па меры адладкі і аснашчэння канвеера, падрыхтоўкі і навучнага кадраў, выхду на ўстойлівую вытворчасць лічба набліжаецца да таго рубяжа, якога ўдалося дабціць пры прыёмцы, а часта і перавысіць яго.

Што датычыць нейкіх параўнанняў з тэхнікай нашых суседзяў, то такіх афіцыйных даных амаль няма, альбо яны не агучваюцца. І меркаваць можна па выніках параўнальных выпрабаванняў, альбо па тым, як паводзяць сябе машыны ў адных і тых жа пал'явых умовах. Параўноўваць могуць перш за ўсё гаспадаркі, у якіх ёсць расійскія і беларускія камбайны. А па іх водгукі нашы машыны па якасці выканання тэхналагічнага працэсу, прадукцыйнасці і надзейнасці не ўступаюць, а часта і пераўзыходзяць камбайны расійскай вытворчасці.

— А ўсё ж — што паказваюць выпрабаванні?

— Летась у Расіі Міністэрствам прамысловасці і гандлю праводзіліся параўнаўчыя выпрабаванні. Побач працавалі нашы і расійскія машыны, а таксама машыны з далёкага замежжа. Мы мелі доступ толькі да інфармацыі, якая тычылася нашых машын. А па іншых — не. Такія былі ўмовы правядзення выпрабаванняў. Да гэтага часу

вынікі не апублікаваны. Так што афіцыйна гаварыць мы не можам, але па асабістых уражаннях — так, нашы машыны маюць перавагу па прадукцыйнасці і па якасці выканання тэхналагічнага працэсу. Параўнанні па казачках тэхналагічнай надзейнасці, на жаль, не праводзіліся. І ўсё ж патэнцыял Растоўскага камбайнабудавальнага завода вельмі высокі, і ён доволі часта здзіўляе нас і сельгасвытворцаў сваімі навінкамі, тэхналагічнымі знаходкамі. Здаровую канкурэнцыю сапраўды ніхто не адмяняў, і яна трымае ўсіх у тонусе.

Да слова, нашы калегі не вельмі адфішэруюць уласныя планы і перспектывы, затое вельмі ўважліва сочаць за тымі, хто побач на рынку. Паставілі мы сваю машыну на гусеніцы — адразу гэты ход скапіраваў расійскі камбайнабудавальны завод, за ім — іншыя. Сказалі мы ў прэсе, што збіраемся працаваць з тымі ці іншымі краінамі, і канкрэтна назвалі гэтыя краіны як перспектывыя з пункту гледжання пашырэння рынку продажу, і неўзабаве сустракаем там канкурэнтаў з далёкага замежжа. Мы зацікавіліся рынкам яшчэ адной буйной краіны і

сказалі пра гэта — тая ж фірма праз некаторы час у інтэрнэце паведаміла пра свае адпаведныя планы.

Наўрад ці гэта простыя супадзенні. А ў любой заходняй фірме-гіганце фінансавыя і тэхналагічныя магчымасці куды большыя. І калі мы афішэруем, што збіраемся зрабіць прыніцыпова новы вузел, то яны могуць гэта зрабіць у паскораным тэмпе. Так што пра нашы творчыя планы я вам сёння раскажыць не буду, і не таму, што іх няма. Яны ёсць, і вельмі сур'ёзныя, і нават арыгінальныя, але пагаворым, калі новыя машыны пойдуць у серыю. Памятаеце, у сталічных аптэках вывешана аб'ява: «Работа правізара патрабуе цышыні». Экспрапарлюем яго на нашу спецыфіку і скажам, што і работа машынабудавальніка патрабуе цышыні.

Мы таксама скарацілі час на распрацоўку, і калі скарачаць яго далей, то гэта ўжо крытычна. Алгарытм распрацоўкі машын з неабходнымі паўтарамі, вяртаннем, праверкамі, дапрацоўкамі, адсваем таго, што не задавальняе, не сёння прыдуманы. Менавіта гэтыя вяртанні і дапрацоўкі забяспечваюць нараджэнне той машыны, якую ты хачеш у рэшце рэшт атрымаць. Калі нейкія этапы знікаюць, тое адмоўна ўплывае на канечны прадукт. Схема распрацавана яшчэ савецкімі ДОСТАМІ, і яна паўнодна, ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі, захавалася да гэтага часу, чым і забяспечваецца якасць.

МАШЫНА, ЯКАЯ АДПАВЯДАЕ СУСВЕТНАМУ ЎЗРОЎНЮ

— Прафесійныя сакрэты — гэта зразумела. Тым не менш, нейкія рэзэрвы ў беларускага камбайнабудавання ёсць, каб яшчэ больш наблізіцца да лепшых, сусветных узораў збожжаўборачнай і кормаўборачнай тэхнікі?

— А я толькі што казаў, што мы ўжо наблізіліся. КВК-8060 — гэта якраз машына, якая адпавядае сусветнаму ўзроўню. Але нейкіх звышновых тэхналагічных рашэнняў, якія датычаць самой тэхналогіі ўборкі ці нарыхтоўкі, тэхналагічнага тракту, чакаць ужо не даводзіцца ні ў нас, ні за мяжой. Зараз гаварыць можна толькі аб нюансах. Альбо патрэбна прыдумаць нейкі абсалютна новы спосаб ўборкі збожжавых культур і нарыхтоўкі кармоў.

Гэтыя схемы, набор рабочых органаў пад іх існуючыя і велізарнай разнастайнасці, і яны правераны часам, самай практыкай, і кожная мае права на жыццё ў сваіх пэўных умовах. Так што размова ідзе, хутчэй, пра даводку рабочых органаў да стану ідэальнасці, шліфоўку якасці выканання працэсу, змянення затрат. Ідзе ў асноўным праца над насычэннем машын прыстасаваннямі, якія спраччалі б тэхнічнае абслугоўванне і рабілі яго больш лёгкім. Спрашана рэгуляроўку, забяспечвалі свочасовае дыягнастыку, інфармаванне аб тым, што наступаюць нейкія гранічныя (крытычныя) станы.

Лаўрэаты галоўнай прэміі за 2012 год (сядзяць, злева направа): намеснік галоўнага інжынера завода самаходных камбайнаў Віктар ДЗМІТРУК, дырэктар ГСКБ Алег РАХЛІЦКІ, загадчык канструктарскага аддзела кормаўборачнай тэхнікі ГСКБ Мікалай ЦАРУН. Стаяць — начальнік тэхналагічнага ўчастка завадліца і нармалі Уладзімір БЫХАВЕЦ, начальнік ўпраўлення падрыхтоўкі вытворчасці «Гомсельмаш» Вячаслаў ЧУДЗІН і кіраўнік сектара ГСКБ Васіль АГЕБІЧ.

У СУСВЕТНАЕ КАМБАЙНАБУДАВАННЕ

Галоўны канструктор па кормаўборачнай тэхніцы Іван ВОЛКАЎ (унізе справа) з загадчыкам аддзела Сяргеем КУЗЬМЯНКОЎІМ, кіраўніком сектара Леанідам ХАЙКІНЫМ і вядучым інжынерам-канструкторам Дзмітрыем ЛЕЎКІНЫМ.

Каб увага камбайнера не адцягвалася яшчэ з на гэта — някід ён больш сочыць за выкананнем тэхналагічных працэсаў. Плюс шырокае прымяненне карціравання, калі ў памяці бартавога камп'ютара закладваецца інфармацыя пра канкрэтнае поле, яго ўраджайнасць і іншыя асаблівасці, у залежнасці ад чаго машына аўтаматычна выбірае рэжымы настройкі рабочых органаў.

Адна з важнейшых задач — павышэнне зносастойкасці дэталей: нажой, брусоў і гэтак далей. І яшчэ адна не менш важная задача — стварэнне належных умоў для камбайнера. У тым жа КВК-8060 аднамясная герметызаваная кабіна аснашчана дадатковым сядзеннем, панарамным пярэднім і заднім шклом са шклоачышчальнікамі, аснашчана ўстаноўкай мікратымаду. А рабочае месца і рулявую калонку можна прыстасавать пад рост і камплекцыю механізатара. Працаваць на такой машыне зручна.

— Гэта як бы ваша частка работы — ГСКБ. Тут яшчэ можна гаварыць аб тэхналагічнай і тэхнічнай узброенасці вашых дзельцаў партнёраў — вытворчых падраздзяленняў «Гомсельмаша».

— Безумоўна. Калі мы гаворым, напрыклад, пра цэны, то іх фарміруе не толькі канструктор, які закладвае тыя ці іншыя тэхнічныя рашэнні. Пазней яны будуць рэалізаваны ў вытворчасці і павінны быць канкурэнтаздольнымі, у тым ліку па цане. А канструктор павінен яшчэ як след лакалізацыя аб надзейнасці самой канструкцыі, зніжэнні яе вагі, прымяненні сучасных, зносастойкіх матэрыялаў, выкарыстанні камп'ютарных тэхналогій, і ў той жа час — аб разумным зніжэнні затрат.

Але зноў жа пра гэта штодзень клапоціцца і сама вытворчасць — калі яна забяспечвае зніжэнне затрат на рэалізацыю гэтых рашэнняў. Калі яна забяспечвае дакладнасць выбару машыны і дастаткова высокі ўзровень яе надзейнасці. Прадпрыемства клапоціцца пра тое, каб мець патрэбнае для гэтага сучаснае абсталяванне, падрыхтаваныя кадры і адпаведныя тэхналагічныя напрацоўкі (адпаведныя тэхналогіі). Просты прыклад. Укаранілі ў нас на заводзе лазерную рэзку труб. Гэта дазволіла знізіць працэнт вытворчасці ў дзясяткі разоў, павысіла якасць і напрамку паўплывала на сабекошт вытворчага працэсу і яго канечнага прадукту.

Яшчэ на працягу 2008-2010 гг. на «Гомсельмашы» і ў ГСКБ быў праведзены поўны цыкл маркетынговых, патэнтных і тэарэтычных даследаванняў, а таксама даследна-канструктарскіх і даследчых работ. Безумоўна, перш за ўсё гэты комплекс работ быў накіраваны на належную адпрацоўку канструкцыі КВК-8060, і гатоўнасць машыны да пастаючай на вытворчасць павярдзіла дзяржаўная прыёмная камісія. Але аб'ектыўна ён, гэты комплекс работ, паспрыяў далейшай адладцы ўсяго вытворчага механізму прадпрыемства-гіганта, як і нашай дзейнасці.

За апошнія гады на «Гомсельмашы» ўкаранёна шмат перадавых тэхналагічных прыёмаў і розных тэхнічных навінак. Рабочыя месцы зваршчыкаў аснашчаны найвышэйшымі

рачным абсталяваннем — укаранены сотні зварачных паўаўтаматаў, а на асабліва адказных зварных вузлах — зварачныя роботы, што выключыла чалавечы фактар і зноў жа павысіла якасць. Працую афарбоваць лінію пад парашковую афарбоўку. А на заводзе ліцця і нармалю — камп'ютарызаванае ліцейнае абсталяванне. Пры прыёме збожжаўборачных камбайнаў выкарыстоўваецца метады вібравыяжвання.

Ад удасканалення асобна ўзятых тэхналагічных працэсаў тут пайшлі да далейшага адладвання ўсяго вытворчага і гаспадарчага механізму. Асобна скажам, што на «Гомсельмашы» ўкаранёна і праходзіць «даводку» SAP — сістэма кіравання вытворчасцю (перш за ўсё рэсурсамі). Яна цудоўна суадносіцца і ўзаемадзейнічае з комплекснай сістэмай кіравання якасцю — КСУКП, і разам яны аказваюць вызначальны ўплыў на вытворчасць.

ПРАЕКТАВАННЕ — ЗАДАЧА 3 «ХАРАКТРАМ»

— Вы сказалі, што на ГСКБ пастаянна карэкціруецца дзённая сістэма праектавання — у залежнасці ад канкрэтных задач...

— Сам час прымушае максімальна сціскаць тэрміны — ад ідэі, ад пачатку пастаючай задачы да выхаду канечнага прадукту. І тут узнікае шмат праблем. Калі размова ідзе пра нейкія сістэмныя пытанні (скажам, трываласць, надзейнасць мадэлі ці вузла), то гэта можна пралічыць, падключыць праграмны прадукт, стаядзіць выпрабаванні. Што датычыцца адпаведнай дзёняй тэхналогіі праектавання, то пераскочыць праз нейкія яе этапы ці хаця б скараціць іх па часе выканання без шкоды для якасці канечнага прадукту проста не атрымаецца. Каб вызначыцца з усім спектрам магчымых прымяненняў новай збожжаўборачнай машыны, мы павінны выпрабаваць яе на ўсіх збожжавых культурах. Калі не выпрабуем на ўсіх рэжымах на ўсіх культурах, то не можам гарантаваць паспяховасць яе работы.

— Ці магчыма гэта зрабіць на працягу, напрыклад, аднаго — двух сезонаў?

— Каб адпрацаваць тэхналагічны працэс, прадугледзець усе нюансы і адпаведныя рэгуляроўкі, наладзіць зменныя элементы, патрэбны, як мінімум, два сезоны. Плюс год на падрыхтоўку вытворчасці, бо машыны — складаныя. Скараціцца па часе, страцім у якасці — і распрацоўкі, і падрыхтоўкі вытворчасці, і канечнага прадукту.

— Відач, час дыктуе свае тэмпы, і выйсьце — у далейшай аўтаматызацыі працэсу праектавання?

— Гэта, што называецца, гонка за навукова-тэхнічным прагрэсам. У дапаўненне да тых сістэм, якія мы выкарыстоўваем, пачалі ўкараняць і суперсістэму WINDCHILL, з уводам якой завершыцца стварэнне адзінай інтэграванай сістэмы распрацоўкі вырабаў. У выніку чаго істотна пашырацца магчымасці і павышаецца аператыўнасць сумеснай з тэхнолагіямі аб'яднанна

збожжаўборачных камбайнаў і маласерыйнай тэхніцы; Васіль Леанідавіч Антанюк, ён адказвае за выпрабаванні ўсёй новай тэхнікі; Іван Васільевіч Волкаў — галоўны канструктор па кормаўборачных камбайнах, Віктар Андрэевіч Казакоў — галоўны канструктор па ўніфікаваных сістэмах, кіраўнік вытворчых падраздзяленняў, вядучы спецыяліст, вопытны інжынер-канструктор, рабочыя і выпрабавальнікі. На ўсіх іх можна абарперці

вельмі многіх камплектуючых. А гэта само не далася. Праводзім выпрабаванні, вызначаем рэйтынг і адбіраем толькі тыя, якія не пагаршаюць, а палепшаюць якасць машын. Што займае шмат часу.

У гэтым «дзвятым вале» работы можна лёгка разгубіцца, і патрэбна прытрымлівацца жорсткай сістэмнасці. Скажам нават крыху інакш: прытрымлівацца таго сістэмнага падыходу ў кіраванні навукова-даследчай, даследна-канструктарскай і вытворчай дзейнасцю, які рэгламентаваны міжнароднымі стандартамі. Вось для чаго ў ГСКБ распрацавана і ўкаранёна інтэграваная сістэма менеджменту, якая ўключае ў сябе сертыфікаваную сістэму менеджменту якасці праектавання і выпрабавання сельскагаспадарчай тэхнікі (як, дарэчы, і сістэму праектавання, вытворчасці ці зборкі і тэхнічнага сэрвісу медыцынскай тэхнікі, якую ГСКБ таксама выпускае). Выкананне задач, што ставяць перад арганізацыяй, немагчыма і без стварэння бяспечных умоў працы для ўсяго персаналу, для чаго ўкаранёна і сертыфікавана сістэма кіравання аховай працы.

У гэтым годзе, які фактычна толькі пачаўся, мы паспелі выканаць шэраг задач па прывядзенні машын у адпаведнасць з пажаданымі спажываючымі. Паўплывала і тое, што калі раней былі стабільны заказы на тэхніку «Гомсельмаша», то сёння, па прычыне забяспечанасці гаспадарак камбайнамі, гэтага няма, і патрэбна больш клапаціцца пра нарошчванне экспертных паставак. Асноўны рынак застаўся той жа — Расія, Украіна, Казахстан, Узбекістан, Кіргізія... У Расіі напруга ніхто асабліва не купляе, усе набы-

Камбайн збожжаўборачны самаходны К3С-812С «Палессе GS812С».

ся і быць упэўненым у іх работе. Інакш мы не змаглі б выканаць задачы, якія перад намі стаяць.

У самым пачатку гутаркі я называю нашы новыя машыны. Гэта адметныя вехі ў жыцці калектыву, і імі можна ганарыцца. Але пераважае звычайная, не вельмі прыкметная пастаянная работа. Скажам інакш — каласальна ўдасканаленая праца па пастаянным удасканаленні машын, іх разнастайных мадэляў, а таксама адаптараў, вузлоў і аргарэтаў. Гэта сістэмная работа. Мы не кажам: «Мы зробім сельгасвытворчу тое і тое, і ён будзе шчаслівы?». Не, мы ідзем да сельгасвытворцы і пытаемся: «Што табе зрабіць, каб ты быў шчаслівы?»

Патрэбна зразумець простую рэч: ідзе работа пад кожнага спажываюча ў кожным канкрэтным рэгіёне продажу. А пастаянная работа з дылерамі і спажываюцамі цягне за сабой высокія ўдасканаленні і розныя мадыфікацыі адной і той жа машыны. Беларусам патрэбна адна мадыфікацыя, Алтаю — іншая, Стаўраполлю і яго зоне — трэцяя, Курску — чацвёртая, а краінам Паўднёвай Амерыкі — шэста абсалютна сваё. Варонежцы прыехалі са сваімі прапановамі і пажаданнямі, і патрэбна браць «на карандаш». І агульны пажаданні — трэба зніжаць масу, імпартаўны камплектуючыя замяняць на айчыныя. У нас у Беларусі за апошні час асвоілі вытворчасць

на-сепарыруючага прыстасавання і транспарціроўкі збожжавай масы ў збожжаўборачным камбайне, іншым актуальным тэмам. З акадэмічным фізіка-тэхнічным інстытутам вядзецца сумесная распрацоўка і асваенне рэсурсазберагальнай тэхналогіі ўмацавання рабочых паверхняў зменных дэталей з выкарыстаннем лазерных і плазменных метадаў.

Павелічэнню навуковага складана нашых праектаў, павышэнню надзейнасці канструкцый, якія распрацоўваюцца, садзейнічае шматгадова сумесная работа з Аб'яднаным інстытутам машынабудавання, якім з нядаўняга часу кіруе былы дырэктар ГСКБ Андрэй Анісімавіч Дзюржак, з

Інстытутам механікі металапалімерных сістэм імя В.А.Белага, Інстытутам прыкладнай фізікі НАНБ, Гомельскім дзяржаўным універсітэтам імя Францыска Скарыны, кафедрай «Дэталі машын» Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта, БІМСХам. З дапамогай навукоўцаў плануем выкарыстаць нават нанатэхналогіі і іншыя перадавыя тэхналогіі для павышэння якасці машын, іх вузлоў і дэталей, пакрыццёў і змазак. Бо спажываючы сёння, напрыклад, кажуць: дайце мне касілку, якую не патрэбна змазваць 10 гадоў. Як, якім чынам? Без прыцягнення адпаведных навуковых арганізацый вырашыць гэтую праблему немагчыма.

Гэтыя работы грунтуюцца на дагаворнай аснове і для іх рэалізацыі патрэбны значныя сродкі.

Займаемся навуковымі даследаваннямі і самі. Для чаго патрэбны абсталяванне, вопытныя спецыялісты. Дзякуючы ўдзелу ў праграме «Умацаванне матэрыяльна-тэхнічнай базы галюўных канструктарскіх бюро і навуковых арганізацый» мы набылі і ўводзім у эксплуатацыю лазерную ўстаноўку, якая дазваляе на нашай эксперыментальнай вытворчасці сумесна з акадэмічным фізіка-тэхнічным інстытутам праводзіць даследаванні і адпрацоўку тэхналагічнага нанясення зносастойкіх

Задачы, якія мы вырашаем у паскораным тэмпе, — працягваем свой расказ дырэктар ГСКБ Алег Рахліцкі, — вядуць да зносу рэсурсаў — як матэрыяльных, так і, на жаль, людскіх. Патрэбна пастаянна абнаўляць парк камп'ютараў, набываць новае праграмае забяспечэнне. Але калі мы раней купілі працоўнае месца для канструктара за \$3000, то зараз адно рабочае месца з сучасным праграмным забяспечэннем, якое нам патрэбна як хлеб, каштуе недзе 40 тысяч долараў. З'яўляюцца новыя збожжаўборачныя ці кормаўборачныя машыны — са сваёй базай, сваімі габарытамі і вагой, і каб дасканалы выпрабаваць іх у міжсезонне, патрэбна абнаўляць і мадэрнізаваць стэндавае абсталяванне, набываць новыя сучасныя сродкі вымярэнняў і апрацоўкі эксперыментальных даных, каб праводзіць даследчыя работы па паляпшэнні параметраў тэхналагічнага тракту сельгасмашын. Нашы канкурэнты, той жа «Клаас», расходуе сотні мільёнаў еўра на навукова-даследчыя работы. І, адпаведна, пастаянна ўкараняе нешта новае.

Мы таксама даволі эфектыўна супрацоўнічаем з навуковымі цэнтрамі. Шэраг праектаў, прычым з выкарыстаннем суперкамп'ютара «СКІФ», выканалі сумесна з Аб'яднаным інстытутам праблем інфарматыкі НАНБ, яны працягваюцца і зараз і прысвечаны аэрадынамічным працэсам у тэхналагічных органах сельскагаспадарчых машын, узаемадзейню рабочых органаў машын з тэхналагічным асяроддзем, удасканаленню малаціль-

ваюць тэхніку праз банк, па лізінгу, і зараз спецыялісты галаўнога прадпрыемства разам з расіянамі адпрацоўваюць такую мадэль разліку за прадукцыю «Гомсельмаша».

Хаця на расійскім рынку ўжо зараз цэсна. Там не толькі тэхніка «Ростсельмаша», але і амерыканскіх, еўрапейскіх і кітайскіх вытворцаў. Асабліва галаўны боль — машыны другойнага рынку, цэны на якія значна ў залежнасці ад года выпуску) ніжэйшыя за цэны нашых машын. Гэтая праблема асабліва адчувальная для нас ва Украіне.

АДКАЗ ВЕДАЕ НАВУКА

— Задачы, якія мы вырашаем у паскораным тэмпе, — працягваем свой расказ дырэктар ГСКБ Алег Рахліцкі, — вядуць да зносу рэсурсаў — як матэрыяльных, так і, на жаль, людскіх. Патрэбна пастаянна абнаўляць парк камп'ютараў, набываць новае праграмае забяспечэнне. Але калі мы раней купілі працоўнае месца для канструктара за \$3000, то зараз адно рабочае месца з сучасным праграмным забяспечэннем, якое нам патрэбна як хлеб, каштуе недзе 40 тысяч долараў. З'яўляюцца новыя збожжаўборачныя ці кормаўборачныя машыны — са сваёй базай, сваімі габарытамі і вагой, і каб дасканалы выпрабаваць іх у міжсезонне, патрэбна абнаўляць і мадэрнізаваць стэндавае абсталяванне, набываць новыя сучасныя сродкі вымярэнняў і апрацоўкі эксперыментальных даных, каб праводзіць даследчыя работы па паляпшэнні параметраў тэхналагічнага тракту сельгасмашын. Нашы канкурэнты, той жа «Клаас», расходуе сотні мільёнаў еўра на навукова-даследчыя работы. І, адпаведна, пастаянна ўкараняе нешта новае.

Мы таксама даволі эфектыўна супрацоўнічаем з навуковымі цэнтрамі. Шэраг праектаў, прычым з выкарыстаннем суперкамп'ютара «СКІФ», выканалі сумесна з Аб'яднаным інстытутам праблем інфарматыкі НАНБ, яны працягваюцца і зараз і прысвечаны аэрадынамічным працэсам у тэхналагічных органах сельскагаспадарчых машын, узаемадзейню рабочых органаў машын з тэхналагічным асяроддзем, удасканаленню малаціль-

Камбайн збожжаўборачны самаходны К3С-1218 «Палессе GS12».

ваюць тэхніку праз банк, па лізінгу, і зараз спецыялісты галаўнога прадпрыемства разам з расіянамі адпрацоўваюць такую мадэль разліку за прадукцыю «Гомсельмаша».

Хаця на расійскім рынку ўжо зараз цэсна. Там не толькі тэхніка «Ростсельмаша», але і амерыканскіх, еўрапейскіх і кітайскіх вытворцаў. Асабліва галаўны боль — машыны другойнага рынку, цэны на якія значна ў залежнасці ад года выпуску) ніжэйшыя за цэны нашых машын. Гэтая праблема асабліва адчувальная для нас ва Украіне.

Шукаем шляхі на рынкі Еўропы. Хаця нас на гэтых рынках асабліва не чакаюць, «Гомсельмаш» падтрымае адпаведныя намаганні, каб знайсці свайго спажываюча. Праблема ў тым, што практычна не засталася рынкаў, дзе не былі б шырока прадстаўлены нашы асноўныя канкурэнты.

Гэтыя работы грунтуюцца на дагаворнай аснове і для іх рэалізацыі патрэбны значныя сродкі.

Займаемся навуковымі даследаваннямі і самі. Для чаго патрэбны абсталяванне, вопытныя спецыялісты. Дзякуючы ўдзелу ў праграме «Умацаванне матэрыяльна-тэхнічнай базы галюўных канструктарскіх бюро і навуковых арганізацый» мы набылі і ўводзім у эксплуатацыю лазерную ўстаноўку, якая дазваляе на нашай эксперыментальнай вытворчасці сумесна з акадэмічным фізіка-тэхнічным інстытутам праводзіць даследаванні і адпрацоўку тэхналагічнага нанясення зносастойкіх

Задачы, якія мы вырашаем у паскораным тэмпе, — працягваем свой расказ дырэктар ГСКБ Алег Рахліцкі, — вядуць да зносу рэсурсаў — як матэрыяльных, так і, на жаль, людскіх. Патрэбна пастаянна абнаўляць парк камп'ютараў, набываць новае праграмае забяспечэнне. Але калі мы раней купілі працоўнае месца для канструктара за \$3000, то зараз адно рабочае месца з сучасным праграмным забяспечэннем, якое нам патрэбна як хлеб, каштуе недзе 40 тысяч долараў. З'яўляюцца новыя збожжаўборачныя ці кормаўборачныя машыны — са сваёй базай, сваімі габарытамі і вагой, і каб дасканалы выпрабаваць іх у міжсезонне, патрэбна абнаўляць і мадэрнізаваць стэндавае абсталяванне, набываць новыя сучасныя сродкі вымярэнняў і апрацоўкі эксперыментальных даных, каб праводзіць даследчыя работы па паляпшэнні параметраў тэхналагічнага тракту сельгасмашын. Нашы канкурэнты, той жа «Клаас», расходуе сотні мільёнаў еўра на навукова-даследчыя работы. І, адпаведна, пастаянна ўкараняе нешта новае.

Мы таксама даволі эфектыўна супрацоўнічаем з навуковымі цэнтрамі. Шэраг праектаў, прычым з выкарыстаннем суперкамп'ютара «СКІФ», выканалі сумесна з Аб'яднаным інстытутам праблем інфарматыкі НАНБ, яны працягваюцца і зараз і прысвечаны аэрадынамічным працэсам у тэхналагічных органах сельскагаспадарчых машын, узаемадзейню рабочых органаў машын з тэхналагічным асяроддзем, удасканаленню малаціль-

ваюць тэхніку праз банк, па лізінгу, і зараз спецыялісты галаўнога прадпрыемства разам з расіянамі адпрацоўваюць такую мадэль разліку за прадукцыю «Гомсельмаша».

Хаця на расійскім рынку ўжо зараз цэсна. Там не толькі тэхніка «Ростсельмаша», але і амерыканскіх, еўрапейскіх і кітайскіх вытворцаў. Асабліва галаўны боль — машыны другойнага рынку, цэны на якія значна ў залежнасці ад года выпуску) ніжэйшыя за цэны нашых машын. Гэтая праблема асабліва адчувальная для нас ва Украіне.

Шукаем шляхі на рынкі Еўропы. Хаця нас на гэтых рынках асабліва не чакаюць, «Гомсельмаш» падтрымае адпаведныя намаганні, каб знайсці свайго спажываюча. Праблема ў тым, што практычна не засталася рынкаў, дзе не былі б шырока прадстаўлены нашы асноўныя канкурэнты.

Гэтыя работы грунтуюцца на дагаворнай аснове і для іх рэалізацыі патрэбны значныя сродкі.

Займаемся навуковымі даследаваннямі і самі. Для чаго патрэбны абсталяванне, вопытныя спецыялісты. Дзякуючы ўдзелу ў праграме «Умацаванне матэрыяльна-тэхнічнай базы галюўных канструктарскіх бюро і навуковых арганізацый» мы набылі і ўводзім у эксплуатацыю лазерную ўстаноўку, якая дазваляе на нашай эксперыментальнай вытворчасці сумесна з акадэмічным фізіка-тэхнічным інстытутам праводзіць даследаванні і адпрацоўку тэхналагічнага нанясення зносастойкіх

Задачы, якія мы вырашаем у паскораным тэмпе, — працягваем свой расказ дырэктар ГСКБ Алег Рахліцкі, — вядуць да зносу рэсурсаў — як матэрыяльных, так і, на жаль, людскіх. Патрэбна пастаянна абнаўляць парк камп'ютараў, набываць новае праграмае забяспечэнне. Але калі мы раней купілі працоўнае месца для канструктара за \$3000, то зараз адно рабочае месца з сучасным праграмным забяспечэннем, якое нам патрэбна як хлеб, каштуе недзе 40 тысяч долараў. З'яўляюцца новыя збожжаўборачныя ці кормаўборачныя машыны — са сваёй базай, сваімі габарытамі і вагой, і каб дасканалы выпрабаваць іх у міжсезонне, патрэбна абнаўляць і мадэрнізаваць стэндавае абсталяванне, набываць новыя сучасныя сродкі вымярэнняў і апрацоўкі эксперыментальных даных, каб праводзіць даследчыя работы па паляпшэнні параметраў тэхналагічнага тракту сельгасмашын. Нашы канкурэнты, той жа «Клаас», расходуе сотні мільёнаў еўра на навукова-даследчыя работы. І, адпаведна, пастаянна ўкараняе нешта новае.

Мы таксама даволі эфектыўна супрацоўнічаем з навуковымі цэнтрамі. Шэраг праектаў, прычым з выкарыстаннем суперкамп'ютара «СКІФ», выканалі сумесна з Аб'яднаным інстытутам праблем інфарматыкі НАНБ, яны працягваюцца і зараз і прысвечаны аэрадынамічным працэсам у тэхналагічных органах сельскагаспадарчых машын, узаемадзейню рабочых органаў машын з тэхналагічным асяроддзем, удасканаленню малаціль-

ваюць тэхніку праз банк, па лізінгу, і зараз спецыялісты галаўнога прадпрыемства разам з расіянамі адпрацоўваюць такую мадэль разліку за прадукцыю «Гомсельмаша».

Хаця на расійскім рынку ўжо зараз цэсна. Там не толькі тэхніка «Ростсельмаша», але і амерыканскіх, еўрапейскіх і кітайскіх вытворцаў. Асабліва галаўны боль — машыны другойнага рынку, цэны на якія значна ў залежнасці ад года выпуску) ніжэйшыя за цэны нашых машын. Гэтая праблема асабліва адчувальная для нас ва Украіне.

Шукаем шляхі на рынкі Еўропы. Хаця нас на гэтых рынках асабліва не чакаюць, «Гомсельмаш» падтрымае адпаведныя намаганні, каб знайсці свайго спажываюча. Праблема ў тым, што практычна не засталася рынкаў, дзе не былі б шырока прадстаўлены нашы асноўныя канкурэнты.

Гэтыя работы грунтуюцца на дагаворнай аснове і для іх рэалізацыі патрэбны значныя сродкі.

Займаемся навуковымі даследаваннямі і самі. Для чаго патрэбны абсталяванне, вопытныя спецыялісты. Дзякуючы ўдзелу ў праграме «Умацаванне матэрыяльна-тэхнічнай базы галюўных канструктарскіх бюро і навуковых арганізацый» мы набылі і ўводзім у эксплуатацыю лазерную ўстаноўку, якая дазваляе на нашай эксперыментальнай вытворчасці сумесна з акадэмічным фізіка-тэхнічным інстытутам праводзіць даследаванні і адпрацоўку тэхналагічнага нанясення зносастойкіх

Задачы, якія мы вырашаем у паскораным тэмпе, — працягваем свой расказ дырэктар ГСКБ Алег Рахліцкі, — вядуць да зносу рэсурсаў — як матэрыяльных, так і, на жаль, людскіх. Патрэбна пастаянна абнаўляць парк камп'ютараў, набываць новае праграмае забяспечэнне. Але калі мы раней купілі працоўнае месца для канструктара за \$3000, то зараз адно рабочае месца з сучасным праграмным забяспечэннем, якое нам патрэбна як хлеб, каштуе недзе 40 тысяч долараў. З'яўляюцца новыя збожжаўборачныя ці кормаўборачныя машыны — са сваёй базай, сваімі габарытамі і вагой, і каб дасканалы выпрабаваць іх у міжсезонне, патрэбна абнаўляць і мадэрнізаваць стэндавае абсталяванне, набываць новыя сучасныя сродкі вымярэнняў і апрацоўкі эксперыментальных даных, каб праводзіць даследчыя работы па паляпшэнні параметраў тэхналагічнага тракту сельгасмашын. Нашы канкурэнты, той жа «Клаас», расходуе сотні мільёнаў еўра на навукова-даследчыя работы. І, адпаведна, пастаянна ўкараняе нешта новае.

Мы таксама даволі эфектыўна супрацоўнічаем з навуковымі цэнтрамі. Шэраг праектаў, прычым з выкарыстаннем суперкамп'ютара «СКІФ», выканалі сумесна з Аб'яднаным інстытутам праблем інфарматыкі НАНБ, яны працягваюцца і зараз і прысвечаны аэрадынамічным працэсам у тэхналагічных органах сельскагаспадарчых машын, узаемадзейню рабочых органаў машын з тэхналагічным асяроддзем, удасканаленню малаціль-

Першы намеснік дырэктара Сяргей ФЕДАРОВІЧ (злева) і загадчык аддзела Пётр САДАЎ.

ваюць тэхніку праз банк, па лізінгу, і зараз спецыялісты галаўнога прадпрыемства разам з расіянамі адпрацоўваюць такую мадэль разліку за прадукцыю «Гомсельмаша».

— Так, безумоўна. Па-першае, тыя патэнты, якія атрымліваем, з'яўляюцца ў тым ліку здабыткам сусветнай супольнасці. І па збожжаўборачнай, і па кормаўборачнай тэхніцы ў нас ужо не дзясяткі, а сотні, я думаю, патэнтаў. Што датычыць машын і мадэляў, то я, як канструктор, як распрацоўшчык, ганаруся ўсімі машынамі. Пра некаторыя з іх я сёння вам з задавальненнем раскажаў. У ГСКБ высокая эфектыўнасць работы, і кожная мадэль, якую мы стварылі сумесна з «Гомсельмашам», апраўдвае тыя надзеі, якія на яе ўскладваліся. А самаходны камбайн К3С-1218, я лічу, — па тэхналагічным уласцівасцям, задачы, якую выконвае, па кошце, дызайне — з'яўляецца адной з ключавых машын. Не дарэмна яна лічыцца ў Беларусі асноўнай. І цудоўна прынята ў Расіі.

Што датычыць «Палессе-800», то гэта выпактаваная намі машына, і ў гаспадарках яна прынята нармальна

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА НА ПОВЫШЕНИЕ НАЧАЛЬНОЙ ЦЕНЫ

Предмет аукциона № 1 – недвижимое имущество, в состав которого входят:

- капитальное строение с инвентарным номером 110/С-99752, расположенное по адресу: Брестская обл., г. Барановичи, ул. Маяковского, 93, площадь 12,1 кв.м; назначение – здание неустановленного назначения; наименование – проходная; площадь земельного участка, отведенного для обслуживания здания – 0,0308 га; - капитальное строение с инвентарным номером 110/С-6253, расположенное по адресу: Брестская обл., г. Барановичи, ул. Маяковского, 93А, площадь 524,4 кв.м; назначение – здание специализированное автомобильного транспорта; наименование – здание техобслуживания; площадь земельного участка, отведенного для обслуживания здания, – 0,1584 га;

- капитальное строение с инвентарным номером 110/С-100188, расположенное по адресу: Брестская обл., г. Барановичи, ул. Маяковского, 95А, площадь 82,7 кв.м; назначение – здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей (в т.ч. автомобильные заправочные и газонаполнительные станции); наименование – мастерская; площадь земельного участка, отведенного для обслуживания здания, – 0,0648 га

Начальная цена предмета аукциона – 396 490 320 бел. рублей. Сумма задатка – 39 650 000 бел. рублей.

Продавец имущества – имущества ОАО «Барановичиметаллпорт» (225320, Брестская обл., г. Барановичи, Слоимского шоссе, 1-й км).

Организатор аукциона – ОАО «Гроднопорт» (230001, г. Гродно, ст. Лососно). К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, индивидуальные предприниматели, заключившие соглашение с организатором аукциона о правах и обязанностях сторон при проведении аукциона, внесенные задаток и предоставившие организатору аукциона следующие доку-

менты: заявление на участие в аукционе, заявление об ознакомлении с предметом аукциона, копия свидетельства о государственной регистрации (для юр.лиц и ИП), копия Устава (для юр.лиц), копия платежного документа о внесении задатка, документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица, а также при необходимости иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона. Задаток вносится в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, по каждому из предметов аукциона, на которые регистрируется заявитель, на р/с 3012127410010 в региональной дирекции № 400 ОАО «БПС-Сбербанк» г. Гродно, код 369, получа-

тель – ОАО «Гроднопорт», УНП 500013881.

Победителем аукциона признается участник, предложивший наивысшую цену за продаваемое имущество. Навысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах аукциона и не включает НДС. Победитель аукциона (покупатель) и продавец подписывают договор купли-продажи предмета аукциона в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона. Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем аукциона (покупателем) в порядке, предусмотренном договором купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа.

Победителем аукциона (покупатель) возмещает затраты на организацию и проведение аукциона в течение трех рабочих дней со дня его проведения в соответствии с порядком проведения аукциона. Аукцион проводится 21 мая 2013 года в 14.00 по адресу: г. Минск, пр. Дзержинского, 104-501. Заявки и документы, а также консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются до 17 мая 2013 года включительно в рабочие дни с 11.00 до 16.00 по адресу: г. Минск, пр. Дзержинского, 104-501. Заявки также можно прислать почтовым отправлением с уведомлением о вручении. Срок окончания подачи заявок – 17.05.2013 г.

Телефоны для справок: (017) 271-09-23, (029) 682-29-62, (029) 6 922 644.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» организатор аукциона по поручению ОАО «Нерудпром» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже объектов автотранспорта, находящихся по адресу: 220024, г. Минск, ул. Асаналиева, 72, в составе: ЛОТ № 1: грузовой автомобиль ЗИЛ 5301 ОА (2002 г.в., бортовой, г/п более 3-х тонн). Начальная цена с НДС – 20 220 480 бел. руб. Задаток 10% от начальной цены (2 022 000 бел. руб.). ЛОТ № 2: автомобиль легковой Сузуки Гранд Витара (2006 г.в., двиг. бензин, V-1995 см³). Начальная цена с НДС – 100 000 000 бел. руб. Задаток 10% от начальной цены (10 000 000 бел. руб.) перечисляется: резидентами РБ на р/с 3012108260016; нерезидентами РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на р/с: в евро (EUR) – 3012108260032; в долларах США (USD) – 3012108260029; в российских рублях (RUB) – 3012108260045; в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК 153001369, г. Минск, УНП 690324015 государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации». Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 5 (пяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 10 (десяти) банковских дней со дня проведения аукциона, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Предыдущее извещение о проведении торгов опубликовано в газете «Связда» от 14.03.2013. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rft.by. Аукцион состоится 24.04.2013 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 23.04.2013 до 12.00 по указанному адресу. Тел.: (8017) 224-61-34, (8029) 102-21-17.

Table: БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2013 г. (в миллионах белорусских рублей). Columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт положительной записи, 2012 год, 2011 год.

Table: ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИИ КАПИТАЛА за 2012 год (в миллионах белорусских рублей). Columns: № п/п, Наименование показателя, Символ, уставный фонд, эмиссионный доход, резервный фонд, накопленная прибыль (убыток), фонды перенесения статей баланса, всего капитал.

Table: ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ за 2012 год (в миллионах белорусских рублей). Columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт положительной записи, 2012 год, 2011 год.

Table: СВЕДЕНИЯ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ за 2012 год (в миллионах белорусских рублей). Columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, пункт положительной записи, 2012 год, 2011 год.

Table: ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ за 2012 год (в миллионах белорусских рублей). Columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт положительной записи, 2012 г., 2011 г.

И.о. Председателя Правления Д.В.Мушинский, Главный бухгалтер И.Л.Бурко. Достоверность бухгалтерского баланса на 1 января 2013 г., отчета о прибыли и убытках за 2012 год, отчета об изменении капитала за 2012 год, отчета о движении денежных средств за 2012 год подтверждена.

BDO logo and contact information: Телефон: +375 17 210 04 73, Частное предприятие «БДО-ул. Строжковская, 8 Минск Беларусь 220002.

требованиям. Эти стандарты и требования обязывают нас соответствовать этическим требованиям и планировать и проводить аудит таким образом, чтобы обеспечить разумную уверенность в том, что годовая бухгалтерская (финансовая) отчетность не содержит существенных искажений.

карточек; выдача ценных бумаг, подтверждающих привлечение денежных средств во вклады (депозиты) и размещение их на счета; финансирование под уступку денежного требования (факторинг).

Аудиторское заключение по годовому бухгалтерской (финансовой) отчетности ЗАО «ТК Банк» на 1 января 2013 года, содержащее безусловно положительное мнение. Мы провели аудит прилагаемой годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности ЗАО «ТК Банк» (далее – Банк), состоящей из бухгалтерского баланса на 1 января 2013 года, отчета о прибыли и убытках, отчета об изменении капитала и отчета о движении денежных средств за 2012 год, а также пояснительной записки.

По нашему мнению, годовая бухгалтерская (финансовая) отчетность достоверно отражает во всех существенных отношениях финансовое положение ЗАО «ТК Банк» на 1 января 2013 года, а также результаты деятельности и движение денежных средств за 2012 год, в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь, касающимися подготовки годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности; при этом совершенные ЗАО «ТК Банк» финансовые (хозяйственные) операции во всех существенных отношениях соответствуют законодательству.

В соответствии с постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 13.02.2013 № 85 к Банку применены меры воздействия за неуплату мер по восстановлению к нему доверия со стороны банков и кредитных организаций иностранных государств, что повлекло создание положения, угрожающего безопасному функционированию Банка и стабильности банковской системы. С 18 февраля 2013 года введены ограничения на осуществление ЗАО «ТК Банк» банковских операций: открытие и ведение банковских счетов физических и юридических лиц – в виде исключения открыты банковские счета физических и юридических лиц; осуществление расчетного и кассового обслуживания физических и юридических лиц, в том числе банков-корреспондентов, – в виде исключения осуществления расчетного и кассового обслуживания физических и юридических лиц, в том числе банков-корреспондентов, в иностранной валюте.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ЧУП «Молодечненский пищевой комбинат» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже объекта недвижимого имущества, расположенного по адресу: Минская обл., г. Молодечно, ул. Либаво-Роменская, 62, в составе: ЛОТ № 1: (в комплексе) – административное здание, инвентарный номер 630/С-6352, общей площадью 345,8 кв.м; здание пилорамы, инвентарный номер 630/С-1936, общей площадью 350,6 кв.м; арматурный цех, инвентарный номер 630/С-16781, общей площадью 635,5 кв.м; здание столовой цеха, инвентарный номер 630/С-16783, общей площадью 442,5 кв.м; здание гаража, инвентарный номер 630/С-16786, общей площадью 816,7 кв.м; здание склада, инвентарный номер 630/С-4730, общей площадью 401,8 кв.м, расположенные на земельном участке с кадастровым номером 6420000000300591, по адресу: Минская обл., г. Молодечно, ул. Либаво-Роменская, 153. Площадь земельного участка – 2,0142 га (предоставлен продавцу на праве постоянного пользования). Начальная цена с НДС – 5 220 716 544 бел. руб. Задаток 10% от начальной цены (522 071 000 бел. руб.) перечисляется: резидентами РБ на р/с № 3012108260016; нерезидентами РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на р/с: в евро (EUR) – 3012108260032; в долларах США (USD) – 3012108260029; в российских рублях (RUB) – 3012108260045; в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК 153001369, г. Минск, УНП 690324015 государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации». Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 5 (пяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 10 (десяти) банковских дней со дня проведения аукциона, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Предыдущее извещение о проведении торгов опубликовано в газете «Связда» от 08.02.2013. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rft.by. Аукцион состоится 24.04.2013 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 23.04.2013 до 12.00 по указанному адресу. Тел.: (8017) 224-61-34, (8029) 102-21-17.

Table: БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 апреля 2013 г. (в миллионах белорусских рублей). Columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, 01.04.2013, 01.04.2012.

Table: ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ на 1 апреля 2013 г. (в миллионах белорусских рублей). Columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, 01.04.2013, 01.04.2012.

Яны не хворыя, яны АСАБЛІВЫЯ

...Аўтысты — людзі як не з гэтага свету

«Што я магу сказаць пра сябе? Я, можа быць, і не шэрая, а крыху бэзавая ці бірузавая, але ўсё ж такі маленькая мышка. Вось аўтызм — ён велізарны і ўсёбадымы. Ён як слон у пасуднай крамцы: усё, што ў жыцці было расставлена па палках, разнісоўць ушчэнт! Ён выпрабоўвае адносіны на трываласць: дзе было тонка, там абязжывае парэцка. Ён правярае сяброўства на мацунах: тыя, хто гатовы быць з табой толькі ў радасці, сыходзяць назаўсёды. Ён прымушае засвоіць новыя прафесіі: была, напрыклад, праграміст, а станеш ільшэ псіхалагам, урачом і педагогам. Ён вучыць любіць без усялякай умоў — не за штосьці, а проста так», — гэтыя словы напісала маці п'яцігадовага хлопчыка, у якога быў дыягнаставаны аўтызм.

«ДОБРААХВОТНАЯ» ІЗАЛЯЦЫЯ

Што ведаюць пра аўтызм у нашай краіне? Ды амаль нічога не ведаюць — ні медыкі, ні педагогі, не кажучы ўжо пра звычайных людзей. Таму і рэакцыя на дзяцей з аўтыстычнымі расстройствамі часцей за ўсё бывае неадэкватнай. Многім вядомы тэрмін «гіперактыўнае дзіця». Між іншым гіперактыўнасць таксама з'яўляецца адным з відаў расстройтваў аўтыстычнага спектра.

Даслоўна ў перакладзе з лацінскай мовы «аўтыст» азначае «паглыблены ў сябе». Аўтызм — гэта парушэнні ў развіцці, якія характэрныя для адпаведнага адхіленняў у паводзінах, зносінах і сацыяльным узаемадзеянні. Дзеці з аўтызмам не умеюць наладжваць зносіны з іншымі людзьмі, часта ў іх назіраюцца цяжкасці з маўленнем, ім вельмі складана кантраляваць і праўляць свае пачуцці. «Аўтысты» выбудоваюць сваю сэнсарную сістэму так, каб максімальна мінімізаваць кантакты з навакольным светам. А ё я імпульсіўнасць выклікае аэміа звышчувальнасцю да розных сэнсарных раздражняльнікаў. Дарослыя людзі з аўтызмам разказваюць, што навакольны свет для іх — гэта хаос з людзей, месцаў і падзей, у якім ім бывае вельмі цяжка арыентавацца.

Першы аўтыст афіцыйна быў дыягнаставаны ў 1943 годзе. Су-

а вось словы яшчэ адной маці, для якой аўтызм таксама нечакана стаў штодзённай рэальнасцю. Яе дачка Усяслава зараз чатыры гады. «Вельмі страшна думаць пра тое, што дзіця вырасце. Вось яна маленькая, і ніхто пакуль не бачыць яе асаблівасцяў. Потым 5 гадоў — і відаць, што дзіця не такое, як усё, але на пляцоўцы яе ільшэ прымаюць у сваю іясачніцу. Што будзе, калі яна пойдзе ў школу? Яе жыццё будзе залежаць не ад яе самой, а ад настаўніцы, якая падрыхтуе клас да прыходу асаблівай аднакласніцы. Ад бацькоў аднакласнікаў. Ад псіхалага ў школе. Але толькі не ад яе самой... Мне, якая лічыць самым каштоўным на свеце СВАБОДУ, гэта невыносна».

Усяслава яшчэ дашкільнак. Вельмі жвавае дзіця.

Мне холодно и жарко, горько и смешно... И очень-очень страшно: привычное ушло. Страх сковал мне душу толстым слоём льда. Так можно и рассудка лишиться навсегда...

Уражваюць і афарызмы Соні, якія яна напісала ў 8—10-гадовым узросце. Напрыклад: «Мудрасць — гэта мера паміж «мала» і «многа». Душа — пуста ў чалавеку, якую ён запяняе Богам ці Станой. Сорам — агонь, якая выпальвае грэх з душы чалавека. Музей — кансервы часу. Кошка — сімвал утульнай незалежнасці. Усмешка — пароль добразычлівасці. Адпачынак — работа з задавальненнем. Арыфанец — лепшы разведчык для начной разведкі. Думка — самая моцная пасля кахання сіла ў свеце».

ЖЫЦЦЁ Ў НЕКАЛЬКІХ РЭЧАІСНАСЦЯХ

У сваім школьным сачыненні па грамадазнаўстве Соня напісала: «Кажуць, што ўсе людзі нараджаюцца таленавітымі. Гэта так. Бог нікога не выпускае ў свет без дару таленту, у тым ліку і тых, пра каго кажучы «чалавек з абмежаванымі магчымасцямі». Проста таленты бываюць вельмі розныя, не толькі інтэлектуальныя ці мастацкія, але і эмацыянальныя, душэўныя, цялесныя, ды ўсялякія. Але большасць талентаў застаюцца нераскрытымі, і не па віне чалавека. Ён і сам не ведае, што таленавіты... Праца — справа іншая. Калі не працаваць і не развіваць талент, то праз нейкі час ён згасае, так бы мовіць, «засынае». У душы пачынаюцца туга, пуста, пачуццё незадаволенасці... Цяпер самае цяжкае — пра сябе. Ці ёсць у мяне таленты? Ёсць, і не адзін. Іншым людзям вядомы мой талент пазычкі, пісьменніцкі. Ён найбольш працяваўся на дадзены момант і пачаў рэалізоўвацца. Іншыя таленты пакуль вядомыя толькі мне, таму што праўляюцца ім вельмі цяжка. З-за чаго? З-за таго, што я геній. Гэта не выхваленне, геніяльнасць

не выхвалюцца. Я сапраўды жыў у некалькіх рэчаіснасцях адначасова і пастаянна. І сувязь са штодзённай рэчаіснасцю ў мяне самая слабая, прычым найбольш слабая на цялесным узроўні. Адсюль і вялікія цяжкасці ў рэалізацыі сваіх талентаў, адсюль аўтызм».

Што даўлося перажыць маці дзевяцінаццацігадовага «аўтыста», ведаюць усё, хто выхувае «асаблівых» дзяцей. «Гэта ваш крыж, і не трэба пераключаць яго на дзяржава», — заявілі мужнай жанчыне, якая не адмовілася ад дачкі і не здала яе ў спецытэрнат.

Соня з цудоўнымі вынікамі скончыла 11 класаў па звычайнай школьнай праграме. Але нават не ўсе педагогі маглі зразумець, навошта дзевяцінаццацігадоваму паўнаватарскаму адукацыя. «Пытанне: а ці патрэбна мне матэматыка (не лічэнне, а менавіта матэматыка як навукі), географія, батаніка і г.д.? Пытанне задаў адзін з настаўнікаў у школе, — запісала Соня ва ўласным дзённыміку. — Ён лічыць, што такім, як я, трэба навучыцца хадзіць у магазін, гатаваць ежу, ездзіць у патрэбных аўтобусах і віншаваць родных са святамі.

агучае яе вершы і думкі: «Я мару пра тое, што буду працаваць кансультантам па марак...», «Я адчуваю ў словах асаблівую, вельмі дзіўную сілу. Словы могуць змяняць свет».

У ГРАМАДСТВЕ ЦІ Ў ЧАТЫРОХ СЦЕНАХ?

Асаблівае дзіця — стымул для яго маці трымаць сябе ў форме. Але я часта задумваюся над тым, як мой сын будзе жыць, стаўшы дарослым? Ён можа стаць выдатным карэктарам — занудам і педантам, які не паляняецца пагартваць гару слоўнікаў у пошуках патрэбнага слова. Або вртуозным барабанчыкам, пра якога сярэд папконніка будзе хадзіць легенды — быццам бы той ніколі не выступае ў вялікіх залах, нават за ВЕЛПМ Вялікія грошы. Або нястомным плывцом, які па нядзелях пераплывае Ла-Манш туды і назад. Але гэта магчыма пры выкананні некалькіх умоў, — дзеліцца набалельшым Ірына ДЗЯРЯГІЧ, член рады міжнароднага дабрачыннага грамадскага аб'яднання «Дзеці. Аўтызм. Бацькі».

Калі школа не прычэпіць яму ярлык «некірэўмага». Калі педагогі, трэнеры падладзяцца пад яго непатэрныя індывідуальныя асаблівасці, а грамадства не будзе круціць палцам ля

Першакласнік ітэграванага першакласнік СШ № 177 Максім ЛАГУН.

Людзі з аўтызмам маюць вялікі творчы і інтэлектуальны патэнцыял, які наша грамадства страчвае, калі выключае гэтых людзей з сацыяльнага жыцця.

Астатняе — лішняе. Так, трэба гэтаму вучыцца, таму што гэта жыццё самастойнае, але без іншага — сумна! І працаваць жа трэба, а без ведаў — як? Чалавек не можа жыць па-чалавечы, калі не спастаіцае свет і сябе ў гэтым свеце».

Соня з цудоўнымі вынікамі скончыла 11 класаў па звычайнай школьнай праграме. Але нават не ўсе педагогі маглі зразумець, навошта дзевяцінаццацігадоваму паўнаватарскаму адукацыя. «Пытанне: а ці патрэбна мне матэматыка (не лічэнне, а менавіта матэматыка як навукі), географія, батаніка і г.д.? Пытанне задаў адзін з настаўнікаў у школе, — запісала Соня ва ўласным дзённыміку. — Ён лічыць, што такім, як я, трэба навучыцца хадзіць у магазін, гатаваць ежу, ездзіць у патрэбных аўтобусах і віншаваць родных са святамі.

Астатняе — лішняе. Так, трэба гэтаму вучыцца, таму што гэта жыццё самастойнае, але без іншага — сумна! І працаваць жа трэба, а без ведаў — як? Чалавек не можа жыць па-чалавечы, калі не спастаіцае свет і сябе ў гэтым свеце».

Цяпер Соні ўжо 19 гадоў. Нядаўна Вольга Арлаўска і Мікіта Ціханавіч-Раў знялі пра Соню дакументальны фільм «У аўце». Але пакуль дзевяцінаццацігадоваму не размаўляе, та за кадрам пастаянна гучыць чужы голас, які

скроні пры выглядзе дарослага мужчыны, які паводзіць сябе, як наўнае дзіця.

Людзі з аўтызмам маюць вялікі творчы і інтэлектуальны патэнцыял, які наша грамадства страчвае, калі выключае гэтых людзей з сацыяльнага жыцця. Характэрнай асаблівасцю аўтызму з'яўляецца звышздольнасць чалавека канцэнтравацца на адной пазнаўчай і, таме ці моце. І зусім не дзіўна, што амаль чэвры праграмістаў у карпарацыі «Майкрасофт» —

часная статыстыка сведчыць пра тое, што расстройтва аўтыстычнага спектра мае ўжо кожнае сётае дзіця. Фактычна аўтызм набыў на нашай плянеце маштабы пандэміі і пагражае чалавечтву

Я сапраўды жыў у некалькіх рэчаіснасцях адначасова і пастаянна. І сувязь са штодзённай рэчаіснасцю ў мяне самая слабая, прычым найбольш слабая на цялесным узроўні.

поўнай інвалідызацыі. Вось толькі адкуль гэтая нава ўзялася — ніхто не ведае. Ёсць меркаванне, што ў аснове парушэнняў у развіцці дзіцяці ляжаць складаныя арганічныя парушэнні, жahlявіў збоў у біяхімічных працэсах. Магчыма, аўтызм — гэта лакмусавае паперка сучаснай экалагічнай і сацыяльнай катастрофы?

«У АЎЦЕ»

Дзеці з расстройтвамі аўтыстычнага спектра валодаюць розным узроўнем інтэлекту: ён можа быць зніжаны, на ўзроўні нормы ці быць вельмі высокім. У Падмаскоўі жыў дзевяцінаццацігадовы аўтыст Соня Шаталова з адмысловым пазычкім талентам і недаступным для многіх «здоровых» людзей разуменнем нашага свету. Соня не ўмее размаўляць, яна цалкам ізаляваная ад знешняга свету і некантактная. У Соні

ніхто не вучыў), у яе абсалютная граматынасць і фатаграфічная памяць. Праўда, пісьмо або маляванне патрабавалі дотыку да рукі дзевяцінаццацігадовага дзіця.

Мне страшно. Голова гудит. Там мечутся слова и просятя уйти: «Пусти нас, Соня, в мир пуси!» Но рот мой на замке. А ключ к замку в мозгу — И как его достать? Ну помогите ж мне! Я не хочу немой остаться. Но страх засовом запер рот. Слова рождаются, живут и чудеса творят В мирах, что в голове я создаю... И вот в конце концов и умирают.

Якой жыццёвай мудрасцю трэба валодаць, каб пісаць такія вершы? Між іншым, гэтыя пранізілыя вершы Соня напісала ў 8 гадоў. Дзевяцінаццацігадовы чыжка падпарадкоўвае знешня паводзіны сваёй волі і жаданням (для аўтызму вельмі характэрны эмацыянальна-валявыя парушэнні). Таму, седзячы за сталом з талеркай супу, Соня магла плакаць ад гадвае дачкі каманды: вазмы лыжку, зачарны суп, нсі ў рот. Соня пужалася незнамых людзей. Пазедка ў грамадскім транспарце выклікала ў яе шок. Прычым дзевяцінаццацігадоваму разумела, якое уражанне яна робіць на навакольных:

То, что сейчас происходит со мной, Может кому-то казаться бедой. То хочешь, то ревешь, как шальная... Можно подумать, и вправду больна я.

10-гадовы Цімур пасля ўрокаў наведвае заняткі іпатэрапіі.

№ лота	Адрес земельного участка	Кадастровый номер	Площадь земельного участка	Целевое назначение	Инженерная инфраструктура *	Расходы по подготовке документации (рублей)	Начальная цена земельного участка (рублей)	Задаток (рублей)
1	Боровлянский с/с, д. Боровляны, участок № 3	623680601101002399	0,1292 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество, газ, водопровод	3 144 930	600 000 000	120 000 000
2	Боровлянский с/с, д. Боровляны, участок № 4	623680601101002402	0,1334 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество, газ, водопровод	3 144 930	600 000 000	120 000 000
3	Горанский с/с, д. Крылово	623681310101000081	0,1432 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	4 662 729	97 000 000	19 400 000
4	Горанский с/с, д. Крылово	623681310101000088	0,1497 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	5 440 565	102 000 000	20 400 000
5	Горанский с/с, д. Крылово	623681310101000083	0,1021 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	4 535 121	69 000 000	13 800 000
6	Горанский с/с, д. Крылово	623681310101000084	0,1042 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	4 469 770	71 000 000	14 200 000
7	Горанский с/с, д. Крылово	623681310101000085	0,1053 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	4 469 770	72 000 000	14 400 000
8	Горанский с/с, д. Селище	623681317101000059	0,1088 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество	3 283 673	76 000 000	15 200 000
9	Горанский с/с, д. Селище	623681317101000058	0,1450 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	2 204 415	101 000 000	20 200 000
10	Горанский с/с, аг. Чачково	623681319101000401	0,1477 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	84 000	68 000 000	13 600 000
11	Горанский с/с, аг. Чачково	623681319101000474	0,1500 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	3 651 706	69 000 000	13 800 000
12	Крупицкий с/с, д. Аннополь	623683900101000175	0,1277 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество, газ, водопровод	5 153 604	80 000 000	16 000 000
13	Крупицкий с/с, д. Дубинка	623683903101000052	0,1687 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество	660 566	44 000 000	8 800 000
14	Крупицкий с/с, д. Закуржжа	623683905101000127	0,1499 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество	4 567 073	49 000 000	9 800 000
15	Крупицкий с/с, д. Каралино, участок № 23	623683905601000109	0,1517 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	105 000	61 000 000	12 200 000
16	Крупицкий с/с, д. Каралино, участок № 24	623683905601000110	0,1508 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	300 000	61 000 000	12 200 000
17	Крупицкий с/с, д. Петешовина	623683908101000377	0,1500 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество, газ	-	87 000 000	17 400 000
18	Крупицкий с/с, д. Столбунщина, участок № 16	623683909101000095	0,1457 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество	-	104 000 000	20 800 000
19	Луговослободский с/с, д. Дворец	623684103101000080	0,1438 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество, водопровод	5 510 219	44 000 000	8 800 000
20	Маучулицкий п/с, г.п. Маучулици	623655500001000742	0,1201 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество, водопровод, канализация	5 287 350	93 000 000	18 600 000
21	Маучулицкий п/с, г.п. Маучулици	623655500001000743	0,1256 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество, водопровод, канализация	5 229 070	146 000 000	29 200 000
22	Маучулицкий п/с, г.п. Маучулици	623655500001000744	0,1258 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество, водопровод, канализация	5 229 070	146 000 000	29 200 000
23	Маучулицкий п/с, г.п. Маучулици, массив № 3, участок № 21	623655500001000428	0,1575 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	84 000	59 000 000	11 800 000
24	Маучулицкий п/с, г.п. Маучулици, массив № 3, участок № 22	623655500001000415	0,1575 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	84 000	59 000 000	11 800 000
25	Михановичский с/с, д. Березина, участок № 4	623684200601000033	0,1445 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество	84 000	62 000 000	12 400 000
26	Михановичский с/с, д. Березина, участок № 13	623684200601000038	0,1536 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество	84 000	62 000 000	12 400 000
27	Михановичский с/с, д. Котляги	623684203601000251	0,1050 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество, газ	2 000 000	101 000 000	20 200 000
28	Михановичский с/с, д. Плябанцы, участок № 3	623684205601000121	0,2414 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество, водопровод	2 300 000	94 000 000	18 800 000
29	Михановичский с/с, аг. Чуриловичи	623684206601000312	0,1494 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество	3 000 000	115 000 000	23 000 000
30	Острошско-Городокский с/с, д. Околиця	623685205601000515	0,1500 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество, газ	3 000 000	600 000 000	120 000 000
31	Острошско-Городокский с/с, д. Раубичи	623685206601000936	0,1500 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество, газ	2 598 806	400 000 000	80 000 000
32	Паваричский с/с, д. Аронова Слобода, участок № 1	623685500101000248	0,1500 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	3 160 109	150 000 000	30 000 000
33	Самохваловичский с/с, д. Белица, массив № 3, участок № 3	623686300601000246	0,1500 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	845 000	48 000 000	9 600 000
34	Самохваловичский с/с, д. Валицковщина	623686301101000097	0,1500 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	3 420 000	79 000 000	15 800 000
35	Самохваловичский с/с, д. Слобода, участок № 168	623686304601000522	0,1521 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	газ	3 000 000	156 000 000	31 200 000
36	Самохваловичский с/с, д. Тимошки, участок № 3	623686305601000153	0,1410 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	3 420 000	67 000 000	13 400 000
37	Хатехинский с/с, д. Старое Село, участок № 145	623687507101000528	0,1500 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество	3 179 250	170 000 000	34 000 000
38	Хатехинский с/с, д. Старое Село, ул. Центральная	623687507101000526	0,1500 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество, газ	3 179 250	180 000 000	36 000 000
39	Хатехинский с/с, аг. Хатехино, участок № 210	623687508101001245	0,1520 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	3 179 250	190 000 000	38 000 000
40	Хатехинский с/с, аг. Хатехино, ул. Полевая, участок № 17	623687508101001264	0,1500 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество	3 179 250	200 000 000	40 000 000
41	Хатехинский с/с, аг. Хатехино, ул. Полевая, участок № 23	623687508101001266	0,1445 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество	3 179 250	200 000 000	40 000 000

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Ольшевского, д. 8. Дата проведения: 17.05.2013 г. в 10:00. Заявления на участие и необходимые документы принимаются с 8:00 до 17:00 по адресу: г. Минск, ул. Ольшевского, д. 8, к. 416. Окончание приема заявлений и документов: 08.05.2

МИНСКИЙ РАЙОННЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ 3 мая 2013 года ПОВТОРНО ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН на право заключения договоров аренды земельных участков в Минском районе

	Лот 1	Лот 2
1	Адрес земельного участка	Минский район, Колодницкий с/с, аг. Колодичи, ул. Тюленина
2	Кадастровый номер	623683403101007423
3	Площадь земельного участка	0,0400 га
4	Срок аренды (лет)	30
5	Целевое назначение	для строительства магазина-пиццерии
6	Инженерная инфраструктура*	газ, канализация
7	Сумма убытков и потерь с/х, л/х производства (рублей)	4 856 574
8	Расходы по подготовке документации (рублей)	5 473,01 доллара США
9	Начальная цена права заключения договора аренды	9 400 000
10	Задаток (рублей)	1 600 000

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Ольшешевского, д. 8. Дата проведения: 03.05.2013 г. в 11.00. Заявления на участие и необходимые документы принимаются с 8:00 до 17:00 по адресу: г. Минск, ул. Ольшешевского, д. 8, к. 416. Окончание приема заявлений и документов: 26.04.2013 г. в 17:00. Контактный телефон: 204-11-62.

Задаток за участие в аукционе перечисляется на расчетный счет № 364100000223, филиал № 614 ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Минск, ул. Карбышева, д. 13, к. 2, МФО 153001520, УНП 600068187, получатель – Минский районный исполнительный комитет.

К участию в аукционе допускаются лица, подавшие в комиссию в указанные сроки соответствующее заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в объявлении расчетный счет задаток (задатки) в размере, порядке и сроки, определенные в извещении.

Граждане, индивидуальные предприниматели и юридические лица, желающие участвовать в аукционе в отношении нескольких земельных участков, вносят задатки в размере, установленном для каждого из предметов аукциона.

Документы необходимые для участия в аукционе на право заключения договоров аренды земельных участков:

1. заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков;

2. заверенные банком копии платежных поручений о внесении задатка на расчетный счет.

Кроме того, в комиссию предоставляются:

• гражданским – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариально засвидетельствованного перевода на белорусский или русский язык;

• представителем гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;

• представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия государственного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

• представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованием в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

• представителем иностранного гражданина – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованием в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномо-

ченные должностные лица юридического лица предъявляют документ, удостоверяющий личность. Все желающие могут ознакомиться с документацией и земельным участками.

Аукцион признается несостоявшимся в случаях, если: ни один из участников аукциона в соответствии с решением комиссии не был признан победителем; заявление об участии в аукционе подано менее чем двумя участниками аукциона (в этом случае земельный участок предоставляется в аренду единственному участнику несостоявшегося аукциона, при его согласии, с внесением платы за предмет аукциона в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов). Внесение платы за предмет аукциона и возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, осуществляются в установленном порядке победителем аукциона в течение 10 рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона.

Местный исполнительный комитет не позднее 2 рабочих дней после внесения победителем аукциона заявки за предмет аукциона, возмещения затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения и выполнения условий, предусмотренных в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, заключает с ним договор аренды земельного участка, выдает ему выписку из названного решения, а также один экземпляр протокола о результатах аукциона.

в разделе «инженерная инфраструктура» указаны коммуникации, к которым возможно подключение в указанном населенном пункте.

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Гомельский АРЗ» (продавец)

извещает о проведении 26 апреля 2013 года открытого повторного аукциона по продаже имущества в 11-00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, кабинет 2-16

№ лота	Наименование, адрес объектов	Адрес объектов	Начальная цена продажи лота, с учетом НДС, бел. руб.	Задаток, с учетом НДС, бел. руб.
1	Капитальная строение – здание складской станции со складом запчастей, инв. № 350/С-102390, общ. площадью 571,9 кв.м.	г. Гомель, ул. Кирова, д.123	1 010 000 000	100 000 000
2	Изолированное помещение – складское помещение, инв. № 350/Д-267731, общ. площадью 935,7 кв.м.	г. Гомель, ул. Кирова, д. 123/10-2	1 360 000 000	13 600 000
3	Изолированное помещение – складское помещение, инв. № 350/Д-267729, общ. площадью 835,9 кв.м.	г. Гомель, ул. Кирова, д. 123/10-1	1 200 000 000	12 000 000

Информация о земельном участке: земельный участок с кадастровым номером 34010000001001724 площадью 5,9304 га. **25 апреля 2013 года в рабочие дни с 09:00 до 13:00 и с 14:00 до 17:00.** Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов по адресу: ул. Гагарина, 20, каб. 2-16, г. Минск по **25 апреля 2013 года** в рабочие дни с 09:00 до 13:00 и с 14:00 до 17:00 от даты опубликования настоящего извещения.

Дополнительная информация по телефону организатора аукциона: 8 (0232) 74 59 73, 74 17 34

ЗАСО «Дельта Страхование»

Учетный номер плательщика	100336711
Единица измерения	тыс. руб.
Адрес	г. Минск, ул. Розы Люксембург, 95-319

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2013 года

АКТИВЫ	Код строки	на 1 января 2013 года		на 31 декабря 2011 года	
		2	3	4	5
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ					
Основные средства	110	14 706		23 293	
Нематериальные средства	120				
Доходные вложения в материальные активы	130				
в том числе:					
инвестиционная недвижимость	131				
предметы финансовой аренды (лизинга)	132				
прочие доходные вложения в материальные активы	133				
Вложения в долгосрочные активы	140				
Долгосрочные финансовые вложения	150	11 528 724			
Долгосрочная дебиторская задолженность	160				
Отложенные налоговые активы	170				
Прочие долгосрочные активы	180				
ИТОГО по разделу I	190	11 543 430		23 293	
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ					
Запасы	210	21 726	17 136		
в том числе:					
материалы	211	21 726	17 136		
незавершенное производство	212				
прочие запасы	213				
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	215				
Расходы будущих периодов	220	4 935	4 779		
Налог на добавленную стоимость по приобретенным материалам, работам, услугам	230				
Доля перестраховщиков в страховых резервах	240	1 047			
в том числе:					
резерв незаработанной премии	241	685			
резервы убытков	242	362			
другие технические резервы	243				
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	104 754	1 182		
Краткосрочные финансовые вложения	260			10 565 757	
Денежные средства и их эквиваленты	270	11 975 146	2 338 093		
Прочие краткосрочные активы	280				
ИТОГО по разделу II	290	12 107 608	12 928 949		
БАЛАНС	300	23 651 038	12 950 242		
СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА					
Код строки	на 1 января 2013 года	на 31 декабря 2011 года			
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ					
Уставный капитал	410	4 465 000	4 465 000		
Неоплаченная часть уставного капитала	420				
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430				
Резервный капитал	440	7 002 873	7 056 264		
в том числе:					
Добавочный капитал	450	71 778	71 778		
в том числе:					
резерв незаработанной премии (непокрытый убыток)	451				
Недistributionsная прибыль (непокрытый убыток)	460	1 988 805	493 622		
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода	470				
Целевое финансирование	480				
ИТОГО по разделу III	490	13 528 456	12 086 664		
IV. СТРАХОВЫЕ РЕЗЕРВЫ И ФОНДЫ					
Резервы по видам страхования, относящиеся к страхованию жизни	500				
Резерв незаработанной премии	501	59 569	735		
Резервы убытков	502	13 864	256		
Другие технические резервы	503				
Другие страховые резервы	504				
Фонд предупредительных (превентивных) мероприятий	505	5 842	4 624		
Гарантийные фонды	506				
Иные фонды, образованные в соответствии с законодательством	507				
ИТОГО по разделу IV	509	79 275	5 615		
V. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА					
Обязательства по страхованию жизни	510				
Долгосрочные обязательства по лизинговым платежам	520				
Отложенные налоговые обязательства	530				
Доходы будущих периодов	540	504 176	756 264		
Резервы предстоящих платежей	550				
Прочие долгосрочные обязательства	560				
ИТОГО по разделу V	590	504 176	756 264		
VI. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА					
Краткосрочные кредиты и займы	610	9 500 000			
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств	620				
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	39 131	101 699		
в том числе:					
страхователям	631				
страховым агентам и брокерам	632				
прочим кредиторам по операциям страхования, страхования	633				
по операциям перестрахования	634				
по риску, переданному в перестрахование	635				
поставщикам и подрядчикам	636				
по авансам полученным	637				
по налогам и сборам	638	3 817	97 683		
по социальному страхованию и обеспечению	639	13 459			
по оплате труда	640	20 879	2 527		
по лизинговым платежам	641				
собственному имуществу (учредителям, участникам)	642				
прочим кредиторам	643	976	1 489		
Обязательства, предназначенные для реализации	650				
Доходы будущих периодов	660				
Резервы предстоящих платежей	670				
Прочие краткосрочные обязательства	680				
ИТОГО по разделу VI	690	9 539 131	101 699		
БАЛАНС	700	23 651 038	12 950 242		

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь-декабрь 2012 года

Наименование показателей	Код строки	за январь-декабрь 2012 года		за январь-декабрь 2011 года	
		3	4	5	6
ДОХОДЫ И РАСХОДЫ ПО СТРАХОВАНИЮ, ОТНОСЯЩЕМУСЯ К СТРАХОВАНИЮ ЖИЗНИ					
Страховые взносы (страховые премии) полученные, брутто	010				
Страховые выплаты	020				
Изменение резервов по видам страхования, относящимся к страхованию жизни (строки 070 - 073)	030				
Отчисления в гарантийный фонд и фонд предупредительных (превентивных) мероприятий	040				
Расходы на ведение дела	050				
Доходы и расходы по деятельности, связанной со страхованием, относящиеся к страхованию жизни	055				
Прибыль (убыток) от операций по видам страхования, относящимся к страхованию жизни (строки 010 - 020 + 030 - 040 - 050+055)	060				
ДОХОДЫ И РАСХОДЫ ПО СТРАХОВАНИЮ ИНОМУ, ЧЕМ СТРАХОВАНИЕ ЖИЗНИ					
Страховые взносы (страховые премии) полученные, брутто - всего	070	122 751	25 746		
в том числе:					
по прямому страхованию и страхованию по рискам, принятым в перестрахование	071	121 828	15 211		
по риску, принятым в перестрахование	072	923	10 535		
Страховые премии по рискам, переданным в перестрахование, брутто	073	9 376			
Страховые взносы (страховые премии) с учетом перестрахования, нетто (строки 070 - 073)	074	113 375	25 746		
Изменение резерва незаработанной премии, брутто	080	(58 834)	25 856		
Изменение доли перестраховщиков в резерве незаработанной премии	081	685			
Изменение резерва незаработанной премии с учетом перестрахования, нетто (итог строк 080 и 081)	082	(58 149)	25 856		
Заработанные премии, нетто (итог строк 074 и 082)	085	55 226	51 602		
Отложенные выплаты (страховые выплаты), брутто	090	68 807	41 202		
Доля перестраховщиков в убытках (страховых выплатах)	091	16 670			
Отложенные выплаты (страховые выплаты) с учетом перестрахования, нетто (строки 090 - 091)	092	52 137	41 202		
Изменение резервов убытков (страховых выплат), брутто	095	(13 608)	2 392		
Изменение доли перестраховщиков в резервах убытков (страховых выплатах)	096	362			
Изменение резервов убытков (страховых выплат) с учетом перестрахования, нетто (итог строк 095 и 096)	097	(13 246)	2 392		
Заработанные премии за вычетом страховых убытков (страховых выплат) (строки 085 - 092 + 097)	100	(10 157)	12 792		
Изменение других технических резервов	110				
Изменение иных страховых резервов	120				
Отчисления в фонды предупредительных мероприятий и гарантийные фонды	130	1 218	257		
Отчисления в иные фонды, образованные в соответствии с законодательством	140				
Расходы на ведение дела, всего	150	160 511	55 629		
в том числе:					
комиссионное вознаграждение и тантены по рискам, принятым в перестрахование	151	185	1 409		
переданным в перестрахование	155	1 406			
Доходы и расходы по деятельности, связанной со страхованием иным, чем страхование жизни	160	1 399			
Прибыль (убыток) от операций по видам страхования иным, чем страхование жизни (строки 100 + 110 + 120 - 130 - 140 - 150 + 155 + 160)	170 (169 061)	(43 094)			
Доходы по инвестиционной деятельности	180	2 129 544	650 953		
в том числе:					
доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	181				
доходы от участия в уставном капитале других организаций	182				
проценты к получению	183	229 104	650 953		
прочие доходы по инвестиционной деятельности	184	1 900 440			
Расходы по инвестиционной деятельности	190	18	163		
в том числе: расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	191				
прочие расходы по инвестиционной деятельности	192	18	163		
Доходы по финансовой деятельности	200	458 201			

Адзін да аднаго і... не тое!

Агульнавядома: калі смяецца той, з каго пажартавалі, гэта добры жарт. А найлепшы — калі смяецца сам з сябе.

Як гэта? Прадэманструю.

Я сталарыць люблю. З маленства каля бацькі круцілася: з габлюшкі гуляла, з кожнай замілоўвалася. Хацела стаць майстрам, мастаком... Не стала, на жаль. Але ж праўду кажуць: калі было яно, тое жаданне ствараць прыгажосць, то нікуды не дзенецца (Хіба прапеш?)...

Дажыла я, дапрацавала да пенсіі і ўзялася за сваё: усё што хочаш магу змайстраваць — ды хоць бы стол «бернар». Што саму здзіўляе: аднекуль ведаю ўсю «тэхналогію», як і што трэба рабіць...

Вось і майструю, вось і цешу сябе прыгажосцю структуры дрэва, дасканаласцю ліній, тым альбо іншым творам.

Ну вось для прыкладу. Неяк летам заманулася мне («аж твар забалеў») зрабіць падкову — на хату. Ды такую, каб на

сцяне не гублялася, каб здалёку відаць была.

Дакладнасьць змалку люблю. Таму ўзяла падкоўку сапраўдную, абмерала яе, пралічыла прапорцыі, зрабіла шаблон — ну адзін да аднаго! Потым на дошку ўсё «перавяла», электралобзікам выразала. Палюбавалася (гэта, кажучы, таксама бацькава...) — час фрэзераваць... Шкада, машыны такой няма. Але ж ёсць сябар, у якога ўсё, як у Грэцыі... Матнулася да яго. Пытаюся: зробім? Ён глянуў на мой выраб, кажа: — Гэта не падкова, гэта сядзенне на ўнітаз.

— Ды ты што? — абурваюся я, — прапорцыі адзін да аднаго! Падкова!

Ён мне: — Прапорцыі, можа, і ёсць, але ж на выгляд...

Не паверыла я. Адфрэзеравала свой шэдэўрык, шліфанула эксцэнтрыкам (гэта машынка для шліфавання) і, гордая, пайшла чапляць на сцяну.

Суседка тут як тут — з дома насупраць: «выйшла на вуліцу, глянуць на сяло».

— А што ты чапляеш? — пытае ў мяне.

— А ты дык не бачыш?! — я ёй кажу.

— Бачу, — яна мне, — сядзела на ўнітаз.

— Ды падкова ж! — абурваюся я, — толькі вялікая.

А яна і не чуе, яна сваё гне: — Дык ты і накрыйку такую зробіш?

Разам парогталі. Але ж пасля гэтага я засумнявалася ўжо: два меркаванні, а як адно... Ды і вёска ў нас яшчэ тая: можа падумаць, што я такім чынам рэкламу зрабіла, ды заказы мне панясе...

Яшчэ раз узялася мераць — і «твор» свой, і згаданую суседкай «прычындаліну». Не паверыце: каб захацеў, мусяць так не зрабіў бы: і падкова мая 35х40 см, і тое сядзела...

Вось таму, каб не будзіць ліха, пачала я спачатку: гэта значыць, яшчэ адну падкоўку зрабіла. Толькі цяпер ужо — у натуральную велічыню...

Соф'я Кусянюка,
в. Лучын,
Рагачоўскі р-н.

«А ў хаце музыка...»

У нашай вясковай школе настаўнікам нумар адзін быў Аляксандр Іванавіч. З ім заўсёды было цікава і весела: футболь, валейбол, лыжы, кіданне гранатаў, бег навывперадкі, гульня ў гарадкі, у лапту, у «сцяжкі» (была і такая, народная...) ды ці мала чаго яшчэ! Апроч таго маляды настайнік фізкультуры вады ў нас у турстычныя паходы.

І тады мы начавалі ў палатках, спявалі песні ля вогнішчаў, купаліся ў лясных ручаічках, лавілі рыбу...

З ім жа, з Аляксандрам Іванавічам, мы адольвалі нялёгка кіламетры ў пераходах ад адной партызанскай стаянкі да другой і адчувалі сябе героямі. Настайнік на ўласным прыкладзе паказваў нам, як важна быць кэмлівымі, спрытнымі, дужымі. З ім наша школа (а значыць, мы!) займала першае месца ў раёне ва ўсім спартыўных спаборніцтвах. Партрэт Аляксандра Іванавіча быў змешчаны ў райгазете, яго хвалілі ў аддзеле адукацыі...

Але пры гэтым у вачах настаўніка, здаецца, назаўсёды «прапісаліся» боль і самота. Людзі казалі, што гэта ад крыўды, ад раі, якую яму нанесла жонка. З ёй, мясцовай аграномкай, наш Аляксандр Іванавіч пражыў толькі два гады. А потым, вярнуўшыся з чарговага турыстычнага паходу, дома яе не знайшоў — знайшоў запіску, што па яе, маўляў, прыехаў былі аднакласнік, армейскі капітан, што яна яго вельмі даўно і моцна кахае, а таму — з'яжджае назусім.

Як яна з'яжджа (у легкавіку, з тым капітанам), некалькі жанчын з вёскі бачылі і ўсім расказалі. Расказалі, шкадуючы. Шкадавалі Аляксандра Іванавіча і мы, школьнікі.

Але ж некаму, як цяпер разумею, гэты развод і на радасць быў, бо па настаўніку — высокім, стройным, прыгожым — сохлі многія дзеўкі. Ён жа, апёкшыся, ні да каго, ні ні.

А каб боль заглушыць, узяўся хату паставіць. Як апанты працаваў!... І ўсё ж прывёў туды гаспадыню, новую жонку — такую ж, як сам, — маладу, прыгожую настаўніцу хіміі, Наталлю Сяргееўну.

Дык вось аднойчы... Наш клас тады займаўся ў другую змену. Першым быў спорт фізкультуры. На ім нам спатрэбіўся валеібольны мяч, які быў чамусь у настаўніка дома. Аляксандр Іванавіч, у вядома ж, сам па яго не пайшоў, паслаў «ганца» — аднаго з нашых вучняў. Той пабег. А потым, вярнуўшыся (мы чулі гэта), разгублена «далажаць», што дзверы ў доме замкнутыя, а ў хаце нехта ёсць, бо музыка іграе. І галасы чуваць — адзін жаночы і адзін мужчынскі.

— Я паглядзеў бы, хто там, — вніўся хлпчук, — але ж вокны ў вас фіранкамі завешаны.

Мы бачылі, як усё пачулае мяняла твар настаўніка: Аляксандр Іванавіч спыраша спалатнаў, потым зачырванеўся і, рэзка сарваўшыся з месца, не разбіраючы дарогі, наспраці рвануў да дома...

Назад на спартыўную пляцоўку ён вярнуўся хвілін праз сем (хата была непадалёк ад школы) — з мячом у руках і з лагоднай усмешкай. Скажаў нам (а можа, і сабе?):

— Наталля Сяргееўна ў агародзе, каля памідавоў шчыруе. А ў хаце... Гэта радыё... Каб весілае было.

Што на гэта мы? Ды нічога. Проста з палёгкай уздыхнулі...

Уладзімір АНДРЭЎ,
г. Гомель

«Заела...»

Гэтую гісторыю ў вёсцы Лукашы памятаюць і сёння, хоць здарылася яна даўно — у першыя гады пасля вайны...

Ваўкоў развалюся — ну хоць ты з хаты не высюяйся! А ўжо скажы якую выгнаць — дык і наогул немагчыма: ураз парвуць, капытоў не застанецца.

Вось і вырашылі вясцоўцы ў Піліпаўку, калі ваўкі ў зграі збіраюцца, аблаву зрабіць.

Вырашыць ім лёгка было, а вось з чым пайці, калі адна дубальтоўка на ўсё сяло — у дзеда Піліпа?

Яго, як аднаго стралка, паставілі на воўчым лазе. А дзясяткі са тры лукашюўцаў пайшлі ў загон, прыхапішы вёдры, патэльні, сякеры... Грукату нарабілі — аж лес разносіўся!

Ды во замарока — стрэлаў не чуваць. Ці не кожны з загагоншчыкаў думае, чаму гэта? А тут адзін з мужыкоў насустрач бяжыць:

— Заела, людцы, заела!..

Далей па эстафедзе пайшло: «Воўчэй зграя... Дзеда Піліпа... Насмерць зямал!»

Нехта з самых спрытных у вёску кінуўся — да староў Аўдоўці, бо гора, гора ж якоў! Яе Піліпку ваўкі заелі...

Галосіць бабка Аўдоўца, кусяе локці старшыня калгаса: «Такога цесьляра, такога печніка не стала!»

Хтось каня ў санкі запрог — імчаць у лес, каб цела прывезці.

Але ж пад'ехалі: вёс ён той лаз, а вось... І дзед Піліп. Жывы!

Здаровенькі! Адно — дубальтоўку абверну трасе:

— Я гэта кліц, кліц, — людзям паказвае, — а байкі заела. Аж вострым шорых бачуў і ніводнага не забіў.

...Здараецца, у Лукашах паранейшаму маяць. І калі нехта дужа захопіцца, яму абавязкова нагадаюць:

— Што, заела? Як Піліпа зграя ваўкоў?..

Віктар Лоўгач,
г.п. Акцябрскі

Калыханка для дарослых

...Нейкі час па суседстве з намі жыла сям'я з трох чалавек — муж, жонка і баба Ксеня. Ёй тады было за 80, нукаў сваіх не мела, а да дзядзюкі цягнулася — любіла іх, а яны, адпаведна — яе... Вось і машы — вяртаюцца з садка і першай справай да бабулі.

Тая чакала іх, збірала пустыя карабікі ад запалак. І ўжо потым, разам з малымі, складала з іх доўгія цягнікі, будавала дамы (вось яны — першыя канструктары і найлепшыя цацкі!).

За гэтым заняткам неўрымае надыходзіць час «Калыханкі». Мае дзедзі тады бралі бабулю за рукі і влілі да нас — глядзец перадачу. У суседзю па нейкай прычыне тэлевізара не было, таму ўся кампанія чынным расаджалася перад экранам, з захопленнем слухала казкі. Напрыканцы ж — заўсёды гучала пяшчотнае: «Баю-бай, баю-бай, вачаняты закрывай...».

Не ведаю чаму, але слова вачаняты баба Ксеня не ўспрымала. Пыталася: «А чаму яны пюць «вачаняты закрывай»? Якія там вачаняты?»

Я тады браўся даводзіць бабулі пра вочы, пра вачаняты, што гэта іх прапаваюць заплюшчыць, закрываць, легчы спаць. Суседка слухала і як быццам разумела, але праз дзень-другі зноў пыталася пра вачаняты.

Збрыдзела мне — змогся: у чарговы раз адказаў, што час позні, вярэньні, а вачаняты машы — у тэрба закрываць — у куранціку.

Пасля гэтага тлумачэння бабулі пра вачаняты больш не пыталася. У яе новая «загадка» з'явілася: чаму Сцяпашка, Хруша і Каркуша размаўляюць чалавечымі галасамі? Я адказаў, што гэта — не яны, што за іх размаўляюць артысты, жывыя людзі. «Якія артысты, дзе? — не разумела бабуля. — Тут жа лямкі, бачыш?»

Вось гэтую «загадку» мы з суседкай разгадаць не паспелі: катастрофа на Чарнобыльскай АЭС маю сям'ю сарвала з аб'екта гэтага месца, занесла на новае. А вось дзядзюка Валодзя з цёткай Кацяй і незабыўная бабуля Акісія засталіся — там...

Прайшоў час. Мае дзедзі выраслі, маюць сваіх дзядзю, і цяпер ужо з унукамі мы глядзім «Калыханку» і, здараецца, гаворым пра тое, што пасля яе проста павінны закрывацца — і вачаняты, і вачаняты.

В.М. Гаўрыш,
г. Чавусы.

Рубрыку вядзе
Валерыяна ДОУНАР.

КРІМАШ **адрас рэкламы**
287 17 79
Рэкламы для агляда: р/р 3012210270016 і ў ААТ «Беларусьтэлеком» у Мінску, код 739 УНН 100155376

ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ

ПРАДАЕЦЦА
□ Саджанцы асіны, рабіны, бярозы: бясплатна. Насенне каштана.
Тэл. 8 029 615 75 00.
□ Дом у в. Дзяткіні Мядзельскага раёна.
Тэл.: 8 029 262 60 84, 8 029 183 90 88.
□ Дом, г.п. Зэльва, 36 м², цэнтр, участак 0,06 га.
Тэл. 8 029 225 26 26.

□ Козы, трохмесячныя казляняты.
Тэл. 8 01776 60 0 23.
□ Дача 35 км ад МКАД, 9500 у.а., торг.
Тэл. 8 029 577 03 76.
□ Кабанчык свойскі па цане 36 тыс. руб. за кг забойнай вагі.
Тэл.: 8 029 502 58 83, 8 029 135 26 37 (Смалавіцкі раён).
□ Матацыкл ММВБ, прычэп да трактара аднавоасеў, запчасткі

да МТЗ. Тэл. 8 029 754 52 55.
□ Участак, 35 км ад МКАД, Дзяржынскі р-н.
Тэл. 8 029 761 50 10.
РОЗНАЕ
□ Мужчына, 37 гадоў, без ш/з шукае падпрацоўку. Разгледжу розныя прапановы, у тым ліку разавыя. Мінск.
Тэл. 8 044 724 55 90.
□ Экстрэм-паходы па веснавыя журавіны, начлег на прыродзе.
Тэл. 8 029 615 75 00.

ЗВЯЗДА КУПОН ДЛЯ БЯСПЛАТНАЙ ПРЫВАТНАЙ АБ'ЯВЫ

ЗАПОЎНІЦЕ РАЗБОРЛІВА, ВЫРАЖЦЕ І ВЫШЛІЦЕ НА АДРАС РЭДАКЦЫІ:
220013 Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 А. Тэлефон для даведак 287 17 79.

АБВЯЗКОВЫЯ звесткі не для друку: ВАША ПРОЗВІШЧА, АДРАС, ХАТНІ ТЭЛЕФОН.

Пашпарт, серыя _____ № _____ Выдадзены _____

Падпіс _____ Дата _____

У БЕЛАРУСІ ПРойДЗЕ «ФЭСТ ЭКСКУРСАВОДАЎ»

Каля сарака пешых бясплатных экскурсій, як аглядных, так і тэматычных, пройдзе па ўсёй Беларусі 20—21 красавіка.

«Фэст экскурсаводаў» — гэта штогадовая акцыя, прымеркаваная да Міжнароднага дня помнікаў і мясцін, які адзначаецца ва ўсім свеце 18 красавіка. Фармат мерапрыемства прадугледжвае шэраг бясплатных экскурсій па найцікавейшых месцах, па небанальных маршрутах і тэмах. Такія экскурсіі будуць праведзены на працягу двух дзён у розных кутках Беларусі.

Сёлетні Фэст пройдзе ўжо пяты раз запар. Сама акцыя ўзнікла ў 2009 годзе з мэтай пазнаёміць жыхароў канкрэтных рэгіёнаў, гарадоў, вёсак, раёнаў і нават вуліц з тымі помнікамі, пачаб з якімі яны жывуць і ходзяць кожны дзень.

Патрапіць на экскурсію могуць усе ахвотныя (па папярэдням запісе). Са спісам маршрутаў можна пазнаёміцца на сайце fest.icomos.by. Там жа змяшчаюцца і тэлефоны валанцёраў для запісу.

Дзіана СЕРАДЗЮК.

Даты Падазеі Любізі

1547 год — нарадзіўся Мацей Стрыкоўскі, гісторык і паэт. З 1570 года жыў у Беларусі і Літве. Выклаў кароткую гісторыю Польшчы і ВКЛ у вершаванай хроніцы «Ганец цноты». Твор «Хроніка польская, літоўская, жамойцкая і ўсяе Русі» — каштоўны дакумент па гісторыі славянскіх народаў, у якім выкарыстаны беларуска-літоўскія летапісы і хронікі. Памёр каля 1590 года.

1939 год — Савецкі Саюз накіраваў Францыі (а на наступны дзень і Англіі) прапанову заключыць паміж трыма дзяржавамі дагавор аб узаемадапамозе супраць агрэсіі. У тым ліку — і аб дапамозе ваеннай. Англічане і французы, якія неадоўга да таго падпісалі Мюнхенскі дагавор з гітлераўскай Германіяй, занялі ў дачыненні да перамоў з СССР тактыку затрымак і выпусцілі канкрэтных савецкіх прапаноў. Праз гады стала вядомай ацэнка, дадзеная гэтай тактыцы прэзідэнтам ЗША Франклінам Рузвельтам. Ён сказаў, што англічане паводзяць сябе так, быццам гаворка ідзе не пра найважнейшы міжнародны дагавор, а аб куплі ўсходняга дывана на базары: чапляюцца да кожнай дробязі і дадаюць па пенсе кожны паўгадзіны. Вельмі павольна ў Маскву паступалі адказы на савецкія прапановы: англа-французская дэлегацыя, якая прыбыла ў савецкую сталіцу, складалася з другасных чыноўнікаў і не мела паўнамоцтваў. У рэшце рэшт на зыходзе жніўня СССР перапыніў перамовы з гэтай дэлегацыяй і заключыў пакт аб ненападзе з Германіяй.

1947 год — у Мінску заснаваны Цэнтральны батанічны сад Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. Калекцыйны фонд складае каля 10 тысяч відаў, формаў, гатункаў раслін (аранжарыйных, драўняна-хмызняковых, кветкава-дэкаратыўных, лекавых, плодова-ягадных і інш.). Асноўныя кірункі работы — інтрадукцыя і акліматызацыя раслін, навуковыя асновы зялёнага будаўніцтва і аховы навакольнага асяроддзя, біяхімія і біятэхналогія раслін. Сад падтрымлівае навуковыя сувязі і абменьваецца матэрыяламі з многімі батанічнымі садамі і навукова-даследчымі ўстановамі больш чым 40 краін.

Было сказана

Сяргей ДЗЯРГАЙ (1907-1980), паэт і перакладчык:

«Былае, сум агорне, змога,
А дзень за днём — паўзе з начы...
Куды мне бечы ад сябе самога?
Не, ад сябе самога не ўчыці!».

Скору ўжывіце ПЯКАЎ.

Каршына — адбітак відарыса, граворы	Дзень ды нон = 24 гадзіны	Стваральнік класічнай скрыпкі	Ліўней: халодная зорка ў верхніку	Чалавек-падобная істота	Абарыген Рэспублікі Саха
Вулкан у Італіі	Левы прыток Прыпяці	Цыбульная кветкавая расліна	Нажны рычаг у аўто	Пашкоджанне арганізма або органа	Рэзнова дзв. персанэлі ў лесе
Опера М.А.Рымскага-Корсакава	Бясхрыпкая птушка Новай Зеландыі	Абласны горад у РФ	Нявысокая агародка моста	Расійскі даследчык Арктыкі	Музычная нота
Пайднёвая свойская жывёла	Кменны парог, вадаспад на рацэ	Шаноўная жанчына на Усходзе	Ніжняя птушка ў зоркавым	Непрафесіонал	Статак авечак
Спешная праца на каваплі	Горная сістэма ў Еўропе	Рэка ў Кыргызстане і Казахстане	Рэка ў Кыргызстане і Казахстане	Месяц для пасадкі вяскаў пасажыраў	Левы прыток Прыпяці
Буйны дужы сабак	Дашкі карыкатурыст (XX ст.)	Агародны караняплод	Пейчая птушка ў уяроках	Каталіцкі святар у Францыі	Заліў Чароўнага мора
У матэматыцы: двухчлен	Драматург, аўтар каляндару «Лявонка на арбіце»	Агародны караняплод	Пейчая птушка ў уяроках	Папярэднік асцін на Каўказе	Рыба, г.зв. талавішча

СУДОКУ. У квадраце 9×9 клетак размясціце лічбы ад 1 да 9 уключна такім чынам, каб у кожным радку, кожным слупку, у блоках 3×3 клеткі, абмежаваных трыма лініямі, кожная лічба сустракалася толькі адзін раз, без паўтораў.

			9	6	3			5
3					1	4	2	9
			9					
	5	6				8	7	
				5				
4	7						1	5
					6			
8	2	3	4					6
6				7	5	3		

СЁННЯ

Месца
Першая квадра 18 красавіка.
Месца у суседзях.

Сонца

Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск — 6.04	20.15	14.11
Віцебск — 5.51	20.08	14.17
Магілёў — 5.54	20.05	14.11
Гомель — 5.54	19.58	14.04
Гродна — 6.20	20.30	14.10
Брэст — 6.24	20.27	14.03

Імяніны
Пр. Веняміна, Георгія, Івана, Іосіфа, Мікалая.
К. Германа, Роберта, Сцяпана.

Фота Аляксандра КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

Геамагнітны ўзрушэнні

ВІЦЕБСК 750мм рт.ст. +6...+8°C

ГРОДНА 753мм рт.ст. +4...+6°C

МІНСК 745мм рт.ст. +3...+5°C

МАГІЛЕЎ 752мм рт.ст. +4...+6°C

БРЭСТ 753мм рт.ст. +4...+6°C

ГОМЕЛЬ 756мм рт.ст. +1...+3°C

Абзначэнні:
— няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў
— невялікія геамагнітныя узрушэнні
— слабая геамагнітная буря

...у суседзях

ВАРШАВА +17...+19°C	КІЕЎ +16...+18°C	РЫГА +13...+15°C
ВІЛЬНЮС +14...+16°C	МАСКВА +13...+15°C	С.ПЕЦЯРБУРГ +7...+9°C

УСМІХНЕМСЯ

Напэўна, калі-небудзь Google настолькі ўдасканаліцца, што можна будзе ўвесці: «Дзе мой мабільнік?» — і атрымаць адказ: «Пад кананай, дурань!»

Дзве сіброўкі.
— Я яму кажу: «Давай расстанемся».
— А ён?
— А ён, мязротнік, згадзіўся!
— Вось гад!

Надзея Бабкіна, Ала Пугачова, Алёна Свірыдава... У адрозненне ад Анджэліны Джэй, расійскія «зоркі» не ўсынаюць дзядзю, а жэніцца з імі.

— Чаму вы сёння спазніліся на працу?
— Вінаваты, праспаў.
— Дык вы яшчэ і дома спіце?

Калі ўрадзеце піяніна — не потэлефануйце ў міліцыю!

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛІНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.**

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н.КАРПЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара), В.КЛЮЧНІК (намеснік галоўнага рэдактара), А.КЛЯШЧУК, Л.ЛАХМАНЕНКА, С.ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), Н.РАСОЛЬКА, С.РАСОЛЬКА, Л.СВІДРЫЦКАЯ, А.СЛАНЕУСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В.ЦЕЛЯШУК, Л.ЦМОШЫК.

НАШ АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная — 287 19 19 (тэл.факс); адрэдакцыя: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 61, юрыдычная — 287 19 68, скаржарыя — 292 05 82, аддзел па выкладку дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брасце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31; бухгалтары: 287 18 81.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zviazda.minsk.by, (для зваротаў): zvarot@zviazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца суадпавядаюць з меркаваннямі рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрэсаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар.

Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдакцыяна ў Рэспубліканскім унітарным прапрыеце «Вываецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.

Тыраж 25.007. Індэкс 63850. Зак. № 1745.

Муніро папсіваны ў 19.30

11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22

10 красавіка 2013 года.